

PRZEGLĄD RADCOWSKI

ISSN 2391-9159

Czasopismo Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu

Nr 15/2017
Czerwiec

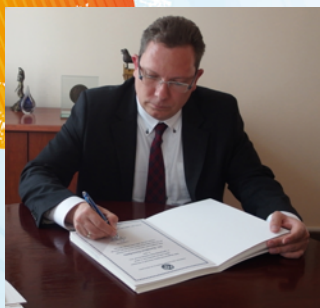
WYSTAWA XXXV-lecia

Relacja z międzynarodowej konferencji naukowej „Legal Innovation”

Pierwsze Targi dla radców prawnych „Radca na Starcie”

Radca prawny Mieczysław Huchla – nasz cichy bohater

Szanowne Koleżanki i Koledzy,

Za nami obfitująca w wydarzenia samorządowe wiosna. I tak pokrótce: Uniwersytet Wrocławski gościł wystawę z okazji XXXV-lecia naszego zawodu, którego pomysłodawcą była nasza koleżanka Krystyna Stoga, a wygląd i kształt osiągnęła dzięki wyteżonej pracy Mileny Szostak-Kałuskiej, Pauliny Sosnowicz i Anny Zalesińskiej.

Otwarcie wystawy udało się połączyć z udaną Międzynarodową Konferencją Naukową „Legal Innovation” poświęconą elektronicznej przyszłości naszego zawodu. Z sukcesem udało się zgromadzić ponad 30 prelegentów z 12 krajów – jednak najbardziej cieszy, że ponad 100 radców prawnych z całego kraju uczestniczyło w tym wydarzeniu. Podziękowanie za realizację tak trudnego przedsięwzięcia należą się naszym koleżankom Izabeli Konopackiej, Annie Zalesińskiej i Annie Materli, a także naszej dyrektor biura Małgorzacie Nierzewskiej.

Po raz drugi odbył się konkurs krasomówczy aplikantów radcowskich i po raz drugi nasi aplikanci wypadli w nim świetnie, a obecność profesora Miódka w jury była przyjemnością samą w sobie. Tradycyjnie, od strony organizacyjnej nad sytuacją panował Maciej Jarecki. Konkurs z pewnością na stałe już zadowoli się w naszym samorządowym kalendarzu.

Pogoda dopisała na radcowskim dniu dziecka i utrzymała się do wieczora, kiedy to radcowie udali się na wieczorny rejs statkiem po Odrze. Piknik rodzinny odbył się już po raz piąty, a statek wrócił do kalendarza izbowego po wieloletniej przerwie. Sukcesem zakończyły się pierwsze targi dla radców prawnych. Spotkały się z tak pozytywnym przyjęciem, że z pewnością znajdują się w planach na następne lata. Realizacja tych wszystkich wydarzeń należała do Komisji ds. Integracji Środowiska pod przewodnictwem Pauliny Sosnowicz przy dużym zaangażowaniu Mileny Szostak-Kałuskiej, Moniki Teler, Martyny Rogali-Rolewskiej i Moniki Lecko.

Tegoroczne Zgromadzenie Delegatów było okazją do wręczenia pamiątkowych medali z okazji XXXV-lecia samorządu. Było mi bardzo miło wręczyć tę pamiątkę moim poprzednikom na stanowisku dziekana – pani Dziekan Barbarze Kras, Janowi Łozińskiemu i Janowi Bieciowi.

Zakończyliśmy remont parteru naszej siedziby przy Włodkowica 8 – w tym miejscu gorące podziękowania za pracę dla mojej koleżanki Joanny Łąbedzkiej. Myślę, że piknik radcowski w dniu 8 lipca br. będzie dobrą okazją do zapoznania się ze zmianami. Zachęcam także do uczestnictwa w szóstej edycji Biegu o Puchar Dziekana – ja już się zapisałem. •

Leszek Korczak
Dziekan Rady OIRP we Wrocławiu

Wstęp

Drogie Koleżanki, Drodzy Koledzy,

niemalże wczoraj skończyliśmy świętować długi weekend (czerwcowy), a już czekają nas wakacyjne urlopy, zatem pora na kolejny numer naszego samorządowego pisma. W części informacyjnej prezentujemy ponad dwadzieścia tekstów dotyczących wydarzeń, które miały miejsce ostatnimi czasami.

Numer 15 „Przeglądu Radcowskiego” zawiera tekst wspomnieniowy o Mieczysławie Huchli, człowieku niezwykle zasłużonym, nie tylko dla naszego samorządu, ale również dla niepodległości naszego kraju. To bardzo ciepłe i nietuzinkowe wspomnienie o „cichym bohaterze” zostało nakreślone przez nestorkę OIRP we Wrocławiu, mecenas Krystynę Stogę.

W dalszej części prezentujemy relacje z VI Ogólnopolskiej Konferencji Sędziów i Rzeczników Dyscyplinarnych, międzynarodowej konferencji dotyczącej arbitrażu, konkursu krasomówczego aplikantów, międzynarodowej konferencji „Legal Innovation” oraz Kongresu FBE. Przypominamy także o wydarzeniach sportowych, w których startowali i nierzadko zwyciężali „nasi sportowcy”. Nie pomijamy również wydarzeń z życia Izby: rejsu niebieskich żabotów, izbowego dnia dziecka, otwarcia pokoju radcowskiego w naszej Izbie, a zwłaszcza pierwszych targów dla radców, którzy rozpoczynają swoją karierę zawodową. W tekście „Czasy i ludzie” przypominamy dzieje naszej Izby w latach 2012–2017. Piszemy również o porozumieniu o współpracy zawartym pomiędzy naszą Izbą a Wydziałem Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Ponadto seniorzy dzielą się swoimi impresjami z wycieczki po Bałkanach. Kilka słów poświęciliśmy również Zgromadzeniu Delegatów OIRP we Wrocławiu, które miało miejsce 12 czerwca 2017 r.

Druga część przynosi teksty naukowe, często pomocne w naszej pracy radcy prawnego. Tym razem w grupie Autorów prezentują się Monika Szczotkowska, Radosław Kapułka i Zygmunt Rajchemba. Jak zawsze gorąco zachęcamy potencjalnych – zarówno dotychczasowych, jak i nowych – Autorów do nadsyłania swoich dociekań naukowych.

W imieniu Redakcji namawiam gorąco do aktywnego włączenia się w redagowanie naszego wspólnego pisma. Wszelkie uwagi i propozycje prosimy przysyłać na adres: msadowski@oirp.wroclaw.pl.

Jako że piętnasty numer czasopisma ukazuje się w okresie przedwakacyjnym – z tej okazji w imieniu własnym i Kolegium Redakcyjnego chciałbym wszystkim Koleżankom i Kolegom życzyć spełnienia urlopowych fantazji, podróży do Nowej Zelandii albo w dowolne inne wymarzone miejsce. ●

Redaktor Naczelny
Mirosław Sadowski

Spis treści

CZĘŚĆ INFORMACYJNA

- 04 Tomasz Scheffler, Czasy i ludzie. OIRP we Wrocławiu w latach 2013–2017 – suplement do wydania 2012
- 11 Kinga Drewniowska, Relacja z udziału w rundach międzynarodowych 58. edycji konkursu *Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition*
- 14 Anna Zalesińska, Relacja z międzynarodowej konferencji naukowej „Legal Innovation”
- 17 Milena Szostak-Kaluska, Uroczyste otwarcie wystawy z okazji 35-lecia istnienia OIRP we Wrocławiu
- 19 Krystian Mularczyk, Relacja z międzynarodowej konferencji *Aktualne problemy arbitrażu i mediacji w kraju i za granicą*
- 22 Krystian Mularczyk, IV Drużynowe Mistrzostwa Polski Prawników w Tenisie – Poznań 2017
- 24 Marta Kruk, Akademia Wiedzy o Prawie – II edycja 2017
- 26 Anna Michnicka-Dziewurska, Seniorzy na wycieczce po Bałkanach
- 30 Rafał Biel, Powrót na najwyższe podium
- 31 Marta Kruk, VI Ogólnopolska Konferencja Sędziów i Rzeczników Dyscyplinarnych – relacja
- 34 Małgorzata Nierzevska, Relacja z II Konkursu Krasomówczego Aplikantów Radcowskich
- 36 Izabela Konopacka, Czy aplikanci radcowscy już wkrótce będą uczyć się programowania, a kancelarie radcowskie przyjmować płatności w Bitcoinach?
- 39 Monika Teler, Relacja z targów dla radców prawnych „Radca na Starcie”
- 42 Paulina Sosnowicz, Otwarcie Pokoju Radcowskiego w siedzibie OIRP we Wrocławiu
- 43 [Głos Aplikantów Radcowskich] Konrad Gralec, Julian Wypasek, Czy można nas uczyć odwagi?
- 47 Monika Lecko, Dzień Dziecka w OIRP we Wrocławiu
- 48 Martyna Rogala-Rolewska, Rejs niebieskich żabotów
- 49 Małgorzata Nierzevska, Izabela Konopacka (współpraca), Ważny dla Polskich Izb Kongres FBE
- 52 Anna Zalesińska, Kongres Prawników Polskich w Katowicach w relacji panelistki
- 54 Mirosław Sadowski, Porozumienie o współpracy pomiędzy OIRP we Wrocławiu a Wydziałem Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego
- 57 Anna Zalesińska, Zgromadzenie Delegatów OIRP we Wrocławiu poza nami
- 60 Krystyna Stoga, Radca prawny Mieczysław Huchla – nasz cichy bohater

CZĘŚĆ NAUKOWA

- 68 Rada Programowa
- 69 Monika Szczotkowska, Umowne uprzywilejowanie współnika w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. Rozważania na tle wyroku Sądu Najwyższego w sprawie o sygn. akt V CSK 657/14 z dnia 2 lipca 2015 r.
- 76 Radosław Kapułka, Cicha rewolucja w służebności przesyłu
- 79 Zygmunt Rajchemba, Orzecznictwo krajowe w sprawie niedozwolonych postanowień wzorca umownego – po wyroku TSUE z dnia 21 grudnia 2016 r.

Czasy i ludzie. OIRP we Wrocławiu w latach 2013–2017 – suplement do wydania 2012

Tomasz Scheffler, radca prawny

Fot. M. Nierzewska

Lata 2013–2017 to okres obejmujący ostatnie miesiące działania VIII kadencji, całą IX oraz początek X kadencji Rady OIRP we Wrocławiu. Był to, jak dziś wiemy, czas zmian zarówno w naszym lokalnym środowisku radcowskim, jak i też w skali kraju.

Początek 2013 r. przyniósł miłą informację o wyróżnieniu mec. Wiesławy Kusiak w organizowanym przez Krajową Radę Radców Prawnych konkursie „Kryształowe Serce Radcy Prawnego”. Statuetkę Kryształowego Serca za działalność pro

publico bono na rzecz społeczności lokalnej Wrocławia i okolic Pani Mecenas Kusiak odebrała podczas uroczystej gali w Warszawie w dniu 31 stycznia 2013 r. z rąk Prezesa KRRP Macieja Bobrowicza. Godzi się tu nadmienić, że również w kolejnych latach nasze Koleżanki i Koledzy zostali uhonorowani tym szacownym wyróżnieniem: w 2014 r. mec. Henryk Krakowczyk „za aktywną działalność na rzecz radców prawnych seniorów w Klubie Seniora”; w 2015 r. mec. Robert Staszewski „za pracę w poradni bezpłatnych porad prawnych, za udział w akcji „Niebieski Parasol”

oraz organizację i prowadzenie bezpłatnych lekcji prawa w szkołach”; a w 2016 r. mec. Beata Janikowska za stworzenie Fundacji „Misja Lex” mającej na celu pomoc prawną osobom ubogim oraz znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. W 2017 r. Kryształowe Serce przypadło mec. Dorocie Seweryn-Stawarz, która od 10 lat świadczy pomoc prawną dla osób doświadczających przemocy i dyskryminowanych ze względu na płeć. W kwietniu 2013 r. po długich staraniach udało się też uruchomić w budynku Sądu Okręgowego we Wrocławiu tzw. pokój radcowski, którym opiekuje się Pani mec. Wiesława Kusiak. Pokój ten funkcjonuje do dziś (obecnie pokój nr 112 na I piętrze) służąc radcom prawnym także spoza naszej izby. W tak zwanym międzyczasie udało się również uruchomić (wspólnie z samorządem adwokackim) analogiczny pokój (nr 7, parter) w budynku Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej, na którym opiekę roztoczyła Pani mec. Janina Kumala.

Najważniejsze jednak wydarzenie w skali lokalnej w owym roku (choć nie bez istotnego wpływu na funkcjonowanie samorządu na poziomie krajowym) miało miejsce w dniu 21 września. Odbyło się bowiem wówczas Zgromadzenie Delegatów Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu, w toku którego wybrane zostały nowe władze samorządu: na dziekana wybrano r. pr. Leszka Korczaka (kontrkandydatem była mec. Helena Dobrosz); w składzie Rady OIRP pojawiły się nowe osoby: Gabriela Bar, Jan Darowski, Artur Górecki, Anna Kujawska, Danuta Ławniczak, Katarzyna Mielnicka, Bogusław Sołtys, Marek Stalski i Joanna Zimoń-Frankiewicz (z poprzedniego składu pozostali: Iwona Drohomirecka-Kowalczyk, Joanna Łabędzka, Jan Łoziński, Joanna Majewicz, Mirosław Sadowski, Tomasz Scheffler, Barbara Sienkiewicz); w miejsce mec. Barbary

Szalewicz nowym Rzecznikiem Dyscyplinarnym została wybrana znaczącą większością głosów r. pr. Anita Woroniecka (do funkcji zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego powołani zostali: Małgorzata Bolisęga-Pudęko, Beata Jackowska, Monika Klonowska, Magdalena Kotulla, Łukasz Łuć, Monika Marukiewicz, Daniela Sosin, Jan Sztaba i Sylwia Wiązowska-Grehl); odnowiony został również Sąd Dyscyplinarny, do którego weszli: Krystyna Bąkowska, Jacek Dźwiedzki, Tomasz Fox, Maria Kohlberger-Wierzbowska (zastępca Przewodniczącego Sądu Dyscyplinarnego), Grzegorz Kowalik, Andrzej Kras, Waldemar Lewandowski (Przewodniczący Sądu Dyscyplinarnego), Anna Michnicka-Dziewurska, Anna Miodońska, Laura Mnich, Anna Mościńska, Marek Sarnowski, Krystyna Skotowska-Tomkiewicz, Robert Staszewski, Elżbieta Wołosz; na czele Okręgowej Komisji Rewizyjnej stanęła r. pr. Ewa Majewska-Machaj (pozostali członkowie to: Mariusz Bobolewski, Zbigniew Rak, Magdalena Wasylkowska-Michór i Marek Zalisko). Ponadto Zgromadzenie wybrało również (w zakresie swych kompetencji) przedstawicieli OIRP we Wrocławiu do krajowych organów samorządowych: wybranym bezpośrednio członkiem Krajowej Rady Radców Prawnych została mec. Barbara Kras, zaś delegatami na Krajowy Zjazd Radców Prawnych zostali: Helena Dobrosz, Iwona Drohomirecka-Kowalczyk, Elżbieta Gajda-Krynicka, Leszek Korczak, Anna Kujawska, Joanna Łabędzka, Danuta Ławniczak, Jan Łoziński, Katarzyna Markiewicz, Mirosław Sadowski, Tomasz Scheffler, Hubert Schwarz, Barbara Sienkiewicz, Krystyna Stoga i Marek Zalisko.

Nowa Rada ukonstytuowała się w dniu 1 października. Powołane zostało Prezydium Rady, w skład którego – oprócz Dziekana Leszka Korczaka – weszli: Anna Kujawska (Sekretarz), Joanna Łabędzka (Skarbnik), Danuta Ławniczak

(Wicedziekan), Mirosław Sadowski (wicedziekan) i Tomasz Scheffler (wicedziekan), oraz komisje Rady: do spraw doskonalenia zawodowego i sportu, do spraw integracji i rozwoju samorządu, do spraw aplikacji, do spraw wpisów i wykonywania zawodu oraz do spraw finansowych i socjalnych. Przewodniczącym Zespołu Wizytatorów został Bogusław Sołtys a Rzecznikiem Prawowym Izby Izabela Konopacka.

W 2013 r. miało miejsce jeszcze jedno ważne z punktu widzenia oficjalnego funkcjonowania samorządu zdarzenie, a mianowicie X Krajowy Zjazd Radców Prawnych (7–9 listopada 2013 r., Warszawa). W jego trakcie, zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami, do władz krajowych weszli: Helena Dobrosz i Jan Łoziński (członkowie Krajowej Rady Radców Prawnych), Iwona Drohomirecka-Kowalczyk (członek Wyższej Komisji Rewizyjnej), Elżbieta Gajda-Krynica, Hubert Schwarz i Krystyna Stoga (członkowie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego) oraz Tomasz Scheffler (wybrany na Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego). Należy tu zaznaczyć, że po ukonstytuowaniu się Krajowej Rady Radców Prawnych mec. Barbara Kras weszła do Prezydium KRRP jako Sekretarz tego gremium, oraz, że w dniu 22 października 2014 r. KRRP powierzyła Mirosławowi Sadowskiemu rolę Redaktora Naczelnego kwartalnika samorządu radców prawnych „Radca Prawny. Zeszyty naukowe”. Wspomnę tu jeszcze tylko, że przedstawiciele izby wrocławskiej na poziomie krajowym szczególnie aktywni byli w sprawach odnoszących się do szeroko pojętej problematyki dyscyplinarnej. Podczas prac nad nowym tzw. kodeksem etyki radcy prawnego udało się nam wejść w porozumienie z kilkoma innymi izbami, którego efektem była istotna modyfikacja pierwotnej wersji tekstu, przede wszystkim pod kątem większego uelastycznienia poszczególnych zapisów

i dostosowania ich do praktycznych wymogów pracy radcy prawnego. Możliwe stało się również przywrócenie organizacji we Wrocławiu, zainicjowanych jeszcze w 2010 r., ogólnopolskich konferencji sędziów i rzeczników dyscyplinarnych, w obradach których corocznie uczestniczy ponad 200 osób.

Jak już wspomniano o tym w publikacji z 2012 r. autorstwa Pani mec. Barbary Kras, w 2011 r. Okręgowa Izba Radców Prawnych we Wrocławiu przystąpiła do powstałej w 1992 r. międzynarodowej organizacji skupiającej zrzeszenia i samorządy zawodowe prawników w państwach należących do Rady Europy znanej jako Federacja Adwokatur Europejskich. (The European Bars Federation/Fédération des Barreaux d'Europe, FBE). Od tego czasu przedstawiciele naszej izby aktywnie uczestniczą w pracach FBE. Godzi się w tym kontekście wspomnieć, że obecnie przewodniczącą Komisji Nowych Technologii FBE (ciała skupiającego się na zagadnieniu wpływ nowych technologii na prawo oraz na warunki pracy prawnika) jest Izabela Konopacka, a sekretarzem tej komisji r. pr. Anna Materla. Jednak nie tylko za pośrednictwem FBE izba wrocławska rozwija działalność międzynarodową. Kontynuowana jest przede wszystkim współpraca z Saksońską Izbą Adwokacką, w ramach której, przy współpracy z izbami zielonogorską, wałbrzyską, szczecińską, poznańską i opolską, organizowane są tzw. polsko-niemieckie fora prawnicze. Ważnym wydarzeniem w tej sferze było zorganizowanie we Wrocławiu w dniach 20–22 listopada 2015 r. IX Forum pod hasłem „Jakie wyzwania stoją obecnie przed prawnikami?” W konferencji, współorganizowanej po stronie polskiej także przez KRRP, a po stronie niemieckiej, oprócz zaprzyjaźnionej Saksońskiej Izby Adwokackiej z Drezna, także przez Izbę Adwokacką

w Berlinie, wzięło udział 230 przedstawicieli zawodów prawniczych. Wśród przybyłych gości byli m.in. Prezydent CCBE Maria Ślązak, Wiceprezydent FBE prof. Sara Chandler z Wielkiej Brytanii, Prezes Europejskiego Stowarzyszenia Prawników AEA-EAL Monique Stengel z Francji oraz Przewodniczący Niemiecko-Polskiego Stowarzyszenia Prawników Peter Diedrich z Niemiec. Dodam tu jeszcze, że bardzo dobre stosunki panujące pomiędzy Dreznem a Wrocławiem ukoronowane zostały podpisaniem w dniu 18 czerwca 2016 r. w Pillitz (w letniej rezydencji królów Saksonii) pierwszej w historii wrocławskiej OIRP umowę o współpracy z zagraniczną izbą. Na mocy podpisanego dokumentu radcowie prawni z naszej Izby będą mogli nie tylko uzyskiwać pomoc od kolegów z Saksonii w przypadku np. sporów transgranicznych, ale także uczestniczyć w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez Izbę Saksońską na zasadach wzajemności oraz odbywać praktyki w kancelariach objętych jej jurysdykcją. Ponadto, zarówno Izba Saksońska jak i OIRP we Wrocławiu zobowiązały się do kontynuowania tradycji forum polsko-niemieckich. Podczas spotkania w Dreźnie ustalono, iż kolejne forum polsko-niemieckie odbędzie się w październiku 2017 r. w Lipsku. Przy okazji omawiania spraw międzynarodowych warto nadmienić także, że na przełomie września i października 2016 r. izba wrocławska (przy wsparciu KRRP) zorganizowała konferencję pt. „Występowanie przed sądem – sztuka czy rzemiosło?”, a następnie praktyczne warsztaty prowadzone przez pięciu brytyjskich adwokatów. W ich trakcie goście z Wielkiej Brytanii zapoznawali radców prawnych ze stosowanymi w angielskim systemie sądowym metodami argumentacji prawniczej, słuchania świadków czy formułowania wniosków i tez, a zatem z tzw. advocacy skills, czyli brytyjską techniką

występowania przed sądem. Było to – jak wielu uczestników podkreślało – bardzo pouczające doświadczenie, ponieważ pomimo odmienności systemów prawnych występujących pomiędzy Polską i Wielką Brytanią, okazało się, że pewne rozwiązania i metody pracy prawniczej mają wymiar ponadlokalny, by nie rzec, że uniwersalny.

Istotnym wydarzeniem ostatnich kilku lat okazało się powołanie z inicjatywy r. pr. Agnieszki Templin uchwałą Rady OIRP nr 56/2014 (z dnia 11 lutego 2014 r.) Ośrodka Mediacji przy OIRP we Wrocławiu. Początkowo na listę mediatorów wpisanych było 11 osób, jednak w toku kolejnych lat liczba ta stale wzrastała osiągając w lutym 2017 r. 34 osoby. Po pierwszych kilku miesiącach przeznaczonych na organizację i promocję Ośrodek zaczął stawać się ważnym centrum mediacyjnym we Wrocławiu. Wprawdzie w 2014 r. do Ośrodka wpłynęło zaledwie 7 spraw, to jednak już w następnym roku było ich 31, a w 2016 liczba ta przekroczyła 80. Co istotne i warte podkreślenia działalność medycyjna Ośrodka cieszy się stosunkowo wysoką skutecznością, bowiem blisko połowa spraw kończy się zawarciem ugód. Jest to zapewne wynikiem wysokich, stale doskonalonych w czasie szkoleń i ogólnopolskich konferencji poświęconych alternatywnym sposobom rozwiązywania sporów, kwalifikacji mediatorów działających w Ośrodku. Można w tym kontekście przypomnieć, że Ośrodek w celu doskonalenia działalności stale współpracuje z wrocławskimi sądami oraz z Wydziałem Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Dla konkretnego przykładu można tu przywołać z jednej strony spotkanie sędziów sądów wrocławskich ze środowiskiem mediatorów poświęcone nowelizacji przepisów kodeksu postępowania

cywilnego w zakresie polubownych metod rozwiązywania sporów (18.01.2016), z drugiej zaś uczestnictwo delegacji Ośrodka (mec. Agnieszka Templin, mec. Ireneusz Broś i mec. Paweł Kolak) w zorganizowanej przez dr hab. Magdalenę Tabernacką z Instytutu Nauk Administracyjnych WPAiE UW r konferencji naukowej pt.: „Doświadczenie i akceptacja” (23.06.2016). Sesja, mająca charakter naukowo-eksperycki, okazała się znakomitą płaszczyzną do wymiany poglądów w zakresie praktyki i teorii alternatywnych form rozstrzygnięcia konfliktów o podłożu prawnym. Wartym odnotowania zdarzeniem było także aktywne uczestnictwo Ośrodka (w osobach mec. Agnieszki Templin i mec. Magdaleny Cetry) w Poznańskim Salonie Mediatora, który jest obecnie jednym z najważniejszych miejsc spotkań osób zainteresowanych mediacją oraz jej praktycznym zastosowaniem.

Nieprzerwanie od 2008 r. przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych we Wrocławiu działa Klub Seniora kierowany przez mec. Henryka Krakowczyka. W działalności Klubu seniora uczestniczący czynnie obecnie ponad 100 członków. Tradycyjnie działalność Klubu przejawia się przede wszystkim w spotkaniach klubowych (w każdy pierwszy piątek miesiąca), w organizacji wycieczek krajowych i zagranicznych oraz w uczestniczeniu członków w spektaklach operowych i teatralnych oraz koncertach muzycznych. Przykładowo w 2014 r. Klub zorganizował 7 wyjazdów krajowych (m.in. do Lubiąża, Rzeszowa, w Bieszczady oraz na grzyby w lasy milickie i bolesławieckie) oraz 3 wyjazdy zagraniczne (do Ziemi Świętej, Skandynawii, Paryża), w 2015 r. – 7 wyjazdów krajowych (np. na grzyby w Lasy Milickie, na Mazury i Podlasie, do Krakowa i Zakopanego) oraz 4 wycieczki zagraniczne (do Włoch, Szwajcarii, na Litwę oraz do

Czech); a w 2016 r. 3 wyjazdy krajowe (do Rudy Sułowskiej, do Bukowiny Tatrzańskiej i do Arboretum w Wojsławicach) oraz 3 wycieczki zagraniczne (do Portugalii, Paryża, Anglii i Szkocji).

Szczególnie ważną sferą działalności naszego samorządu pozostawała kwestia aplikacji kierowana od września 2013 r. przez r. pr. Danutę Ławniczak. Corocznie egzamin aplikacyjny zdaje około 150 osób (w 2013 r. – 178, w 2014 r. – 166, w 2015 r. 127), a egzamin radcowski z wynikiem pozytywnym kończy średnio 4 na pięciu zdających (w 2014 r. do egzaminu przystąpiło 278 osób, z czego z wynik pozytywny osiągnęło 190 osób; w 2015 r. do egzaminu przystąpiło 257 osób, z czego z wynik pozytywny osiągnęło 210 osób; w 2016 r. do egzaminu przystąpiło 221 osób, z czego z wynik pozytywny osiągnęło 177 osób). Dużym wyzwaniem dla Izby było wprowadzenie obowiązującego od stycznia 2013 r. nowego programu szkolenia, które znacznie odbiegało od dotychczasowego wzorca. W nowym programie zajęcia podzielone zostały na wykłady (w formie konsultoriów) i ćwiczenia (zajęcia praktyczne prowadzone metodą warsztatową oraz samodzielnie pisane przez aplikantów prace). Poza zajęciami teoretycznymi aplikanci uczestniczą w rozprawach symulacyjnych, a także odbywają praktyki (pod nadzorem radcy prawnego) w kancelariach i spółkach radców prawnych, w biurach prawnych przedsiębiorstw lub w organach administracji publicznej. Aplikanci I roku odbywają dodatkowo praktykę w sądach powszechnych oraz w prokuraturach. W czasie trwania aplikacji każdym aplikantem opiekuje się radca prawny, który sprawuje funkcję patrona. Organizacja zajęć teoretycznych i ćwiczeń powierzona była natomiast opiekunom poszczególnych grup, którymi byli radcowie

prawni: Janina Fox, Artur Górecki, Danuta Kietlińska-Kawa, Joanna Łabędzka, Danuta Ławniczak, Maria Łukowska-Kozak, Katarzyna Mielnicka, Barbara Sienkiewicz, Joanna Zimoń-Frankiewicz.

W omawianym okresie w pracach Izby poważnym zagadnieniem stało się przygotowanie członków samorządu do wprowadzonych w 2015 r. zmian wynikających z dopuszczenia radców prawnych do obron karnych (i innych zmian związanych z istotną modyfikacją kodeksu postępowania karnego) oraz z wprowadzenia nowego Kodeksu Etyki Radców Prawnych. Tematyka ta, bez pomijania innych ważnych z punktu widzenia zainteresowań radców prawnych kwestii, stała się wiodącym wątkiem działań w zakresie doskonalenia zawodowego. Przeprowadzonych zostało w sumie ponad 140 szkoleń stacjonarnych (głównie w ramach tradycyjnych szkoleń czwartkowych), 12 krajowych szkoleń wyjazdowych i trzy szkolenia zagraniczne, w których średnio uczestniczyło ok. 80 radców prawnych. Interesującym doświadczeniem były weekendowe szkolenia warsztatowe z prawa karnego, w trakcie których sędziowie, adwokaci i prokuratorzy uczyli nasze Koleżanki i Kolegów jak przebiegają działania obrońcy przede wszystkim od strony praktycznej.

Nasza Izba wyraźnie zaznaczyła w ostatnich latach swoje poważne podejście do problematyki dyscyplinarnej, która, o czym warto stale pamiętać, pozostaje jedną z niewielu już sfer autentycznie samorządowych. Dążono do dalszej profesjonalizacji w zakresie obsługi administracyjnej Rzecznika Dyscyplinarnego i Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego. Stworzony został w tym celu unikalny w skali kraju system informatyczny zastępujący dotychczasowe papierowe formy

repetytorijne. Udało się także naszej Izbie przywrócić organizację ogólnopolskich szkoleń dla rzeczników i sędziów dyscyplinarnych. Bierze w nich udział corocznie ponad 200 uczestników nie tylko z poszczególnych izb, ale również Główny Rzecznik Dyscyplinarny i jego zastępcy oraz członkowie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego. Wśród wykładowców znajdowali się zawsze przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Sądu Najwyższego. Warto tu zaznaczyć, że przy okazji wspomnianych konferencji dyscyplinarnych zwykle odbywają się spotkania dziekanów i przedstawicieli KRRP dotyczące aktualnych problemów odnoszących się do postępowań dyscyplinarnych.

Wraz z końcem 2015 r. rozpoczęty został remont pomieszczeń znajdujących się w piwnicach i na parterze budynku przy ul. Włodkowica 8. Działania te okazały się konieczne ze względu na pogarszający się stan techniczny budynku, a w szczególności duże zawilgocenie murów. W wyremontowanych pomieszczeniach znalazły swoje miejsce Ośrodek Mediacji, sala posiedzeń Rady OIRP, ochrona budynku oraz pokój socjalny dla pracowników, który będzie również dostosowany do obsługi imprez cateringowych.

We wrześniu 2016 r. przeprowadzone zostały kolejne wybory do władz samorządu. Utrwały one tendencję do poszerzenia grona osób zaangażowanych bezpośrednio w prace gremiów decyzyjnych w naszym środowisku. Zgromadzenie Delegatów Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu wybrało ponownie (tym razem jednogłośnie) Dziekanem r. pr. Leszka Korczaka. Zwiększona została liczba członków Rady OIRP. Obecnie w jej skład wchodzi: Gabriela Bar, Jan Darowski, Artur Górecki, Beata

Janikowska, Maciej Jarecki, Katarzyna Kalus, Izabela Konopacka, Joanna Łabędzka, Danuta Ławniczak, Jan Łoziński, Joanna Majewicz, Katarzyna Mielnicka, Krystian Mularczyk, Maciej Onichimowski, Mirosław Sadowski, Tomasz Scheffler, Bogusław Sołtys, Paulina Sosnowicz, Robert Staszewski, Milena Szostak-Kaluska, Agnieszka Templin, Anna Zalesińska, Danuta Zawada-Miernik oraz Joanna Zimoń-Frankiewicz. W skład Komisji Rewizyjnej powołani zostali: Katarzyna Feret, Agata Smolarek-Stradomska, Ewelina Wasilewska, Magdalena Wasylkowska-Michór i Marek Zalisko. Sędziami Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego zostali: Mariusz Bochenek, Bartłomiej Chechłowski, Jacek Dźiedzic, Tomasz Fox, Wojciech Golec, Ea Gryc-Zerych, Jacek Grzegorzczak, Anna Jarlińska, Maria Kohlberger-Wierzbowska, Grzegorz Kowalik, Waldemar Lewandowski, Dorota Majcherek, Anna Michnicka-Dziewurska, Laura Mnich, Anna Mościńska, Zdzisław Pieniążek, Magdalena Sierny i Agnieszka Superson-Winkowska. Rzecznikiem Dyscyplinarnym ponownie wybrana została Anita Woroniecka, zaś jej zastępcami: Ireneusz Broś, Dominika Buch, Beata Cieślak, Agnieszka Dudek, Andrzej Grzywna, Beata Jackowska, Monika Klonowska, Paweł Kolak, Magdalena Kotulla, Łukasz Łuć, Monika Marukiewicz, Katarzyna Piórkowska-Frątczak, Daniela Sosin, Zbigniew Stecz i Sylwia Wiązowska-Grehl. Wyboru zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego dokonał już jednak nie Zjazd Delegatów lecz Rada OIRP, gdyż ten organ jest obecnie do tego upoważniony. Godzi się w tym kontekście dodać, że po ukonstytuowaniu się nowej Rady OIRP we Wrocławiu, dokonała ona wyboru Prezydium (oprócz Dziekana Leszka Korczaka, wchodzi do niego: Joanna Łabędzka – Skarbnik, Danuta Ławniczak – trzeci Wicedziekan, Mirosław Sadowski – drugi Wicedziekan, Tomasz

Scheffler – pierwszy Wicedziekan, Paulina Sosnowicz – Członek i Agnieszka Templin – Sekretarz), Przewodniczącego zespołu wizytorów – Bogusława Sołtysa i Rzecznika prasowego – Martę Kruk oraz powołała komisje stałe Rady: do spraw wpisów i wykonywania zawodu (Przewodnicząca Joanna Majewicz), do spraw finansowych i socjalnych (Przewodnicząca Joanna Łabędzka), do spraw aplikacji (Przewodnicząca Danuta Ławniczak), do spraw doskonalenia zawodowego (Przewodnicząca Joanna Zimoń-Frankiewicz), do spraw integracji środowiska i sportu (Przewodnicząca Paulina Sosnowicz), do spraw współpracy z zagranicą (Przewodnicząca Izabela Konopacka), do spraw naukowych i wydawnictw (Przewodniczący Mirosław Sadowski) oraz do spraw współpracy z samorządami zawodowymi, instytucjami publicznymi i edukacją prawną (Przewodniczący Mirosław Sadowski).

Na koniec tego krótkiego przeglądu wydarzeń z ostatnich pięciu lat godzi się zwrócić uwagę jeszcze na dwie kwestie. Pierwsza dotyczy prestiżowego dla naszej Izby wydarzenia: po wyborze nowego Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych Macieja Borbrowicza, funkcję jednego z czterech jego zastępców powierzono Dziekanowi Leszkowi Korczakowi. Druga ważna sprawa, to wystawa upamiętniająca 35 lat istnienia naszej Izby realizowana z inicjatywy i według koncepcji mecenas Krystyny Stogi, zlokalizowana w nowym gmachu Wydziału Prawa. Oficjalne otwarcie wystawy miało miejsce w dniu 21 kwietnia 2017 r. i sądzę, że to wydarzenie ma znaczenie nie tylko środowiskowe i historyczno-refleksyjne lecz także artystyczne. Wystawa wykonana została przez uznanych profesjonalistów w osobach: Renaty Bonter we współpracy z prof. Michałem Jędrzejewskim. ●

Relacja z udziału w rundach międzynarodowych 58. edycji konkursu *Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition*

Kinga Drewniowska, uczestniczka konkursu

W dniach 9–16 kwietnia 2017 roku grupa studentów Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego w składzie: Monika Czechowska, Kinga Drewniowska, Aleksandra Gebuza, Dawid Kowalkowski oraz

Mateusz Sołtysiak, pod opieką prof. Artura Kozłowskiego, reprezentowała Uniwersytet Wrocławski w rundach międzynarodowych 58. edycji konkursu *Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition*, które odbyły się w Waszyngtonie D.C.

Studenci wywalczyli sobie ten awans biorąc udział w rundach krajowych konkursu, które miały miejsce w lutym bieżącego roku w Sądzie Najwyższym. Jest to pierwsza drużyna z Uniwersytetu Wrocławskiego w historii, która odniosła tak duży sukces.

Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition jest najstarszym i najbardziej prestiżowym konkursem prawniczym typu *moot court* na świecie skierowanym do studentów prawa. W tegorocznej edycji w konkursie udział wzięło ponad 100 drużyn reprezentujących 99 państw.

Istota konkursu polega na rozwiązaniu sporu prawnego zaistniałego pomiędzy dwoma fikcyjnymi państwami. Kазus, na podstawie którego pracują studenci dotyczy bardzo szerokiego spectrum – tematyka dotyczy nie tylko kwestii suwerenności,

dostępu do zasobów wodnych, ochrony dziedzictwa kulturowego, ale także praw człowieka i kwestii uchodźców.

Formuła konkursu jest bardzo wymagająca, bowiem składa się z dwóch etapów. Pierwszy etap polega na przygotowaniu obszernych pism procesowych dla obu stron – zarówno aplikanta (powoda), jak i respondenta (pozwanego). Następnie studenci biorą udział w symulacji rozprawy sądowej przed Międzynarodowym Trybunałem Sprawiedliwości, podczas której prezentują swoje argumenty. Zarówno przygotowane memoriały, jak i wygłaszane mowy oceniane są przez profesjonalne gremium ekspertów z zakresu prawa międzynarodowego, w którego skład wchodzi przedstawiciele państw z całego świata. Trudność tego konkursu polega nie tylko na tym, że konieczna jest dogłębna znajomość prawa międzynarodowego – a co za tym idzie

różnorodnego orzecznictwa i specjalistycznej literatury – ale także umiejętność zaprezentowania swojego stanowiska i kontrargumentacji.

Podczas międzynarodowego etapu, który odbył się w Waszyngtonie, drużyna Uniwersytetu Wrocławskiego wzięła czynny udział w czterech symulacjach rozpraw przed Międzynarodowym Trybunałem Sprawiedliwości, podczas których zmierzyła się z reprezentacją Kazachstanu, Rosji, Palestyny oraz Filipin.

Ponadto, studenci asystowali sędziom podczas rozpraw innych drużyn, pełniąc funkcję tzw. *bailliffs*, co stanowi niezwykle cenne doświadczenie, ponieważ dzięki temu młodzi adepci prawa mogli obserwować zmagania pozostałych uczestników konkursu na sali sądowej z zupełnie innej perspektywy, a także uzyskali sposobność, aby porozmawiać z samymi sędziami – prawnikami z całego świata, m.in. z adwokatem Isabellą Vasilogeorgi z Grecji, która obecnie pracuje w ONZ

oraz profesorem prawa międzynarodowego Kevinem W. Gray'em z Columbia University.

Podczas finału konkursu studenci obserwowali rozprawę pomiędzy University of Sydney oraz Norman Manley Law School z Jamajki. Sędziami podczas finałowej rozprawy byli Sędziowie Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości – James Crawford, Brunno Simma oraz Patrick Robinson.

Udział w konkursie pozwolił studentom nie tylko udoskonalić warsztat prawniczy i oratorski, ale także był okazją do poznania znamienitych osobowości. Jesteśmy przekonani, że zdobyte podczas konkursu doświadczenie zaowocuje nie tylko poprzez uczestnictwo w innych konkursach typu *moot court*, ale także w przyszłej karierze zawodowej.

Dziękujemy Radzie OIRP we Wrocławiu za udzielone wsparcie finansowe przy realizacji tego projektu. ●

Relacja z międzynarodowej konferencji naukowej „Legal Innovation”

Anna Zalesińska, radca prawny

Od lewej: Dziekan OIRP we Wrocławiu Leszek Korczak, prof. Jacek Gołaczyński – Wiceprezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, dr Jacek Kruk – Wicedziekan Okręgowej Rady Adwokackiej we Wrocławiu; fot. Łukasz Giza

W dniach 21–22 kwietnia 2017 r. odbyła się we Wrocławiu na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii UWr Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. *Legal Innovation* – poświęcona aktualnym problemom związanym z zastosowaniem nowych technologii w sektorze prawniczym, w tym także problematyce informatyzacji postępowania sądowego.

Konferencja adresowana była do profesjonalnych pełnomocników procesowych, sędziów, pracowników naukowych oraz wszystkich, którzy w swojej praktyce stykają się z usługami elektronicznymi świadczonymi przez wymiar sprawiedliwości.

W wydarzeniu wzięło udział prawie 300 osób z całej Polski, w tym przede

Moderator konferencji, mecenas Izabela Konopacka; fot. Łukasz Giza

wszystkim radcowie prawni i adwokaci, co dowodzi jak żywotnie profesjonalni pełnomocnicy są zainteresowani zmianami zachodzącymi w wykonywaniu zawodu w związku z rozwojem nowych technologii.

Organizatorami Konferencji byli Okręgowa Izba Radców Prawnych we Wrocławiu, Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej (CBKE), działające na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wraz z Okręgową Radą Adwokacką we Wrocławiu. Patronat honorowy nad Konferencją objęła Federacja Adwokatów Europejskich (Fédération des Barreaux d'Europe), Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych oraz JM Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego. Głównym Sponsorem Konferencji była firma Comarch Polska S.A., a Głównym Partnerem była firma Newton Technologies.

Wykłady były prowadzone w języku polski oraz w języku angielskim. Na zaproszenie OIRP we Wrocławiu na konferencję przyjechali także praktycy prawa z wielu części Europy, którzy zaprezentowali jak wykorzystują nowe technologie w swojej codziennej praktyce.

O rewolucyjnym projekcie wirtualnych sądów opowiedział angielski adwokat (ang. barrister) David Dabbs. Projekt zakłada stworzenie specjalnej aplikacji na smartfona (jak wynika bowiem ze statystyk niemalże 95 % społeczeństwa w Wielkiej Brytanii posiada właśnie taki telefon), za pomocą której możliwe będzie złożenie pozwu lub odpowiedzi na pozew w maksymalnie uproszczony sposób. Zgodnie z założeniami projektu składający pozew wypełni kilkanaście okienek w aplikacji graficznej, załączy skan dokumentów (np. fakturę), po czym będzie oczekiwał na wyznaczenie terminu rozprawy. Ona też odbywałaby się za pomocą smartfona, umożliwiającego transmisję wideo z sędzią.

Ponadto, w trakcie Konferencji, prelegenci zajęli się tematami informatyzacji sądownictwa oraz postępowania egzekucyjnego i wieczystoksięgowego. Wśród zaproszonych prelegentów były osoby o uznanym autorytecie w obszarze prawa nowych technologii, w tym m.in. prof. em. Dr. Dr. h.c. Wolfgang Kilian (Leibniz Universität Hannover), prof. Dr. Andreas Wiebe (Georg-August-Universität zu Göttingen), prof. Radim Polčák, Ph.D. (Masaryk University, Brno), Dr. Zsolt Balogh (Corvinus University of Budapest), Dr. Katalin Balogh (University of Leuven), dr hab. Michał Bernarczyk (Uniwersytet Wrocławski), dr inż. Kajetan Wojsyk, dr Wojciech Wiewiórowski (zastępca Europejskiego Inspektora ochrony Danych Osobowych), prof. USz dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska (Uniwersytet Szczeciński) oraz prof. UO dr hab. Dariusz Szostek (Uniwersytet Opolski). W trakcie Konferencji zostały również przeprowadzone

godzinne warsztaty na temat chmury obliczeniowej, które poprowadzili Tomasz Grzegory (Google) oraz adw. Xawery Konarski (Kancelaria Traple Konarski Podreki i Wspólnicy).

Wszystkie wykłady zostały udostępnione nieodpłatnie w postaci nagrań audio-wideo od czerwca 2017 r. na platformie Wykladnia.pl.

Konferencja wzbudziła duże zainteresowanie mediów. Zarówno dziennikarze z „Rzeczypospolitej” jak i z wrocławskiej telewizji relacjonowali jej przebieg.

Konferencja pokazała, że „nowoczesny samorząd radców prawnych” nie jest jedynie pustym hasłem, ale założeniem, które jest realizowane w praktyce, czego dowodem było wyjątkowe zainteresowanie tematem przez licznie przybyłych uczestników, sponsorów i media. ●

Fot. Łukasz Giza

Uroczyste otwarcie wystawy z okazji 35-lecia istnienia OIRP we Wrocławiu

Milena Szostak-Kałużka, radca prawny

Uroczyste otwarcie wystawy z okazji 35-lecia istnienia samorządu radców prawnych we Wrocławiu przez Prezesa KRRP Macieja Bobrowicza i Dziekana Rady OIRP we Wrocławiu Leszka Korczaka; fot. Łukasz Giza

W dniu 21 kwietnia 2017 r. o godzinie 09.00, na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, odbyło się otwarcie wystawy z okazji 35-lecia istnienia OIRP we Wrocławiu. Wybór daty otwarcia nie był przypadkowy, tego dnia bowiem rozpoczęła się również dwudniowa Międzynarodowa Konferencja *Legal Innovation*.

Symbolicznego przecięcia wstęgi dokonali Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych Maciej Bobrowicz oraz Dziekan Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu Leszek Korczak.

Wystawa przedstawiała działania OIRP we Wrocławiu na przestrzeni trzydziestu pięciu lat oraz pokazała na czym polega zawód radcy prawnego i jakim zmianom

Fot. Łukasz Giza

i przeobrażeniom podlegał przez lata. Poza informacjami w formie pisanej, można się było zapoznać także m.in. z archiwalnymi listami radców prawnych, legitymacjami radcy prawnego, przepustkami sejmowymi członków Komisji Legislacyjnej, a wśród pamiątek umieszczono togę radcowską. Zadaniem wystawy było przybliżenie szerokiego gronu pracowników naukowych, studentów oraz mieszkańców Wrocławia, a także uczestnikom międzynarodowej konferencji i zaproszonym gościom zasad wykonywania zawodu radcy prawnego oraz osiągnięć naszego samorządu. Sądzę, że to zadanie zostało spełnione.

W dniu 22 kwietnia 2017 r. odbyło się spotkanie stanowiące inaugurację wystawy dla zasłużonych członków OIRP we Wrocławiu oraz zaproszonych gości połączone z małym bankietem. Otwarcia wystawy dokonali mec. Jan Łoziński i mec. Leszek Korczak, a głos zabrały też,

poza wymienionymi, mec. Krystyna Stoga i Sekretarz KRRP mec. Elwira Szurmińska-Kamińska. Nie zabrakło również podziękowań dla osób zaangażowanych w przygotowanie wystawy. Te, w szczególności, należą się mecenas Krystynie Stodze, pod której przewodnictwem trwały prace zespołu, ale która także dbała o zachowanie koncepcji i koordynowała wszystkie zadania. Trzeba podkreślić, że praca nad przygotowaniem projektu trwała kilka miesięcy i było w nią zaangażowane wiele osób.

Wystawa z okazji 35-lecia OIRP we Wrocławiu była jednym z elementów obchodów jubileuszu. W ramach świętowania odbyła się w dniu 12 czerwca br. uroczystość odznaczenia członków OIRP we Wrocławiu okolicznościowymi medalami KRRP (po Zgromadzeniu Delegatów OIRP, opis na s. 57), a kolejnym wydarzeniem, w ramach obchodów, będzie Piknik Radcowski w dniu 8 lipca br. ●

Relacja z międzynarodowej konferencji *Aktualne problemy arbitrażu i mediacji w kraju i za granicą*

Krystian Mularczyk, radca prawny

Od lewej: Jerzy Śliwa, Magdalena Skibińska, Aleksandra Budniak-Rogala, Krystian Mularczyk, Anita Kochanowska-Cydzik, Łukasz Mroczyiński-Szmaj, Grzegorz Frączek

Kolejna międzynarodowa konferencja z cyklu **Arbitraż i mediacja w teorii i praktyce, odbyła się w dniu 21 kwietnia 2017 r. Tym razem jej tematem były „Aktualne problemy arbitrażu i mediacji w kraju i za granicą”.**

Konferencja została objęta honorowym patronatem: Starosty Nowotomyskiego

Ireneusza Kozieckiego, Burmistrza Nowego Tomysła Włodzimierza Hibnera, Naczelnej Rady Adwokackiej, Krajowej Rady Notarialnej, Okręgowej Izby Radców Prawnych w Poznaniu, Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu. Spotkania z tego cyklu cieszą się dużym zainteresowaniem, także wśród uczestników spoza granic naszego kraju.

W ramach konferencji odbyły się trzy panele dyskusyjne. Pierwszy z nich tytułowany: **„Arbitraż i mediacja za granicą”**, prowadzony był przez Piotra Nowaczyka – arbitra i mediatora, adwokata, reprezentanta Polski przy International Chamber of Commerce w Paryżu. Pierwszym z mówców był Pan Herbert Kronke – prof. Dr. iur., Dr. iur. habil., Dr. h.c. mult., Przewodniczący Niemieckiej Instytucji Arbitrażowej. Przybliżył on uczestnikom nowości z bliskiej zagranicy: rewizję regulaminu postępowania, reformę strukturalną i ukierunkowanie międzynarodowe DIS.

Kolejnym prelegentem była Pani Tatyana Gennadiiewna Zakharchenko – zastępca Prezesa Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego i Morskiej Komisji Arbitrażowej przy Izbie Przemysłowo-Handlowej Ukrainy, która przedstawiła aktualne zagadnienia dotyczące arbitrażu na Ukrainie.

Następnie głos zabrała Pani Aušra Starutė-Šyvokienė – prawnik z firmy prawniczej VILIUŠIS IR ASTROMSKIS, arbiter w Vilnius International and National Commercial Arbitration, która zapoznała uczestników z zagadnieniami dotyczącymi arbitrażu na Litwie.

Zagadnienia dotyczące ADR-u w Azerbejdżanie omówił przedstawiciel Azerbejdżanu, Pan Nijazi Mammadow – Dyrektor Międzynarodowego Centrum arbitraż i mediacji w Baku, arbiter w Sądzie Arbitrażowym przy Nowotomyskiej Izbie Gospodarczej.

Funkcjonowanie instytucji ADR w Gruzji przedstawiła natomiast Pani Salome Bolkvadze.

Ostatnim z mówców był profesor z Katedry Prawa Gospodarczego Uniwersytetu

Jagiellońskiego w Krakowie, Andrzej Szumański – adwokat i arbiter międzynarodowy, który zaznajomił uczestników z kwestią zaskarżenia uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych do sądu polubownego.

„Międzynarodowe i systemowe aspekty ADR” to drugi z paneli dyskusyjnych, który rozpoczął się przedstawieniem kierunków rozwoju współczesnego arbitrażu międzynarodowego. Dokonał tego profesor Mikhail Savranskii – Pierwszy Zastępca Przewodniczącego Sądu Polubownego przy Niezależnej Izbie Arbitrażowej (Moskwa), arbiter Międzynarodowego Handlowego Sądu Arbitrażowego przy Izbie Przemysłowo-Handlowej Federacji Rosyjskiej.

Drugim z mówców był Pan Aleksander Ciric, profesor Wydziału Prawa Uniwersytetu w Niszu, arbiter międzynarodowy, który przybliżył uczestnikom konferencji materię związaną z Konwencją wiedeńską – jej międzynarodowy charakter, wykładnię autonomiczną i zasady dobrej wiary.

Kolejnym prelegentem był Pan Murat R. Özsunay – M.C.J. (UT Austin) Arabulcu/Licensed Mediator, Avukat (Frankfurt/M & Istanbul Barolari/Bars) Avr. / Eu. & TR Patent & TM Vekili / Attorney (epi, TPE, WIPO) – który zajął się omówieniem zasad UNCITRAL dotyczących przejrzystości w odniesieniu do rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem, a także Konwencją ONZ dotyczącą przejrzystości w umownych postępowaniach arbitrażowych między inwestorem a państwem.

Pani Iryna V. Venediktova kierownik Katedry Prawa Cywilnego, dr hab., Head of civil Law chair Dr Habil, Professor V.N. Krazin

Kharkiv National University zapoznała zgromadzonych z zagadnieniami dotyczącymi podstaw żądania uchylenia wyroku sądu polubownego.

Z kolei kwestie mediacji w sporach o znaki towarowe omówił dr nauk prawnych Tomasz P. Antoszek – mediator z **Domu Mediacyjnego** przy Instytucie Rozwoju Prawa, wykładowca na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

Panel dyskusyjny zamknął Pan Włodzimierz Głodowski dr hab. nauk prawnych z Wydziału Prawa i Administracji Katedry Postępowania Cywilnego UAM w Poznaniu, arbiter w Sądzie Arbitrażowym przy Nowotomyskiej Izbie Gospodarczej, który zaznajomił uczestników konferencji z zasadami postępowania o uznanie lub stwierdzenie wykonalności wyroków sądów polubownych.

Moderatorem trzeciego z paneli pt. **„Arbitraż i mediacja w Polsce”** był radca prawny Krystian Mularczyk, członek kolegium redakcyjnego kwartalnika ADR Arbitraż i Mediacja, arbiter w Sądzie Arbitrażowym w Nowym Tomysku. Pierwsze zagadnienie – obejmujące wymogi obligatoryjne pozwu wynikające z art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. – omówione zostało przez Panią adwokat Aleksandrę Budniak-Rogałę, doktor nauk prawnych, adiunkt na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego.

Następnym z mówców była dr prawa Magdalena Skibińska, adiunkt w Katedrze Prawa Cywilnego, Postępowania Cywilnego i Komparatystyki Prawa Prywatnego WPIA Uniwersytetu Zielonogórskiego, która zapoznała uczestników z zagadnieniami dotyczącymi postępowania w sprawie nadania ugodzie mediacyjnej klauzuli wykonalności.

Kolejny prelegent – Pan Jerzy Śliwa, Prezes Stowarzyszenia Zawodowych Mediatorów przedstawił kwestię tożsamości rynku mediacji w Polsce – dzieła pionierów, innowatorów, pasjonatów i praktyków.

Pani Anita Kochanowska-Cyzdik – mediator Europejskiego Centrum Mediacji Consensus, wpisana na listę Mediatorów Stałych prowadzonych przez Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie zaznajomiła zgromadzonych z rolą mediacji w postępowaniu sądowym, w świetle zmian w przepisach KPC wprowadzonych od dnia 1 stycznia 2016 roku.

Koordinatorem ds. negocjacji – „nową”, polską, monokratyczną instytucją ADR na rynku energii elektrycznej zajął się Pan Łukasz Graczyński-Szmaj z Zakładu Prawa Handlowego i Gospodarczego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Ostatnim z mówców był dr prawa Grzegorz Frączek, dyrektor Ośrodka Mediacji Fundacji Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, a także wiceprzewodniczącą Społecznej Rady do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości i właściciel Centrum Szkoleń Prawnych dr Grzegorz Frączek; Of Counsel w Kancelarii Prawniczej Prof. dr hab. Z. Tobor, M. Mozdzeń Sp. j., który przybliżył uczestnikom konferencji materię związaną ze sposobami wyboru mediatora w sprawach cywilnych.

Sposobnością do wymiany doświadczeń i poglądów przez uczestników międzynarodowej konferencji „Aktualne problemy arbitrażu i mediacji w kraju i za granicą” były liczne dyskusje, podczas których wszyscy zgromadzeni mieli możliwość kierowania do zaproszonych prelegentów szczegółowych pytań. ●

IV Drużynowe Mistrzostwa Polski Prawników w Tenisie – Poznań 2017

Krystian Mularczyk, radca prawny

Czwarty od lewej: autor artykułu

W dniach 21–22 kwietnia 2017 r. na kortach WTT Kortowo w Poznaniu odbyły się IV Drużynowe Mistrzostwa Polski Prawników w Tenisie Ziemnym. Organizatorem przedsięwzięcia była Okręgowa Izba Radców Prawnych w Poznaniu.

Patronat nad imprezą sprawował Dziekan OIRP w Poznaniu Zbigniew Tur.

Drużynowe Mistrzostwa Polski Prawników w Tenisie cieszą się dużym zainteresowaniem, a i tegoroczne rozgrywki spotkały się także z bardzo dużym odzewem

przedstawicieli wszystkich grup zawodów prawniczych. Uczestnikami Turnieju byli tenisiści amatorzy wykonujący zawód: sędziego, prokuratora, adwokata, radcy prawnego, notariusza, komornika oraz inne osoby legitymujące się dyplomem ukończenia studiów prawniczych. Drużyny składały się z 2–3 zawodników.

Rozgrywki prowadzone były w systemie grupowym, a następnie pucharowym.

Mecze składały się z gry deblowej oraz dwóch gier singlowych. Wszystkie pojedynki były zacięte i stały na wysokim poziomie.

Uczestnicy byli zachwyceni niesamowitą atmosferą panującą w czasie mistrzostw, ich świetną organizacją oraz otrzymanymi nagrodami. Już dziś organizatorzy zapraszają na kolejną edycję mistrzostw za rok. ●

Wyniki IV Drużynowych Mistrzostw Polski Prawników w Tenisie Ziemnym

Kobiety:

1. Katarzyna Kaleta, Magdalena Szepczyńska, Ewa Jurczak
2. Aleksandra Muczke, Magda Jeziorska
3. Anna Mianowska, Katarzyna Celewicz

Mężczyźni:

KATEGORIA OPEN

1. Przemysław Leśniewski, Michał Samsonowski, **Krystian Mularczyk**
2. Jarosław Kowalewski, Kamil Guzek

3. Damian Bess, Tomasz Tomek Bess

KATEGORIA +35

1. Maciej Ciesieski, Dariusz Dzięcioł
2. Piotr Dobrzański, Michał Krzywulski
3. Michał Radziejewski, Dawid Maciejewski

KATEGORIA +50

1. Sławomir Leśniewski, Ireneusz Sarnecki, Maciej Talarski
2. Marek Bołkowski, Jacek Kozłowski
3. Karol Ratajczak, Michał Laskowski

Akademia Wiedzy o Prawie – II edycja 2017

Marta Kruk, radca prawny

Od lewej: mec. P. Sosnowicz, mec. M. Kędziora-Dudek, mec. M. Kruk, mec. R. Staszewski; fot. Tomasz Walków

W dniu 25 kwietnia br. w Sądzie Okręgowym we Wrocławiu odbył się etap okręgowy ogólnopolskiego konkursu dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych. Konkurs zorganizowany został przez Centrum Edukacji Prawnej Krajowej Rady Radców Prawnych – Akademia Wiedzy o Prawie.

Celem konkursu jest:

1. wszechstronne działanie na rzecz poszerzenia i pogłębienia wiedzy o prawie oraz wzrost świadomości prawnej dzieci i młodzieży;
2. kształtowanie postaw szacunku do prawa wśród dzieci i młodzieży;

3. propagowanie związków prawa polskiego z prawem Unii Europejskiej.

Konkurs – Akademia Wiedzy o Prawie został objęty patronatem Rzecznika Praw Dziecka.

W tegorocznym konkursie wzięło udział 235 szkół w Polsce (162 gimnazja i 73 szkoły podstawowe). Uczestnikami Akademii było 1.313 uczniów gimnazjów i 569 uczniów szkół podstawowych w skali kraju. Z województwa dolnośląskiego w konkursie wzięło udział 15 gimnazjów oraz 7 szkół podstawowych. Projekt składa się z trzech etapów. Etap szkolny odbył się 24 marca 2017 r. i przeprowadzono go w 14

województwach w Polsce (bez małopolskiego i warmińsko-mazurskiego). Do etapu okręgowego zostały zakwalifikowane osoby, które w swoich szkołach, w etapie szkolnym uzyskały minimum 70% prawidłowych odpowiedzi. Do etapu okręgowego przeszło 419 uczniów gimnazjów oraz 179 uczniów szkół podstawowych.

Etap okręgowy konkursu został przeprowadzony przez radców prawnych z OIRP we Wrocławiu: Roberta Staszewskiego, Paulinę Sosnowicz, Martę Kruk oraz Martę Kędziorę-Dudek, którzy pełnili funkcję członków komisji konkursowej i przeprowadzili część pisemną i ustną konkursu.

Etap okręgowy zaczął się od przywitania uczniów wraz z nauczycielami przez Dziekana Leszka Korczaka, potem uczniowie zaczęli pisać test z wiedzy o prawie, aby po nim przejść do etapu ustnego konkursu. Ze wszystkich uczestników zostały wybrane po 3 osoby ze szkół podstawowych oraz szkół gimnazjalnych, które otrzymały najwyższe wyniki i które w nagrodę spróbują swoich sił w finale konkursu w Warszawie. Na koniec wszyscy

uczniowie otrzymali prezenty ufundowane przez naszą Izbę. Finał konkursu odbył się w siedzibie Krajowej Izby Radców Prawnych w dniu 15 maja 2017 r. dla szkół podstawowych, a dnia następnego dla szkół gimnazjalnych.

Finaliści II etapu konkursu ze szkół podstawowych:

1. Hoffmann Michał – Szkoła Podstawowa Nr 1 im. III Tysiąclecia w Sycowie.
2. Matuszewska Kaja – Zespół Szkół Publicznych w Wołowie, Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Powstańców Śląskich.
3. Mateusz Sabkowiak – Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Kilińskiego w Oleśnicy.

Finaliści II etapu konkursu ze szkół gimnazjalnych:

1. Wójcik Olga – Gimnazjum Nr 23 we Wrocławiu.
2. Woźny Kacper – Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Józefa Wybickiego w Ząbkowicach Śląskich.
3. Maciejewska Natalia – Publiczne Gimnazjum Nr 1 im. Józefa Wybickiego w Ząbkowicach Śląskich. ●

Fot. Tomasz Walków

Seniorzy na wycieczce po Bałkanach

Anna Michnicka-Dziewurska, radca prawny

Gdy w miesiącach zimowych w Klubie Seniora OIRP we Wrocławiu nasz nieoceniony prezes Henryk Krakowczyk planował wycieczkę po Bałkanach, wydawało się, że jest to bardzo odległy termin na rozpoczęcie przygotowań do podróży. A tymczasem okazało się, że czas szybko biegnie i już trzeba było się przygotowywać do wyjazdu.

Plan naszej nowej wyprawy (22.04–5.05.2017 r.) obejmował przejazd autokarem przez Słowację, Serbię, Macedonię, Grecję i Włochy. Przygodę rozpoczęliśmy o godzinie 6-tej rano wyjazdem w kierunku przejścia granicznego w Bobrowicach. Przejęliśmy przez Brno, Ostrawę i jedziemy w kierunku Budapesztu. Docieramy do Nowego Sadu. Po nocy spędzonej w hotelu zwiedzamy zabytkowe miasto,

oglądamy kościół protestancki, uczestniczymy w mszy w katedrze Najświętszej Marii Panny, a następnie jedziemy do Belgradu. Zachwycają nas ładne domy, zieleń. Wędrujemy do twierdzy i zwiedzamy dwie przepiękne cerkwie.

Wieczorem czeka nas rejs po Dunaju. Humory dopisują, są tańce, śpiewy i degustacja zimnych napojów.

Pełni wrażeń szykujemy się do długiej drogi, której celem jest miejscowość Skopje w Macedonii. Tam oglądamy zabytkową część miasta i zwiedzamy rodzinny dom Matki Teresy z Kalkuty.

Następny przystanek to miejscowość Ohryd. Zgodnie z zapowiedzią naszego

przewodnika – to rzeczywiście miejsce niezwykle, o którym niewiele nam wiadomo.

Stąd wyruszyli Cyryl i Metody by głosić Ewangelię. W Ohrydzie znajduje się tyle kościołów, ile dni w roku. Zwiedzamy przepiękną cerkiew św. Zofii, stare ruiny oraz prześliczne uliczki starego miasta. Tutaj czeka nas godzinny rejs po jeziorze, a następnie – korzystając z czasu wolnego – spacerujemy po mieście, kupując ozdoby z pereł tzw. ohrydski biser, które są wykonane z rybich łusek.

Następnego dnia udajemy się do miasteczka Litochoro leżącego u stóp Olimpu. Zachwyca nas droga – z jednej strony widoczny Olimp – z drugiej morze Egejskie. Następnym przystankiem to miejscowość

Kalambaka, w której zwiedzamy pracownice ikon i jedziemy na nocleg do rodzinnego hoteliku w Stomio. Przy kolacji towarzyszy nam miejscowy zespół (muzyka i śpiew) oraz wspaniała przewodniczka Ola – Polka z pochodzenia, która od wielu lat mieszka w Atenach.

Dalsza podróż to kierunek na Meteory. Ci uczestnicy wycieczki, którzy tu jeszcze nie byli, są oczarowani widokiem klasztorów położonych na wysokich skałach. Obraz z punktu widokowego wręcz zapiera dech w piersiach. Dowiadujemy się, że wśród 6 klasztorów są dwa żeńskie i tylko dwa z nich są dostępne dla zwiedzających i oczywiście my je oglądamy. Wrażenia niezapomniane. Wracamy do hoteliku.

Kolejnego dnia rano – kierunek Termopile. Trasa wiedzie przez góry Parnasu wzdłuż morza Egejskiego. Zatrzymujemy się w miejscu słynnej bitwy przegranej przez Greków. Stoi tu pomnik wojownika Leonidas. Jedziemy do Delf mijając po drodze największy na świecie park oliwny, w którym drzewa liczą po 600–700 lat. Zwiedzamy Delfy i oczywiście ruiny słynnej wyroczni. Jadąc dalej mijamy miejscowość Arachova słynącej ze świetnego ośrodka narciarskiego.

I nadszedł wreszcie czas na zwiedzanie Aten: jedziemy drogą maratońską (wzdłuż niej stoją słupki wskazujące ilość kilometrów). Autokarem przejeżdżamy przez ulice Aten – stare i nowe, widzimy Katedrę św. Dionizego. Następnie przychodzi czas na najważniejsze: Akropol (tłumy zwiedzających) i Agorę.

Podjeżdżamy pod Parlament, aby obejrzeć zmianę warty. Następnie oglądamy świątynię Zeusa Olimpijskiego, stadion olimpijski i miejsce igrzysk. Bezmiar

wrażeń, a przy tym świetne opowieści znakomitej pani Oli. Zmęczeni po całym dniu zwiedzania udajemy się na nocleg.

Wyjeżdżamy na Peloponez. Pierwszy przystanek – Korynt. Oglądamy starożytne ruiny, przepiękną katedrę św. Pawła, a następnie – relaks czyli rejs statkiem przez kanał koryncki.

Wypoczęci udajemy się do starożytnej twierdzy w Mykenach (groby Agamemnona i Klitemestry), a stamtąd przejazd do Epidavros, gdzie zwiedzamy olbrzymi antyczny teatr ze wspaniałą akustyką, a następnie wędrujemy przez rozległe tereny archeologiczne, gdzie w dalszym ciągu trwają poszukiwania śladów starożytności. Zwiedzamy muzeum wykopalisk, oglądamy ruiny sanatorium Asklepiosa.

Czeka nas dalej niespodzianka, bo udajemy się do miejscowości Nafplio, w której znajduje się największy na świecie plac marmurowy. Mamy bardzo wzruszające spotkanie z polskim księdzem, który pełni posługę na Dolnym Śląsku i uczył się we Wrocławiu.

Pełni wrażeń i bardzo zmęczeni jedziemy do hotelu w Tolo położonym nad morzem, w słynnym greckim kurorcie. Tam mamy dwa dni odpoczynku, więc korzystamy z plaży. Wieczorem – nad basenem hotelowym – świetny wieczór rozrywkowy; śpiewa i gra na gitarze brat Eleni – znanej piosenkarki greckiego pochodzenia.

Po wypoczynku, naładowani świeżą energią, jedziemy do Patras przejeżdżając ponownie przez Korynt. Zwiedzamy Patras: starówka i wspaniała bizantyjska katedra św. Andrzeja gdzie znajdują się jego relikwie. Odwiedzamy znaną winiarnię Klaus.

Czeka nas następnie zaokrętowanie na prom i wielogodzinny rejs do włoskiej Ancony. Po dopłynięciu udajemy się do hotelu w Rimini. Rano zwiedzamy jeszcze San Marino i jedziemy do Wenecji.

Do centrum miasta płyniemy statkiem. Na placu św. Marka Ewangelisty niespodzianka pogodowa – zaczyna padać deszcz, ale jest ciepło, więc się nie martwimy. Po zwiedzeniu wspaniałej Bazyliki – czas wolny (deszcz przestał padać). Po Wenecji oprowadza nas rodowita Wenecjanka, mówiąca wspaniałą polszczyzną, bo – jak się okazało – studiowała polonistykę na Uniwersytecie Weneckim jako jedyna studentka. Po ponownym przepłynięciu kanału kierujemy się niestety w drogę powrotną

na terytorium Austrii. Śpimy przy granicy w górskiej miejscowości Triest.

Wyjeżdżamy rano do ostatniego miejsca docelowego – Wrocławia. Podróż kończymy nocą. Wrocław wita nas deszczem. Nieco zmęczeni, ale jeszcze pełni wrażeń, dziękujemy naszemu Henrykowi za tak wspaniałą wycieczkę, nagradzamy rzeszysnymi oklaskami naszych dwóch wspaniałych kierowców, z którymi bezpiecznie i spokojnie przejechalśmy ok. 6.000 kilometrów. Najważniejsza refleksja – zwiedziliśmy tak dużo, że czasami aż mylą się wrażenia, ale czekamy na nowe i znając mec. Henryka Krakowczyka i jego inwencję, wierzymy, że znowu zorganizuje nam coś wspaniałego. ●

Powrót na najwyższe podium

Rafał Biel, radca prawny

W dniu 28 maja 2017 roku na obiektach sportowych Hotelu Gem we Wrocławiu odbył się już IX Wrocławski Turniej Piłkarski Prawników w Piłce Nożnej, organizowany przez Izbę Adwokacką we Wrocławiu w porozumieniu z Okręgową Izbą Radców Prawnych we Wrocławiu oraz Stowarzyszeniem Sędziów Polskich „IUSTITIA” Oddział we Wrocławiu.

Jakkolwiek obsada turnieju nie była tak liczna jak w poprzednich latach (zabrakło chociażby reprezentantów prokuratury, policji, czy pracowników naukowych Uniwersytetu Wrocławskiego), to uczestnicy i kibice nie mogli się nudzić. Dopisała również pogoda.

Zespół OIRP – jako triumfator tej już cyklicznej imprezy w latach w latach 2010, 2011, 2012, 2014 i 2015 – postawił sobie wyłącznie jeden cel: kolejne zwycięstwo. W roku 2016 drużyna zajęła bowiem drugie miejsce. I to założenie udało się w pełni zrealizować! Nasza drużyna wygrała pewnie wszystkie spotkania, aplikując przy tym przeciwnikom za każdym razem po kilka bramek.

Klasyfikacja turnieju przedstawiała się następująco:

1. OIRP we Wrocławiu
2. Izba Adwokacka we Wrocławiu 1

Drużyna OIRP we Wrocławiu z Wicedziekanem Mirosławem Sadowskim

3. TEMIDA Wrocław
4. Izba Adwokacka we Wrocławiu 2

Po zakończeniu turnieju odbyło się uroczyste wręczenie pucharów. W geście triumfu, w asyście Wicedziekana OIRP – dr hab. prof. nadzw. UW r Mirosława Sadowskiego puchar unieśli zawodnicy OIRP w składzie: Anna Bocian, Andrzej Jaskowski, Maciej Rózewicz, Batosz Nogala, Rafał Biel, Miłosz Materniak, Łukasz Bożek, Arkadiusz Matyszczak oraz Jakub Fornal.

Dziesiąte, jubileuszowe zawody już za rok. ●

VI Ogólnopolska Konferencja Sędziów i Rzeczników Dyscyplinarnych – relacja

Marta Kruk, radca prawny

Od lewej: Wicedziekan OIRP we Wrocławiu Tomasz Scheffler i Skarbnik OIRP we Wrocławiu Joanna Łabędzka; fot. Małgorzata Raczynska

W dniach 11–14.05.2017 r. odbyła się we Wrocławiu, już po raz kolejny, VI Ogólnopolska Konferencja Sędziów i Rzeczników Dyscyplinarnych. Organizatorem Konferencji była OIRP we Wrocławiu we współpracy z Przewodniczącym Wyższego Sądu Dyscyplinarnego oraz Głównym Rzecznikiem Dyscyplinarnym.

W Konferencji udział wzięło ponad 280 osób – rzeczników i sędziów sądów dyscyplinarnych z całej Polski, w tym Przewodniczący Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krzysztof Górecki oraz Główny Rzecznik Dyscyplinarny Jarosław Sobotka, a także Dziekani Izb.

Znaczenie Konferencji podkreślił udział licznych gości: Prezesa Krajowej Rady

Radców Prawnych Macieja Bobrowicza, Wiceprezesa Krajowej Rady Radców Prawnych Zbigniewa Tura, Wiceprezesa Krajowej Rady Radców Prawnych Leszka Korczaka, Naczelnika Wydziału Adwokatury i Radców Prawnych w Departamencie Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej Wydziału Adwokatury i Radców Prawnych w Ministerstwie Sprawiedliwości Beaty Sawickiej-Felczak, Przewodniczącego Wydziału VI Izby Karnej Sądu Najwyższego Andrzeja Siuchnińskiego, Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego w Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu SSA Cezariusza Baćkowskiego, Wicedziekana Okręgowej Rady Adwokackiej we Wrocławiu Sławomira Krzesia, Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Rady Adwokackiej we Wrocławiu Pawła Wójcika, Przewodniczący Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu w KIRP Ryszarda Wilmanowicza.

Konferencja miała na celu przede wszystkim przybliżenie budzących wątpliwości zagadnień dotyczących postępowania dyscyplinarnego oraz wypracowanie rozwiązań problemów pojawiających się na różnych etapach tego postępowania.

W pierwszym dniu Konferencji, w czwartek 11 maja br. odbyło się spotkanie organizacyjne Przewodniczącego WSD i sędziów WSD z Przewodniczącymi OSD oraz Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców z Rzecznikami Dyscyplinarnymi. Oficjalne otwarcie Konferencji – przez Dziekana OIRP we Wrocławiu Leszka Korczaka, Przewodniczącego Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krzysztofa Góreckiego oraz Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Jarosława Sobutkę – miało miejsce następnego dnia i zostało połączone z wystąpieniami zaproszonych gości, m.in. Prezesa KRRP

Fot. Małgorzata Raczyńska

Macieja Bobrowicza, Naczelnika Wydziału Adwokatury i Radców Prawnych w Departamencie Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej Wydziału Adwokatury i Radców Prawnych w Ministerstwie Sprawiedliwości Prokurator Beaty Sawickiej-Felczak, Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego w Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu SSA Cezariusza Baćkowskiego oraz Wicedziekana Okręgowej Rady Adwokackiej we Wrocławiu Sławomira Krzesia.

Część merytoryczna szkolenia rozpoczęła się od panelu dyskusyjnego w sprawie funkcjonowania sądownictwa dyscyplinarnego samorządu radców prawnych tradycyjnie organizowanego i prowadzonego przez Dziekana Rady OIRP we Wrocławiu Leszka Korczaka. W dalszej części drugiego dnia Konferencji odbywały się zajęcia szkoleniowe w ramach paneli dla sędziów OSD, WSD oraz oddzielnie dla rzeczników dyscyplinarnych i ich zastępców. Wybrane zagadnienia w postępowaniu dyscyplinarnym przed sądem I i II instancji przed OSD i WSD przedstawiła Sędzia Sądu Okręgowego w Olsztynie dr hab. Krystyna Szczechowicz. W tym samym czasie Sędzia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu Zdzisław Pachowicz oraz Sędzia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu Andrzej Kot wspólnie prowadzili szkolenie dla rzeczników dyscyplinarnych oraz ich zastępców omawiając zagadnienia postępowania prowadzonego przez rzecznika dyscyplinarnego oraz czynności rzecznika dyscyplinarnego przed OSD i WSD.

W tym dniu odbyło się również spotkanie Dziekanów poszczególnych Izb, którego tematem było omówienie m.in. ostrzeżeń dziekańskich. Wieczorem, uczestnicy Konferencji zostali zaproszeni na uroczystą kolację.

Od lewej: Prezes KRRP Maciej Bobrowicz, Dziekan OIRP we Wrocławiu Leszek Korczak i Przewodniczący WSD Krzysztof Górecki; fot. Małgorzata Raczyńska

Ostatniego dnia Konferencja rozpoczęła się od przedstawienia autorskiego programu komputerowego opracowanego dla OIRP we Wrocławiu pn. elektroniczne repertorium RD oraz OSD. Prezentacji funkcjonalności oraz praktycznego wykorzystania w pracy rzeczników dyscyplinarnych, sędziów OSD, a także Biura Rzecznika Dyscyplinarnego i Biura Sądu Dyscyplinarnego dokonała radca prawny Barbara Jasińska – Kierownik Biura Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP we Wrocławiu.

Organizatorzy Konferencji zadbali nie tylko o jej merytoryczną część. Po zakończeniu części szkoleniowej uczestnicy zostali zaproszeni na rejs statkiem po Odrze. Z uwagi na napięty program Konferencji była to dla nich niepowtarzalna okazja do poznania Wrocławia z niecodziennej perspektywy i relaksu. Wieczór upłynął uczestnikom na oglądaniu specjalnego pokazu miejskiej fontanny multimedialnej w programie muzycznym pt. „Marzenia”. ●

Relacja z II Konkursu Krasomówczego Aplikantów Radcowskich

Małgorzata Nierzevska

Fot. Joanna Iczakowska i Marta Deląg

Dzień 18 maja 2017 r., godzina dziesiąta rano, w sali wykładowej dla aplikantów radcowskich na I piętrze tylko kilku aplikantów, ale też sędziowie, członkowie Prezydium OIRP, aktor Teatru Polskiego we Wrocławiu, no i przybył też prof. Jan Miodek, który właśnie udziela wywiadu dziennikarzowi TVP3 Wrocław. To obrazek z rozpoczęcia II edycji Konkursu Krasomówczego dla Aplikantów Radcowskich.

Podobnie jak w roku ubiegłym nad wszystkim czuwał i prowadził kolejne etapy konkursu pomysłodawca projektu mec. Maciej Jarecki, począwszy od wyboru uczestników, zorganizowania i współprowadzenia szkolenia przygotowującego oraz losowania kasusów, aż po perfekcyjnie poprowadzenie wydarzenia w roli moderatora.

Do konkursu stanęło dwunastu uczestników, którzy zmierzali się w sześciu parach konkursowych, wcielając się w role

radców prawnych (byli ubrani w togi radcowskie) wygłaszających przemówienia końcowe przed sądem I instancji. Kazy z prawa karnego, cywilnego i administracyjnego dotyczyły m.in. spraw „ciekawych medialnie”, tematów budzących społeczne kontrowersje takich jak: ekshumacja zwłok, ciężkie pobicie czy zakaz wstępu do parków z psami.

Jury konkursowe obradowało w tym roku w składzie: Prof. Jan Miodek, Sędzia Małgorzata Bohun, Sędzia Barbara Ciołek, Sędzia Andrzej Kot, aktor Piotr Gawron-Jedlikowski, Skarbnik Rady OIRP mec. Joanna Łabędzka. Wszyscy z uwagą słuchali i oceniali metodą punktową merytoryczność, styl i poprawność wypowiedzi oraz ogólne wrażenie. Zgromadzona na sali publiczność też dokonywała wyboru bowiem przyznawała Nagrodę Publiczności dla ich zdaniem najlepszego mówcy.

Poziom wypowiedzi uczestników był tak wysoki i wyrównany, że jury – po burzliwej naradzie – postanowiło przyznać pierwsze miejsce, *ex aequo* trzy drugie miejsca oraz dwa wyróżnienia!!!

Nagrodzeni aplikanci:

- » I miejsce – Michał Skrzywanek
- » II miejsce – Aleksandra Godek

Michał Skrzywanek z prof. Janem Miodkiem;
fot. Joanna Iczakowska i Marta Deląg

- » II miejsce – Marcin Bodziony
- » II miejsce – Stefan Zimny
- » Wyróżnienie – Barbara Kaczała
- » Wyróżnienie – Krzysztof Jankowski
- » Nagroda publiczności – Marcin Bodziony
- » Nagroda specjalna Fundacji Misja Lex – Filip Rakoczy i Michał Skrzywanek.

Po wyczerpujących i stresujących zmaganiach przyszedł czas na obiad, na który zostali zaproszeni zarówno członkowie jury, jak i uczestnicy konkursu, gdzie już w swobodnej i wesołej atmosferze rozmawiali o wrażeniach.

Laureatom konkursu gratulujemy nagród, a wszystkim uczestnikom odwagi i świetnego przygotowania!

Zachęcamy do obejrzenia relacji z konkursu nagranych przez TVP3 Wrocław oraz Echo24, do których linki znajdują się poniżej:

- » *Jak w ciągu kilku minut przekonać sąd do swoich racji? Być wygadany!:* <https://wroclaw.tvp.pl/30825033/jak-w-ciagu-kilku-minut-przekonac-sad-do-swoich-racji-byc-wygadany>
- » *Konkurs krasomówczy prawników:* <http://www.echo24.tv/arttykul/konkurs-krasomowczy-prawnikow-3174>. ●

Marcin Bodziony z mec. Maciejem Jareckim;
fot. Joanna Iczakowska i Marta Deląg

Czy aplikanci radcowscy już wkrótce będą uczyć się programowania, a kancelarie radcowskie przyjmować płatności w Bitcoinach?

Izabela Konopacka, radca prawny

Podczas, gdy członkowie Prezydium KRRP w dniu 20 maja br. głośno i wyraźnie zabrali głos w sprawie niezależności wymiaru sprawiedliwości zagwarantowanej Konstytucją, solidaryzując się z pozostałymi środowiskami prawniczymi, członkowie Komisji Zagranicznej w tym samym czasie równie żarliwie debatowali w ramach komisji CCBE w Edynburgu o kwestiach dotyczących najbliższej i dalszej przyszłości naszego zawodu.

Chociaż większość przedstawicieli naszego środowiska już korzysta, w ramach swojej praktyki, z nowoczesnych narzędzi technologicznych tj. podpis elektroniczny, elektroniczne akta, sądowy portal informacyjny to zapewne tylko nieliczni zajmują się problematyką Blockchain, Smart Contracts i Bitcoins.

Jak wynika z ostatniego raportu pt: „Nie taka odległa przyszłość” przygotowanego przez Anurag Bana i Maxine Viertmann z International Bar Association

(Head Office, London) technologia Blockchain będzie mieć szerokie zastosowanie w sektorze usług prawnych.

Dla tych z Państwa, którzy nie zetknęli się wcześniej z tym pojęciem wyjaśniam, iż technologia blockchain (pol. łańcuch bloków) **służy do przechowywania i przesyłania informacji o transakcjach zawartych w Internecie**, które ułożone są w postaci następujących po sobie bloków danych. Technologia ta opiera się na sieci peer-to-peer bez centralnych komputerów, systemów zarządzających ich i weryfikujących transakcje.

Blockchain polega na utrzymywaniu wspólnej i zbiorowej księgi rachunkowej transakcji, w postaci cyfrowej, rozproszonej po całej sieci, w takich samych kopiach. Księga ta jest otwarta dla wszystkich, ale w pełni zabezpieczona przed niepowołanym dostępem przez skomplikowane narzędzia kryptograficzne. Użytkownik ma wgląd tylko w swoje transakcje. Dzięki temu zapisowi, transakcje są publiczne, ale dostępne tylko w ramach praw dostępu dla danego użytkownika. Ponieważ sieć jest zdecentralizowana to każdy może w niej uczestniczyć, bez względu na miejsce, w którym przebywa.

Jednym z zastosowań tej technologii są kryptowaluty np. bitcoin. Trwają jednak prace nad wykorzystaniem Blockchain jako księgi rachunkowej w systemie uwierzytelniania dokumentów, podpisu cyfrowego w administracji państwowej i zapisu notarialnego. Warto zauważyć, że, transakcji w blockchain nie można podrobić czy w jakikolwiek sposób zmienić danych przechowywanych w ten sposób. Stąd Blockchain jest tak niezwykle atrakcyjną technologią z punktu widzenia administracji państwowej. **Co jednak jest nawet istotniejsze z perspektywy**

praktyki radcy prawnego technologia Blockchain znajduje zastosowanie do tzw. „Smart Contracts” (Inteligentnych Umów), które są określane mianem cyfrowych umów samowykonujących się.

W dużym uproszczeniu „inteligentna umowa” lub „cyfrowy kontrakt” to umowa zawierająca kod programistyczny, który wykonywany jest automatycznie. Ten kod może określać np. prawa i obowiązki stron, co czyni z takiej transakcji cyfrową, samo-wykonującą się umowę.

Smart kontrakty potencjalnie można stosować wręcz wszędzie. Nie tylko tam, gdzie obecnie mamy do czynienia z tradycyjną umową cywilnoprawną. Jako przykład można można podać umowę leasingu.

Zamiast podpisywać papierowy dokument i odbierać klucze do samochodu, zapoznamy się z kontraktem na tablecie lub smartfonie, podpiszemy cyfrowo umowę i po elektronicznym przelewie wartości odpowiadającej czynszowi otrzymamy cyfrowy klucz, którym otworzymy auto. Mało tego, specjaliści przewidują możliwość tworzenia połączeń pomiędzy wirtualną rzeczywistością, a światem realnym. I tak w przypadku cyfrowej umowy leasingowej brak opłacenia czynszu spowodowałby automatyczne zablokowanie możliwości korzystania z pojazdu. Przed prawnikami zatem stoją nowe wyzwania. Po pierwsze do rozstrzygnięcia pozostaje kwestia: jaki porządek prawny będzie miał zastosowanie do cyfrowych umów tj. czy będzie to porządek tradycyjny czy też autonomiczny porządek prawny? Druga kwestia to zastąpienie języka prawniczego kodem programistycznym.

Dlatego też prognozuje się, że już wkrótce umiętność programowania i podstawy

kodowania staną się niezbędnym wymogiem dla praktyków prawa tak jak obecnie obsługa komputera.

Inny aspekt wykorzystania technologii Blockchain dotyczy dziedziczenia. Redystrybucja składników masy spadkowej pomiędzy spadkobierców może być kryptograficznie i bezpiecznie zakodowana w bloku. Po śmierci testatora i rejestracji świadectwa zgonu, wola zmarłego odnośnie pozostawionego majątku i jego redystrybucji mogłaby samodzielnie się wykonać.

Warto także zauważyć, iż kancelaria Similarly, Steptoe & Johnson LLP jako pierwsza poinformowała, iż przyjmuje płatność za swoje usługi w Bitcoinach.

O ile Inteligentne Umowy mogą wydawać się dosyć daleką przyszłością to z pewnością w nieco bliższej przyszłości przed kancelariami stoi wyzwanie dostosowania sposobu świadczenia usług prawnych do potencjalnie największej grupy klientów tzw. milenistów, stanowiących jedną z najbardziej pożądaną dla sektora usług prawnych grup wiekowych. Jak zauważono podczas spotkania Komisji ds Przyszłości Zawodu CCBE mileniści są bardziej świadomi potrzeby korzystania z usług prawnych i chętniej po nią sięgają niż poprzednie pokolenia, z tym zastrzeżeniem, że pierwszy kontakt odbywa się „on-line”. Pokolenie milenistów to pokolenie mediów społecznościowych, charakteryzujące się tzw. „entrepreneurial spirit” (czyli duchem przedsiębiorczości) stąd należy mieć na względzie, iż oczekiwania grup klientów mogą być nieco odmienne. Po pierwsze mileniści oczekują transparentnych wynagrodzeń, a zatem kancelarie powinny oferować wynagrodzenie ryczałtowe (fixed fee), a nie stawki godzinowe, po drugie należy mieć na uwadze, że ta grupa klientów oczekuje

od pełnomocnika nie tyle prowadzenia sprawy, ale współpracy nad sprawą (stąd pojęcie „collaborative lawyer”). Mileniści angażują się w swoją sprawę np. poszukując rozwiązań samodzielnie i przedstawiając pomysły na jej rozwiązanie pełnomocnikowi. Oczywistym wydaje się zatem fakt, że kancelarie powinny korzystać z nowoczesnych narzędzi technologicznych przy świadczeniu pomocy prawnej tej grupie klientów.

Bez wątplenia warto zainwestować czas i środki finansowe, aby zbudować przyjazną Milenistom (Millennials-friendly) kancelarię, co w dłuższej perspektywie z pewnością przyniesie wymierne korzyści.

W najbliższej przyszłości radcowie prawni staną także przed koniecznością dostosowania usług prawnych do wymogów określonych w Unijnym Rozporządzeniu (RODO), które wchodzi w życie 20 maja 2018 r.

W tym celu Komisja IT przy CCBE wydała *Zalecenia dla Kancelarii* w związku z nowymi wymogami RODO. Warto zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 37 Rozporządzenia administrator ma obowiązek powołać **Inspektora Ochrony Danych m.in.**, gdy jego **główna działalność polega na przetwarzaniu na dużą skalę szczególnych kategorii danych osobowych**, o których mowa w art. 9 ust. 1.

Z uwagi na fakt, iż pojęcie **przetwarzania na dużą skalę jest pojęciem nieostrym, a zwolnieniu od obowiązku powołania IODO zgodnie z Rozporządzeniem podlegają jedynie jednoosobowe kancelarie prawne przedstawiciele CCBE zwrócili się do Grupy Roboczej Art. 29** (którą zastąpi po wejściu w życie Rozporządzenia tzw. Europejska Rada Ochrony Danych) o doprecyzowanie

pojęcia **przetwarzania danych na dużą skalę** oraz zwolnienia z obowiązku powołania IODO w kancelariach, w których skład osobowy nie przekracza 5 prawników.

Z Zaleceniami CCBE dla Kancelarii w sprawie wejścia w życie RODO radcowie prawni mogą zapoznać się na stronie KIRP.

Podczas spotkania uczestnicy dyskutowali także o zyskujących coraz większą popularność platformach świadczących pomoc prawną. W kontekście platform udzielających porad prawnych została podniesiona kwestia ustawowej definicji „porady prawnej” w poszczególnych jurysdykcjach. Uczestnicy rozważali czy należałoby podjąć starania o wprowadzenie definicji „porady prawnej” do porządku prawnego UE? Zaproponowano zbadanie tej kwestii tj. ustawowych regulacji odnośnie „porady prawnej” w kilku narodowych porządkach prawnych. I tak

kwestią ustawowej definicji porady prawnej zajmą się członkowie komisji z Wielkiej Brytanii, Niemiec, Danii i Polski.

Wyniki przeprowadzonych analiz powinny udzielić odpowiedzi na pytanie w jakim zakresie ustawodawcy regulują czynności zastrzeżone wyłącznie dla profesjonalnego pełnomocnika, jak bowiem wskazano w Danii jedyną czynnością, która jest zastrzeżona wyłącznie dla profesjonalnego pełnomocnika jest reprezentacja przed sądem, w przeciwieństwie do jurysdykcji niemieckiej, gdzie świadczenie wszystkich usług prawnych ustawodawca zastrzegł dla profesjonalnego pełnomocnika.

Konkludując należy zauważyć, że możliwość udziału przedstawicieli KRRP w Komisjach CCBE jest cenną wartością dla samorządu. Pozwala bowiem na kreowanie przyszłości naszego zawodu. W myśl sentencji: „Przyszłość zaczyna się dzisiaj”. •

Relacja z targów dla radców prawnych „Radca na Starcie”

Monika Teler, radca prawny

Pierwsza edycja targów „Radca na Starcie” już za nami. Wydarzenie to odbyło się dnia 31 maja 2017 roku w budynku Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu – sali wykładowej im. Witolda Wosia, która zamieniła się tego dnia w profesjonalną

przestrzeń dla wystawców z Wrocławia, Poznania, Warszawy, Gliwic i innych miast.

Pomysłodawcą targów jest radca prawny Paulina Sosnowicz, która wraz z radcą prawnym Mileną Szostak-Katuską, radcą

prawnym Moniką Teler oraz przy wsparciu członków Komisji ds. Integracji środowiska i sportu stworzyła nową, ciekawą inicjatywę wyjścia z pomocą do tych, którzy przygotowują się i wykonują zawód radcy prawnego.

Ideą przedsięwzięcia było przede wszystkim zapoznanie uczestników z ofertą produktów i usług wystawców skierowaną przede wszystkim do radców prawnych zamierzających założyć i prowadzić własną kancelarię, od wybrania pieczętki po zapoznanie się z zasadami działania nowoczesnych systemów zarządzania kancelarią i bezpiecznym przechowywaniem danych i dokumentów.

Uczestnicy mogli nawiązać bezpośrednie kontakty i relacje biznesowe, posłuchać ciekawych dyskusji tematycznych, zamówić tożę radcowską, ale przede wszystkim

zobaczyć jak wiele aspektów należy przeemyśleć przed otwarciem własnej działalności. Dodatkowo, w trakcie targów, istniała możliwość zapoznania się z Pokojem Radcowskim i zasadami jego działania, który jest nową inicjatywą naszej Rady przychylnej młodym radcom (o tym szerzej na stronie 42).

Punktem kulminacyjnym tego wydarzenia była loteria, w której rozlosowywane były nagrody wśród wszystkich uczestników, w tym m.in. pozycje książkowe (Konkurencyjność Kancelarii Prawnych – Marek Gnusowski, KC Komentarz – Edward Gniewek, Piotr Machnikowski, KPC Komentarz – Andrzej Zieliński), vouchery na wykonanie strony internetowej o wartości 500 zł i 1000 zł, bony na pieczętki i wizytówki o wartości 200 zł, terminowe dostępy do systemów informacji prawnej i systemów zarządzania kancelarią.

Całość wydarzenia została uwieczniona przez profesjonalne studio fotograficzne Atelier de Momo, które udostępniło fotorelację umieszczoną na stronie internetowej Izby i profilu FB Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu.

Miło nam poinformować, że „Radca na Starcie” ma szansę stać się cyklicznym, branżowym wydarzeniem. Już pojawiły się pomysły nad drugą edycją targów, które zostałyby skierowane do radców prawnych z całego obszaru województwa dolnośląskiego, ale też pomysł zorganizowania targów zainteresował inne izby w kraju.

Na Targach gościliśmy wystawców m.in. z Wrocławia, Poznania, Warszawy, Gliwic, łącznie wystawiło się 16 firm z różnych branż. Swoje oferty produktowe przedstawili: ELMAR Manufaktura Krawiecka

– Togi Prawnicze z Poznania, ESTILI – Togi Prawnicze z Gliwic, HABITUS – Togi Prawnicze z Warszawy, TROFY – Togi Prawnicze z Wrocławia, Bank Millenium – konto bankowe w Oddziale we Wrocławiu, Wolters Kluwer Polska SA – LEX, C.H. Beck – Legalis, STEMPLEKS – pieczętarki i wizytówki z Wrocławia, InterMARKET – kasy fiskalne z Wrocławia, AUDYT Biuro Usług Księgowych Małgorzata Czekał – usługi księgowe z Oleśnicy, PRIMEA Finanse SA – usługi księgowe i dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej z Wrocławia, Serwis Prawa.pl – system do zarządzania Kancelarią neoKancelaria z Wrocławia, AGENCJA REKLAMOWA 3MOTION – strony internetowe www z Wrocławia, Kancelaria Doradztwa Podatkowego ATOM – usługi księgowe z Opola, Sprawy24 – prywatna chmura dla prawników z Wrocławia, Atelier de Momo – sesje biznesowe z Wrocławia. ●

Otwarcie Pokoju Radcowskiego w siedzibie OIRP we Wrocławiu

Paulina Sosnowicz, radca prawny

Relacjonowanym wcześniej targom dla radców prawnych „Radca na starcie”, które odbyły się w dniu 31 maja 2017 r. towarzyszyło jeszcze jedno ważne wydarzenie – otwarcie Pokoju Radcowskiego w nowo wyremontowanej części parteru siedziby OIRP we Wrocławiu.

Pokój Radcowski jest odpowiedzią na potrzeby radców prawnych, którzy potrzebują miejsca do spotkań biznesowych zapewniające odpowiedni standard, a przede wszystkim zachowanie tajemnicy informacji pozyskanych w trakcie świadczenia pomocy prawnej. Mając w pamięci doświadczenia swoje i wielu koleżanek i kolegów, którzy na początku swojej drogi zawodowej borykali się z tego typu trudnościami, mam przekonanie, że Pokój Radcowski

będzie cennym wsparciem, jeżeli adres kancelarii jeszcze nie jest znany albo akurat jest w niej remont. Zapraszamy!

Prosimy o dokonywanie rezerwacji z trzydniowym (dni robocze) wyprzedzeniem poprzez przesłanie zapytania na adres: rezerwacja@oirp.wroclaw.pl lub telefonicznie +48 71 79 37 094 do 6 (wew. 5).

Kalendarz przedstawiający wolne terminy umieszczony został na stronie www.oirp.wroclaw.pl oraz na profilu Izby na Facebooku. Obok kalendarza znajdują Państwo Regulamin oraz wzór wniosku.

W przypadku dodatkowych pytań prosimy o kontakt z mec. Pauliną Sosnowicz e-mail: psosnowicz@oirp.wroclaw.pl, tel.: + 48 698 695 538. ●

Czy można nas uczyć odwagi?

Konrad Gralec, aplikant radcowski
Julian Wypasek, aplikant radcowski

Na łamach prasy ogólnopolskiej doszło do kolejnej wymiany zdań między radcowskimi VIP-ami. Obecny prezes KIRP – mec. Maciej Bobrowicz¹ i jeden z jego poprzedników – mec. Andrzej Kalwas²

zastanawiają się nad tym, czy aplikantów uczy się odwagi. Obydwa stanowiska wywołały u nas nieukrywane zdziwienie oraz konsternację. Stąd (dwu)głos samych zainteresowanych.

JW: Konrad, czy jesteś odważnym aplikantem?

KG: Dobre pytanie... a w czym ma przejawiać się odwaga aplikanta?

¹ Czy uczymy naszych aplikantów odwagi?, „Dziennik Gazeta Prawna” 2017, 7 lutego.

² Nie uczymy aplikantów odwagi i szacunku dla tradycji naszego zawodu, „Rzeczpospolita” 2017, 18 lutego.

JW: Szczerze – nie wiem. Mecenas Maciej Bobrowicz definiuje odwagę jako umiejętność pokonania strachu związanego z niebezpieczeństwem. Szczególnie podkreśla tutaj odwagę cywilną, czyli obronę swoich racji, nawet, gdy jej konsekwencją miałyby być dolegliwe sankcje i koszty społeczne.

KG: Co nam grozi, czego się boimy? Jakie sankcje możemy ponieść za obronę naszego zdania? Strach przed czym mamy pokonać? Tego już Prezes KIRP nie wyjaśnia, pozostawiając pytanie otwartym.

JW: Myślę, że mecenasowi Bobrowiczowi nie chodziło o odważnych aplikantów, lecz uformowanie w czasie aplikacji odważnych radców prawnych. Ale czy odwagi można się uczyć? Czy ktoś może jej nauczyć? Czy aplikacja jest do tego właściwym miejscem?

KG: Odwaga, a już zwłaszcza odwaga cywilna, to cecha charakteru, tego nie da się narzucić czy nauczyć. To się po prostu ma albo nie.

JW: Można nauczyć się sztuki argumentacji, erudycji, warsztatu prawniczego. Tego powinna uczyć aplikacja. Ale to dalej nie jest odwaga, tylko narzędzia, dzięki którym można się nią wykazać – o ile tylko się ją ma.

KG: Mecenas Kalwas słusznie zauważył, że bez odważnego samorządu i jego władz nie będzie odważnych radców prawnych. To na przedstawicielach samorządu spoczywa brzemię wykazywania się odwagą w życiu publicznym: przeciwstawienia się niepokojącym nurtom i trendom. Nie mówię tylko o sferze politycznej, ale też sądowniczej. Bardzo

wiele jest w pełni uzasadnionej krytyki władz ustawodawczej i wykonawczej, natomiast niewiele widziałem w naszym samorządzie krytyki trzeciej władzy. Nie denerwuje Cię nic w sądach?

JW: Jeszcze jak...

KG: Czy brak krytyki wymiaru sprawiedliwości to oznaka strachu? Zwróć uwagę, jaką mamy pozycję procesową...

JW: Konrad, a co z umiarem i taktem narzuconym przez kodeks etyki?

KG: Wyczuwam sarkazm...

JW: A kto poniósłby sankcję i koszty odwagi cywilnej krytykującego sądy radcy? On sam, czy reprezentowana przez niego strona? Nie łudźmy się – w każdej grupie znajdziesz ludzi małośkowych. Prawo nie jest zero-jedynkowe, a już sama dyskrejonalna władza sędziego pozwala ustawić proces. Gdy samemu się ryzykuje, można szarżować odwagą cywilną, ale my mamy dbać o interesy naszych mocodawców.

KG: No i właśnie po to jest kodeks etyki.

JW: Konkludując – w byciu pełnomocnikiem, czy przed sądem, czy przed organem, trudno jest mi postawić granicę między bojaźliwością, a brawurą. Jednak nasze argumenty są w większości stricte prawne...

KG: Gdy sprawa jest beznadziejna możesz być albo bierny, albo zrobić z siebie bohaterem.

JW: Mimo wszystko ciężko mi wyznaczyć pole do wykazywania się

odwagą. To po prostu praca pełnomocnika.

KG: Ale aplikant czy też radca prawny nie zawsze funkcjonuje jako pełnomocnik procesowy. Są radcy w urzędach i firmach.

JW: I to chyba właśnie tam jest największe pole do wykazania się odwagą, do postawienia na szali samego siebie, gdy interes pracodawcy jest przeciwny Twojemu stanowisku.

KG: To inaczej – w publicystyce, tak Prezesi Krajowej Rady, jak i my teraz, działamy w swoim imieniu, korzystając z konstytucyjnie zagwarantowanej wolności słowa. Moim zdaniem radcowie prawni z tej wolności korzystają należycie i z odwagą.

JW: O tak, wolność słowa na łamach prasy wychodzi nam dobrze. Ostatnio zorganizowano kongres prawników polskich – zanim się odbył, już było wiadomo, przeciwko komu i czemu.

KG: Mecenas Kalwas pisząc swój artykuł nie wiedział o majowym kongresie, pewnie nie było go jeszcze nawet w planach. Mecenas Kalwas pisze o zgłoszeniu we właściwym czasie swojego umotywowanego należycie sprzeciwu wobec wszystkiego co jest psuciem państwa. Myślę, że kongres się w to idealnie wpaśował.

JW: Tylko czy ze strony radców był to właściwy czas? Nie sądzę. Pisałem o tym ostatnio – gdy adwokatura podniosła wyraźne larum w sprawie Trybunału Konstytucyjnego, nasze środowisko przyjęło raczej bierną, a przynajmniej nierzucającą się w oczy postawę.

KG: Masz kompleks na punkcie adwokatów...

JW: Nie jestem fanem mesjanistycznego, romantycznego bohaterstwa i machania szabelką, a bardziej cenię sobie pragmatyzm, niemniej – straciłszy ogromną szansę wizerunkową, nie zajmując jasno i wyraźnie stanowiska. Wiem – były opinie *amicus curiae*, ale to palestra wiodła prym. Teraz pałeczkę próbuje odbić mec. Bobrowicz przewodząc całemu środowisku prawniczemu.

KG: No to wróćmy do tej odwagi. Jak uczyć jej aplikantów? Czy to możliwe?

JW: W sfeudalizowanym systemie odbywania aplikacji – nie.

KG: Pełna zgoda. Pauperyzacja zawodu jest faktem. Trzeba tak lawirować, żeby się w ogóle utrzymać. Ciężko być odważnym, gdy nie ma się co jeść.

JW: I właśnie to jest ten koszt i sankcja. Albo jesteś w siodle, albo jesteś sobą. Przypominają mi się słowa mojej wychowawczynie z liceum: *Teraz żyćcie ideałami, ale jak nie będzie za co jeść to skończy się romantyzm i zobaczycie, czym jest życie. Nie ukrywajmy – nie znajdziesz wśród młodych prawników wielu „niezlomnych” Don Kichotów. A propos – zauważ, że jako aplikanci odważnie stanęliśmy okoniem przeciwko interesowi władz samorządu, masowo wysyłając petycje do Ministerstwa Sprawiedliwości. Udało się – opłata za aplikację została obniżona.*

KG: Jak pisałeś, na Krajowym Zjeździe Radców Prawnych tylko w tym kontekście mówiono o aplikantach... Ale

wyobrażasz sobie taką akcję jeszcze chociażby dziesięć lat temu?

JW: Jesteśmy albo bardziej odważni, albo bardziej bezczelni. Mecenas Kalwas implikuje, że nie mamy kultury i szacunku dla tradycji zawodu.

KG: Nie wiem, skąd takie wnioski mec. Kalwasa...

JW: Kultury nie nauczysz się na aplikacji, wyniesiesz ją z domu, względnie szkoły. Tylko co ma na myśli mecenas Kalwas? Kindersztubę? Bycie „AĘ” bułkę przez bibułkę? A może trzymanie języka za zębami, gdy coś nam się nie podoba?

KG: W takim wypadku kultura byłaby przeciwieństwem odwagi. Chociaż tego akurat mecenas Kalwas na pewno na myśli nie miał. Sam przecież krytykuje tłumienie krytyki. Ale dalej nie wiem, o co mu chodzi. Nie spotkałem się z niekulturalnym aplikantem, przynajmniej nie w naszej Izbie.

JW: Fakt faktem, zmieniają się wzorce postaw, rozluźnia się sposób bycia i język. Dla doświadczonych i zasłużonych mecenasów, jak Prezes Kalwas, wszystko „psieje”.

KG: A co z nauką szacunku do tradycji zawodu?

JW: Powiem tak – szacunek albo się wymusza, albo na niego zasługuje. Na szacunek powinno odpowiadać się szacunkiem. Gdy mówisz, że „nauczysz kogoś szacunku”, to nie brzmi to dobrze.

KG: Więc o co chodzi mecenasowi Kalwasowi? Co on nam zarzuca?

JW: Może to, że trudno zasłużyć na szacunek u pokolenia Y – wymagającego i roszczeniowego. Że skoro w masowej, rozmytej aplikacji nie ma mistrzów wzbudzających szacunek, to nie przejawiamy go „instytucjonalnie” sami z siebie.

KG: Znowu ironia.

JW: Aplikacja jest jaka jest – wiele rzeczy kuleje. Czasem trudno odnaleźć w tym stanie szacunek do samego siebie, a tym bardziej do innych. Na szczęście, jak mawia pan Dziekan – to tylko stan przejściowy.

KG: Coś w aplikacji jednak powoli się zmienia.

JW: Bo akurat władzom naszej Okręgowej Izby Radców Prawnych trudno coś zarzucić – starostowie grup przekazują na bieżąco uwagi, które są w miarę możliwości uwzględniane. Nie trzeba nawet wykazywać się odwagą – jesteśmy traktowani po partnersku. Mam nadzieję, że we Wrocławiu nikt na brak szacunku ze strony aplikantów nie narzeka.

KG: Czyli wniosek taki, że ani odwagi, ani szacunku do zawodu na aplikacji Cię nie nauczą?

JW: Nie, i nawet nie powinni próbować.

KG: To o co chodzi Prezesom Krajowej Izby Radców Prawnych?

JW: Może tylko to o to by zaistnieć w mediach? Przecież gdyby napisali, o co im właściwie chodzi, to nie musielibyśmy się nad tym zastanawiać. ●

Dzień Dziecka w OIRP we Wrocławiu

Monika Lecko, radca prawny

Fot. Małgorzata Raczyńska

W sobotę, trzeciego czerwca br., w ogrodzie Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu odbył się coroczny piknik rodzinny z okazji Dnia Dziecka. Motywem przewodnim imprezy była zabawa „pod piracką banderą”.

Na dzieci czekały liczne atrakcje takie jak: zabawa ogromnymi bańkami mydlanymi, dmuchane zjeżdżalnia i zamek, malowanie buziek, samodzielne wykonywanie przez dzieci przypinek i biżuterii z korali-ków, itd. Dla najmłodszych był zorganizowany kącik maluszka oraz na wszystkich małych gości czekała wata cukrowa i popcorn. Młodszy i starsi uczestnicy pikniku

mogli sprawdzić swoje umiejętności grając w „Maxi Gry” tj. w przeniesione do gigantycznych rozmiarów sudoku, kółko i krzyżyk, tablice zręcznościowe, cymbalgaj, mega memo i wiele innych.

Nie zabrakło również rodzinnych zabaw i konkursów o tematyce pirackiej, w których można było wygrać słodkie nagrody.

Dla wszystkich uczestników imprezy przygotowana została niespodzianka w postaci ręcznie robionych lizaków z symbolem paragrafu.

Dziękujemy wszystkim za wspólną zabawę. Do zobaczenia za rok! ●

Rejs niebieskich żabotów

Martyna Rogala-Rolewska, radca prawny

Fot. Tomasz Fox

W dniu 3 czerwca 2017 r. odbył się rejs radców prawnych. Pomysł zorganizowania imprezy na statku był inicjatywą Komisji ds. Integracji Środowiska i Sportu.

W sześciogodzinnym rejsie po Odrze, połączonym z grillem i muzyką, uczestniczyło ponad 100 radców prawnych zróżnicowanych wiekowo. Była to zatem doskonała

okazja do tego, by w pięknej scenerii nawiązać nowe znajomości i zacieśnić stare, by w luźnej atmosferze porozmawiać o sprawach ważnych dla samorządu radcowskiego i codziennych problemach związanych z wykonywaniem zawodu. Taka forma integracji cieszyła się ogromnym zainteresowaniem członków samorządu, więc z całą pewnością odnowiona tradycja rejsów będzie kontynuowana w przyszłości. ●

Fot. Tomasz Fox

Ważny dla Polskich Izb Kongres FBE

Małgorzata Nierzewska

Izabela Konopacka, radca prawny (współpraca)

Tegoroczny Główny Kongres *European Bars Federation* (Federacji Adwokatów Europejskich; dalej „FBE”) zorganizowany w Hadze w dniach 1–3 czerwca 2017 r. miał szczególne znaczenie dla polskich izb, o czym poniżej.

Tematem przewodnim Kongresu w Hadze była pozycja i rola prawników w toku postępowania przed Międzynarodowym Trybunałem Karnym w Hadze. Kongres FBE w Hadze stanowił zakończenie cyklu poświęconego międzynarodowym sądom funkcjonującym w Europie z punktu

widzenia profesjonalnych pełnomocników, gdyż poprzednie Kongresy FBE odbyły nieprzypadkowo w Strasburgu oraz w Luksemburgu. Warto zauważyć, że Międzynarodowy Trybunał Karny w Hadze jest sądem szczególnym bowiem jurysdykcja Międzynarodowego Trybunału Karnego sięga tam, gdzie system sprawiedliwości nie funkcjonuje w sposób prawidłowy. Istotną zasadą działalności Trybunału jest zasada skargowości. Zgodnie z nią do rozpoczęcia procedury postępowania przed MTK niezbędna jest skarga jednego z trzech uprawnionych do tego podmiotów: państwa-strony Statutu Rzymskiego, Rady Bezpieczeństwa, prokuratora. Bez spełnienia tego warunku Izba Przygotowawcza nie może rozpocząć procedury. O tym wszystkim, a także o historii Trybunału, jego roli w dzisiejszych czasach i zasadach postępowania przed Trybunałem wynikających ze Statutu, Reguł Procesowych i Dowodowych oraz Elementów Definicji Zbrodni opartych zarówno na rozwiązaniach proceduralnych zaczerpniętych z systemu prawa kontynentalnego jak i „common law” mówiła w swoim przemówieniu przewodnicząca Trybunału Silvia Fernández de Gurmendi (Argentyna). Należy nadmienić, iż obecnie Trybunał składa się z 18 sędziów. Jednym z nich jest wybrany na kadencję 2015–2024 polski prawnik prof. Piotr Hofmański.

Niewątpliwie spotkanie zarówno z Przewodniczącą Trybunału, a także sędziami, którzy opowiedzieli o swojej pracy, zasadach funkcjonowania Trybunału oraz najistotniejszych sprawach toczących się przed Trybunałem pozwoliło przedstawicielom europejskich korporacji prawniczych przekonać się jak ważna i wciąż aktualna w dzisiejszych czasach pozostaje misja Trybunału tj. pociąganie do indywidualnej odpowiedzialności sprawców

zbrodni wojennych, zbrodni przeciwko ludzkości, ludobójstwa i zbrodni agresji.

W sobotę, czyli drugiego dnia Kongresu odbyło się tradycyjne już Forum du Batonnier, podczas którego przedstawiciele poszczególnych izb opowiadali na forum o istotnych kwestiach dotyczących wymiaru sprawiedliwości lub wykonywania zawodu profesjonalnego pełnomocnika. W dyskusji nie zabrakło także głosu polskich radców i adwokatów. I tak radca prawny Artur Wierzbicki oraz Dziekan ORA w Warszawie adwokat Mikołaj Pietrzak przedstawili pokrótce zmiany wprowadzane przez polski rząd w zakresie funkcjonowania sądów i sądownictwa stanowiące, według nich, zagrożenie dla niezawisłości sędziowskiej i demokratycznego państwa prawa.

W rezultacie Zgromadzenie Ogólne Federacji Adwokatów Europejskich podjęło uchwałę w sprawie sytuacji Polski, w której wyrażono poważne zaniepokojenie ingerencją polskiego rządu w niezawisłość sędziowską (tekst uchwały jest dostępny na stronie internetowej FBE: http://www.fbe.org/IMG/pdf/FBE_Polish_Resolution_THE_HAGUE_JUNE_2017.pdf).

Następnie Przewodniczący Komisji przy FBE zaprezentowali raporty z prac swoich komisji za ostatnie pół roku.

Dużym wyróżnieniem dla polskich izb jest fakt, że wśród komisji uważanych za jedne z najbardziej aktywnych w FBE wymienia się Komisję Praw Człowieka i Wolności prowadzoną przez r. pr. Artura Wierzbickiego z OIRP w Poznaniu oraz Komisję Nowych Technologii, której przewodniczącą jest r. pr. Izabela Konopacka. Efektem prac Komisji Nowych Technologii przy FBE (której sekretarzem jest r. pr. Anna Materla i członkiem r. pr. Anna Zalesińska) była konferencja „Legal Innovation”, która

odbyła się w kwietniu br. we Wrocławiu i cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem środowiska radców prawnych.

W końcowej części artykułu nie sposób nie wspomnieć o wyborach na II wiceprezydenta FBE, które odbyły się w trakcie Zgromadzenia, a w których po raz pierwszy na kandydata na wiceprezydenta został zgłoszony

Wybory wygrała adwokat Sylwia Giménez-Salinas Colomer z Hiszpanii.

I chociaż wynik nie był zaskakujący, bo-
wiem nie było tajemnicą, że izby hiszpańskie posiadają zdecydowaną przewagę, jeżeli chodzi o rozkład głosów w FBE (członkami FBE jest obecnie aż 17 izb hiszpańskich przy 4 izbach z Polski), to nasza

polski radca prawny, członek OIRP we Wrocławiu, mec. Izabela Konopacka. W tym roku wybory na wiceprezydenta miały charakter precedensowy ponieważ do „walki” o miejsce w prezydium FBE stanęły 3 kandydatki (co nigdy wcześniej nie miało miejsca, gdyż zazwyczaj było 2 kandydatów) tj. Silvia Giménez-Salinas Colomer, Barcelona (ES) Izabela Konopacka, Wrocław (PL) Susanne Stern Hannover-Celle (DE).

kandydatka mec. Izabela Konopacka uzyskała aż 477 głosów, co uplasowało ją na 2 miejscu, dając jej tym samym znaczną przewagę nad kandydatką z Niemiec, która uzyskała 250 głosów, prawie o połowę mniej.

Pani Mecenas gratulujemy udanego startu oraz życzymy wytrwałości i powodzenia w przyszłych wyborach. ●

Kongres Prawników Polskich w Katowicach w relacji panelistki

Anna Zalesińska, radca prawny

Autorka artykułu przemawia podczas panelu

W dniu 20 maja 2017 r. w Katowicach odbył się Kongres Prawników Polskich. Inicjatorami spotkania była Krajowa Izba Radców Prawnych, Naczelna Rada Adwokacka oraz Stowarzyszenie Sędziów „Iustitia”, co odzwierciedlał trójbarwny symbol Kongresu w kolorach niebieskim, zielonym i fioletowym.

Spotkanie przedstawicieli zawodów prawniczych nawiązywało do chlubnej tradycji okresu międzywojennego, a jego celem było podjęcie szerszej dyskusji

w przedmiocie wyzwań jakie stoją przed sądami w obliczu dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości.

W trakcie obrad odbyły się trzy panele dyskusyjne poprzedzone wystąpieniami zaproszonych gości, w tym m. in. Prezesa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej Koena Lenaerts, Pierwszej Prezes Sądu Najwyższego prof. dr hab. Małgorzaty Gersdorf oraz Rzecznika Prawa Obywatelskich dra Adama Bodnara. Pierwszy panel poświęcony był zagadnieniom związanym z sądem jako gwarantem

praw i wolności obywatela. W trakcie dyskusji podjęte zostały kwestie związane z istotą niezależności i niezawisłości sądów. W trakcie kolejnego panelu poruszona została tematyka roli profesjonalnego pełnomocnika, jako jednego z gwarantów realizacji praw jednostek w toku postępowania sądowego. W tym kontekście poruszono m.in. problematykę związaną z tajemnicą adwokacką i radcowską oraz niezależnością samorządowego sądownictwa dyscyplinarnego. W tym panelu uczestniczył Wiceprezes Krajowej Izby Radców Prawnych, Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu r. pr. Leszek Korczak. Ostatni panel dedykowany był dostępowi do wymiaru sprawiedliwości z perspektywy obywatela. W trakcie panelu poruszono tak ważne zagadnienia jak pomoc prawna dla ubogich, konieczność obniżenia opłaty sądowej, rola mediacji sądowej oraz potrzeba zapewnienia szerszego wykorzystania nowoczesnych rozwiązań technologicznych w komunikacji z sądami. Krajową Izbę Radców Prawnych we Wrocławiu w tym panelu reprezentowała r. pr. dr Anna Zalesińska.

Kongres Prawników Polskich stał się forum szerokiej dyskusji z udziałem przedstawicieli judykatury, nauki oraz prawników praktyków w kontekście wizji wymiaru sprawiedliwości w XXI wieku. Sformułował – w drodze uchwały – postulat dobrej reformy wymiaru sprawiedliwości XXI wieku wymagający podjęcia szerokiej dyskusji w trzech podstawowych obszarach, tj. po pierwsze organizacji sądów w taki sposób, aby zapewnić w nich efektywność udzielanej ochrony prawnej, po drugie uproszczenia procedur i wprowadzenia instytucji sprzyjających szybkiemu zakończeniu sporów oraz po trzecie zagwarantowaniu niezależnego i transparentnego sądownictwa jako warunku koniecznego w niezawisłym orzekaniu przez konkretnego sędziego. Podkreślono również, że koniecznym jest zaangażowanie w proces legislacyjny kapitału społecznego, jakim jest potencjał intelektualny stu-tysięcznej rzeszy prawników polskich oraz skupiających ich samorządów zawodowych i stowarzyszeń. Wskazano również na potrzebę powołania Społecznej Komisji Kodyfikacyjnej, reprezentującej różne zawody prawnicze. ●

Porozumienie o współpracy pomiędzy OIRP we Wrocławiu a Wydziałem Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Mirosław Sadowski, radca prawny

Dziekan WPAiE prof. Karol Kiczka z Dziekanem OIRP Leszkiem Korczakiem po podpisaniu umowy o współpracy

W dniu 6 czerwca 2017 r. Dziekan Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii profesor Karol Kiczka oraz Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu Leszek Korczak podpisali porozumienie o współpracy naukowej, organizacyjnej i wydawniczej pomiędzy WPAiE Uniwersytetu a OIRP we Wrocławiu.

Jak zauważył inicjator tego Porozumienia, Wicedziekan OIRP we Wrocławiu prof. WPAiE Mirosław Sadowski, Porozumienie formalizuje współpracę pomiędzy stronami, która faktycznie trwa od wielu lat z pożytkiem dla obu stron. Sygnatariusze Porozumienia żywią nadzieję, że będzie ona silnym impulsem dla dalszej, jeszcze lepszej współpracy. ●

POROZUMIENIE O WSPÓŁPRACY

zawarte w dniu 6 czerwca 2017 r.

W zgodzie z zasadami poszanowania wzajemnej niezależności oraz uwzględniając wzajemne korzyści,

**Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytetu Wrocławskiego**

ul. Uniwersytecka, 22/ 26
50–145 Wrocław, Polska
www.prawo.uni.wroc.pl

i

**Okręgowa Izba Radców
Prawnych we Wrocławiu**

ul. Włodkowica 8
Wrocław
<https://oirp.wroclaw.pl/>

zwane dalej Stronami,

postanawiają zawrzeć porozumienie o współpracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej w dziedzinie nauki, kultury i edukacji.

§ 1

Strony postanawiają wspólnie realizować zadania w zakresie:

- 1) prowadzenia wspólnych działań naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych;
- 2) realizacji programów kulturalnych;
- 3) wymiany informacji, materiałów i publikacji naukowych.

§ 2

Współpraca będzie się odbywała między Stronami, na podstawie umów wykonawczych, określających szczegółowo cele, zakres, czas trwania, sposób finansowania oraz nadzór i koordynację wspólnych działań.

§ 3

W celu realizacji porozumienia Strony wyznaczą właściwych w tym zakresie koordynatorów.

§ 4

Spory wynikające z realizacji porozumienia będą rozwiązywane każdorazowo przez koordynatorów ds. realizacji porozumienia.

§ 5

Porozumienie nie nakłada na żadną ze stron zobowiązań finansowych.

§ 6

- 1) Porozumienie zostaje zawarte na czas nieokreślony.
- 2) Wszelkie zmiany wymagają formy pisemnej.
- 3) Każda ze stron może wypowiedzieć porozumienie z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia.

§ 7

Porozumienie wchodzi w życie z dniem podpisania przez obie strony.

§ 8

Porozumienie zostało sporządzone w czterech egzemplarzach, po dwa dla każdej ze Stron.

**Dziekan Wydziału Prawa,
Administracji i Ekonomii
Uniwersytetu Wrocławskiego**

Prof. dr hab. Karol Kiczka

**Dziekan Okręgowej Izby
Radców Prawnych
we Wrocławiu**

Leszek Korczak

UNIwersYTET WROCLAWSKI
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Sekretariat Dziekana
50-145 Wrocław, ul. Uniwersytecka 22/26
tel: +48 71 375 27 84, +48 71 375 23 38

Zgromadzenie Delegatów OIRP we Wrocławiu poza nami

Anna Zalesińska, radca prawny

Fot. Łukasz Giza

W dniu 12 czerwca 2017 r. w sali konferencyjnej Hotelu Mercure Wrocław odbyło się Zgromadzenie Delegatów Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu. W Zgromadzeniu wzięło udział 87 delegatów ze 135 uprawnionych. Warunek zebrania quorum został spełniony więc Zgromadzenie Delegatów Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu było zdolne do podejmowania ważnych uchwał.

Jednogłośnie na Przewodniczącego Zgromadzenia został wybrany mec. Jan

Łoziński, na Wiceprzewodniczącego mec. Mirosław Sadowski, a na Sekretarza Zgromadzenia mec. Agnieszka Templin. Obrady zainaugurował Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu mec. Leszek Korczak. Później miało miejsce wystąpienie zaproszonego gościa – Wicedziekana Okręgowej Rady Adwokackiej we Wrocławiu mec. Jacka Kruka.

W części formalnej zjazdu jako pierwszy zabrał głos Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu mec. Leszek Korczak przedstawiając *Sprawozdanie z działalności Rady OIRP we Wrocławiu* za okres

od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. W tym czasie odbyły się liczne wydarzenia promujące wrocławską Izbę w kraju i za granicą, na co szczególną uwagę zwrócił Pan Dziekan. Ponadto, w nowej kadencji nastąpiła znaczna aktywizacja aplikantów i młodych radców prawnych, którzy włączyli się w działalność Izby. Zakończony został również remont siedziby i oddane do dyspozycji członków nowe pomieszczenia. Następnie zostały przedstawione *Sprawozdanie Rady OIRP z wykonania budżetu za 2016 rok wraz ze Sprawozdaniem finansowym* (mec. Joanna Łabędzka), *Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej* (mec. Magdalena Wasylkowska-Michór), *Sprawozdanie Rzecznika Dyscyplinarnego* (mec. Anita Woroniecka), *Sprawozdanie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego* (mec. Waldemar Lewandowski). Wszystkie sprawozdania zostały zatwierdzone przez Zgromadzenie Delegatów Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu w drodze jednomyślnie podjętych uchwał.

W dalszej części został zaprezentowany budżet OIRP Wrocław na rok 2017 r., który Zgromadzenie zatwierdziło jednogłośnie. Jako ostatnia została podjęta uchwała w sprawie zatwierdzenia rocznego planu pracy Rady OIRP we Wrocławiu na rok 2017. W tym roku zaplanowane zostało wiele ważnych wydarzeń. Część z nich już z nami, m.in. Spotkanie Noworoczne w Narodowym Forum Muzyki (11 stycznia 2017 r.), Spotkanie z okazji Dnia Kobiet (25 marca 2017 r.), Ogólnopolski konkurs – Akademia Wiedzy o Prawie (25 kwietnia 2017 r.) Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Legal Innovation” (21–22 kwietnia 2017 r.), Konkurs Krasomówczy Aplikantów Radcowskich (18 maja 2017 r.), Targi „Radca na starcie” (31 maja 2017 r.), Piknik Rodzinny z okazji Dnia Dziecka (3 czerwca 2017 r.), Rejs Niebieskich Żabotów (3 czerwca 2017 r.) oraz liczne szkolenia stacjonarne i wyjazdy szkoleniowo-integracyjne. Przed nami kolejne wydarzenia, w tym przede wszystkim impreza, która

Obecny Dziekan OIRP i jego Poprzednicy. Od lewej: mec. Jan Bieć, mec. Jan Łoziński, mec. Barbara Kras, mec. Leszek Korczak; fot. Łukasz Giza

na stale wpisała się w kalendarz Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu czyli Piknik Radcowski, który w tym roku odbędzie się 8 lipca 2017 r. Osoby zainteresowane szczegółowym opisem poszczególnych wydarzeń zachęcam do zapoznania się z treścią rocznego planu pracy Rady OIRP we Wrocławiu na rok 2017.

Tegoroczne Zgromadzenie Delegatów Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu zostało połączone z obchodami jubileuszu 35-lecia istnienia samorządu. Zasłużeni dla działalności Izby na przestrzeni ostatnich trzydziestu pięciu lat członkowie OIRP we Wrocławiu zostali odznaczeni okolicznościowym medalem KIRP. Poniżej przedstawiona jest pełna lista uhonorowanych radców prawnych. ●

Fot. Łukasz Giza

Medale okolicznościowe z okazji 35-lecia otrzymali:

- » Bar Gabriela
- » Bartoszewicz Romana
- » Bąkowska Krystyna
- » Bernadzikowska Teresa
- » Bieć Jan
- » Bijas Krystyna
- » Ciołek Dorota
- » Dobrosz Helena
- » Drohomirecka-Kowalczyk Iwona
- » Dźdzyk Jacek
- » Firlit Bogusław
- » Fox Janina
- » Fox Ryszard
- » Fox Tomasz
- » Gajda-Krynicka Elżbieta
- » Gilarska Beata
- » Godlewska Zdzisława
- » Jackowska Beata
- » Kania Rafał
- » Kietlińska-Kawa Danuta
- » Klonowska Monika
- » Kolhberger-Wierzbowska Maria
- » Korczak Leszek
- » Korwin-Kijuć Teresa
- » Kowalik Grzegorz
- » Kozłowska Teresa
- » Krakowczyk Henryk
- » Kras Barbara
- » Kujawska Anna
- » Kumala Janina
- » Kwas Stefan
- » Lewandowski Waldemar
- » Łabędzka Joanna
- » Ławniczak Danuta
- » Łoziński Jan
- » Majewicz Joanna
- » Majewska-Machaj Ewa
- » Michnicka-Dziewurska Anna
- » Miodońska Anna
- » Mnich Laura
- » Mościcki Zenobiusz
- » Mościńska Anna
- » Naumowiec Stefan
- » Orleańska Irena
- » Pieniążek Zdzisław
- » Ponichtera Rafał
- » Rydzik Henryk
- » Sadowski Mirosław
- » Sarnowski Marek
- » Scheffler Tomasz
- » Schwartz Hubert
- » Sienkiewicz Barbara
- » Skotowska-Tomkiewicz Krystyna
- » Sołtys Bogusław
- » Stalski Marek
- » Staszewski Robert
- » Stoga Krystyna
- » Szalewicz-Witakowska Barbara
- » Wołosz Elżbieta
- » Woroniecka Anita
- » Wrzosińska Anna
- » Zalisko Marek
- » Zasławski Jerzy
- » Zientek Adam
- » Zimoń-Frankiewicz Joanna
- » Ziontek Danuta

Radca prawny Mieczysław Huchla – nasz cichy bohater

Krystyna Stoga, radca prawny

W okresie minionego 35-lecia jakie upłynęło od ustawowego uregulowania zawodu radcy prawnego, większość przepisów określających zadania samorządu radcowskiego – art. 41 ustawy – została w doktrynie i piśmiennictwie prawnym omówiona.

Wyjątkiem jest przepis art. 41 pkt 3 nakładający na samorząd radcowski obowiązek „współdziałania w kształtowaniu i stosowaniu prawa”, który jak dotąd nie doczekała się żadnych komentarzy i oceny, mimo że dorobek organów samorządu w tym zakresie jest nie do przecenienia. Jak wynika z zachowanych materiałów archiwalnych: pism, planów i sprawozdań z działalności Komisji, tekstów opinii prawnych projektów aktów normatywnych poddawanych ocenie i sporządzanych przez członków Komisji, w okresie pierwszych dwóch kadencji, czyli 8 lat, sporządzone zostało ponad 80 opinii. Stało się tak mimo utrudniającego działanie i kontakty, nieporównywalnego i niewyobrażalnego dzisiaj dla młodych radców prawnych, ubóstwa podstawowego zaplecza technicznego i biurowego ówczesnych organów naszego samorządu (brak siedziby KRRP – wynajęte 1–2 pokoje, maszyna do pisania, brak powielacza, papieru no

Mieczysław Huchla, lata czterdzieste; źródło: F. Musiał, *General Mieczysław Huchla*, „Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej” 2010, nr 11(120), s. 110

i oczywisty brak łączności w dzisiejszym pojęciu – telefony komórkowe, poczta elektroniczna, itp.)

Obowiązek współdziałania w zakresie kształtowania i stanowienia prawa, samorząd radcowski od pierwszych lat swego działania realizował poprzez organ pomocniczy Krajowej Rady Radców Prawnych jakim była stała Komisja Legislacyjna.

Tak się złożyło, że działalność samorządu radcowskiego w tym zakresie, co warto podkreślić, organizowali i współtworzyli przez długie lata (przez 6 pierwszych kadencji – czyli 24 lata) radcowie prawni – członkowie naszej Izby, co daje podstawę do zasłużonej satysfakcji.

Pierwszym Przewodniczącym Komisji Legislacyjnej KRRP, który tworzył ją od podstaw zarówno od strony ram organizacyjnych jak też merytorycznego programu, był nieżyjący już śp. Mieczysław Huchla. Postać nietuzinkowa o tak niezwykle bogatej osobowości, że Jego życiorys może stanowić kanwę scenariusza filmowego, jak też wzorca patriotycznej postawy do naśladowania. Dla młodszego pokolenia członków naszej Izby Jego trudne i powikłane, bohaterskie czyny w okresie wojny i po wojnie oraz intensywna, wielokierunkowa praca na rzecz samorządu radcowskiego, jak też inne zasługi, są całkowicie nieznane. Z tych względów, jak też z okazji 35-lecia działalności naszej wspólnoty samorządowej, warto przypomnieć i przybliżyć sylwetkę popularnego w środowisku radcowskim lat 1970–1990, niezwykle skromnego, koleżeńkiego „Miecicia Huchlę” (tak powszechnie wówczas zwanego mimo iż był od nas znacznie starszy) i przybliżyć Jego dorobek w zakresie działalności legislacyjnej KRRP.

Heroiczną część Jego życiorysu dane nam było poznawać dopiero po 1990 i to etapami, a w pełni dopiero po Jego śmierci w 2010 r. Ten skromny, pogodny i życzliwy Kolega nie miał w zwyczaju epatować słuchaczy opowieściami dotyczącymi Jego osobistych doświadczeń, a i czasy nie sprzyjały tego rodzaju tematom rozmów i zwierzeniom osobistym.

Mieczysław Huchla, rocznik 1920, ukończył przed wybuchem wojny I Gimnazjum

im. Ks. Stanisława Konarskiego w Rzeszowie i rozpoczął studia na wydziale prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Od 1940 r. tak jak wielu młodych dwudziestolatków ukształtowanych w patriotycznej atmosferze II Rzeczypospolitej, działał w podziemiu ZWZ–AK. Ukończył szkołę podchorążych, pełnił funkcję adiutanta kpt. Jana Rabczaka, ps. „Dąb” – dowódcy placówki Tyczyn (w rodzinnym miasteczku pod Rzeszowem) i współredaktora tajnego pisma „Na Posterunku”. W roku 1944 wraz ze swoim bratem Lucjanem, także żołnierzem Armii Krajowej, aresztowany przez gestapo, ale szczęśliwie został odbity i ocalony wraz z innymi aresztantami przez oddział dywersyjny AK. Po zakończeniu wojny rozpoczął przerwane studia prawnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim, a jednocześnie kontynuował działalność podziemną w organizacji Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość pełniąc funkcję zastępcy, a następnie p.o. kierownika Okręgu WiN Kraków. Kierował komórką łączności, a następnie komórką organizacyjną Okręgu Krakowskiego WiN prowadząc osobiście kancelarię oraz kasę Okręgu.

Studia prawnicze ukończył w 1947 r. lecz już w 1948 r. został aresztowany i po ciężkim śledztwie skazany na długoletnie więzienie. Tuż po wyroku, w trakcie przezożenia na dalsze śledztwo do Rzeszowa, został w czasie wizji lokalnej celowo i planowo postrzelony z pistoletu maszynowego. Ciężko ranny przeżył lecz przez całe pozostałe życie w okolicy serca nosił pocisk – pamiątkę po zamachu na życie. Opuścił więzienie w 1955 roku i rozpoczął pracę jako radca prawny we Wrocławiu w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego i spółdzielczości. Inne zawody prawnicze, z takim życiorysem, były dla Niego niedostępne. Wkrótce dał się poznać jako ceniony w środowisku

Generał Mieczysław Huchla i Janusz Kurtyka, Jasna Góra, wrzesień 2003 r.; fot. S. Cieślakowski; źródło: F. Musiał, *Generał Mieczysław Huchla*, „Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej” 2010, nr 11(120), s. 111

za wiedzę, pracę, pogodny charakter i umiejętność organizowania pracy w zespole. Widoczne były też cechy przywódcze i zamiłowanie do działalności w imię dobra wspólnego *pro publico bono*. Był działaczem lokalnych struktur spółdzielczości mieszkaniowej, a w latach 70. i 80. XX w. pełnił funkcje organizacyjne we władzach wojewódzkich i krajowych Zrzeszenia Prawników Polskich. Przez trzy kadencje był członkiem Zarządu Głównego Zrzeszenia Prawników Polskich i właśnie w ramach tej działalności społecznej walnie przyczynił się do ustawowego uregulowania zawodu radcy prawnego, współpracując nad kolejnymi wersjami projektu ustawy o radcach prawnych między innymi z radcami prawnymi: Danutą Zióntek z naszej Izby, a także z Józefem Zychem, Jackiem Żuławskim, Jerzym Kuszczeniakiem, a w szczególności z ówczesnymi postaciami: Władysławem Kupcem i Adamem Łopatko członkami podkomisji ds. projektów ustaw o adwokaturze i radcach prawnych. Należy też wskazać, że w tym burzliwym okresie Mieczysław Huchla aktywnie działał nie tylko na rzecz uregulowania ustawowego zawodu radcy prawnego. W 1981 r. został zastępcą przewodniczącego Krajowej Komisji Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” Radców Prawnych. Nadto, przez lata 1965–1990 pracował w charakterze wykładowcy prawa gospodarczego i konstytucyjnego na aplikacji radcowskiej, a w latach 1972–1976 był kontraktowym wykładowcą organizacji i zarządzania przemysłu rolnospożywczego Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu.

To aktywna działalność, między innymi, na rzecz utworzenia samorządu radcowskiego, jako niezbędnej warunku niezależności i samodzielności zawodowej radcy prawnego, zyskiwała mu

w środowisku ogromną popularność, zwłaszcza po uchwaleniu ustawy o radcach prawnych. Te właśnie zasługi dla środowiska radców prawnych i popularność w środowisku, jak też stałe sugestie radców prawnych, skłoniły Go do ubiegania się na I Krajowym Zjeździe Radców Prawnych w 1983 r. o funkcję Prezesa KRRP. Byłam uczestnikiem tego Zjazdu, na którym o tę zaszczytną funkcję ubiegało się dwóch kandydatów: Mieczysław Huchla i Józef Zych. Pamiętam moment prezentacji kandydatów i moje zdziwienie, że ten nasz, wrocławski Miecio Huchla to rocznik 1920; wyglądał przecież tak młodo, no i refleksja: „To jest aż tak stary”? Sądzę, że właśnie to kryterium przesądziło o wyborze równie popularnego i zasłużonego dla środowiska radców prawnych – znacznie młodszego – Józefa Zycha – kandydata OIRP Zielona Góra. Rywalizacja tych dwóch osobowości była koleżeńską i wzorcowa. Mieczysław Huchla wszedł w skład pierwszego Prezydium KRRP i na posiedzeniu w dniu 24 marca 1984 r., został powołany na Przewodniczącego sześciuosobowej Komisji Legislacyjnej KRRP. Położył ogromne zasługi przy organizowaniu, programowaniu i dorobku tego tak istotnego dla legislacji gremium. Na Komisji Legislacyjnej spoczywał główny ciężar opracowywania większości opinii, ale niejednokrotnie stanowisko ostateczne odnośnie konkretnych projektów ustaw i ich stosowania w praktyce, kształtowało się poprzez analizy Ośrodka Badawczego KRRP, dyskusje na posiedzeniach Prezydium, a niejednokrotnie również plenum KRRP.

Ze sprawozdania Komisji za pierwszy rok jej działalności (1984 r.) wynika, że do jej zadań należało między innymi „opiniowanie aktów normatywnych mających istotne znaczenie dla pracy radców prawnych, gromadzenie informacji

o funkcjonowaniu aktów prawnych i opracowywaniu na tej podstawie wniosków o potrzebie ewentualnych zmian nowelizacyjnych”. Co także niezwykle istotne: Przewodniczący Komisji, jak wynika z zachowanych pism, nieustannie zalecał zarówno swoim członkom, jak też członkom KRRP i Dziekanom nawiązywanie stałej współpracy z posłami ówczesnego Sejmu działającymi w terenie, a sporządzane przez samorząd radcowski opinie projektów aktów normatywnych były doręczane **do wszystkich posłów**. Ta metoda była, i jak się okazało także w późniejszych latach, niezwykle skuteczną formą świadczenia pomocy prawnej dla posłów wszystkich opcji, którzy niezależnie od opinii klubowych, partyjnych i wyspecjalizowanych instytucji, otrzymywali opinie od radców prawnych jako niezależnych ekspertów – praktyków, cenione za profesjonalizm i niezależność. Wpływało to korzystnie na współpracę posłów i organów OIRP w terenie, pozytywny wizerunek samorządu, jak też skuteczność lobowania na rzecz trafnych rozwiązań legislacyjnych. Metoda ta zapoczątkowana przez Przewodniczącego – radcę prawnego Mieczysława Huchlę od pierwszych lat działania Komisji Legislacyjnej, okazała się niezwykle skuteczna i była kontynuowana w kolejnych kadencjach, aż do roku 2005. Przedstawiciele samorządu radców prawnych cenieni byli jako niezależni eksperci i zapraszani do gremiów opracowujących projekty kluczowych aktów prawnych, takich jak projekty nowych kodeksów (jednym z tego przykładów może być kilkumiesięczne oddelegowanie Wiceprezesa Zenona Klatki – jako przedstawiciela samorządu radców prawnych – do zespołu opracowującego projekt Kodeksu spółek handlowych czy projekt ustawy o świadczeniu pomocy prawnej przez prawników zagranicznych na terytorium RP) nie wspominając już o oczywistości

jaką był czynny udział przedstawicieli radców prawnych przy nowelizacjach naszej ustawy. Projekty takie były zazwyczaj opracowywane i procedowane na komisjach sejmowych z oczywistym udziałem przedstawicieli samorządu radcowskiego. Ta metoda współpracy z wszystkimi opcjami politycznymi, w zakresie prawidłowej legislacji zapoczątkowana przez Przewodniczącą Komisji Mieczysława Huchlę i konsekwentnie przestrzegana przez organa samorządu w dalszych latach działalności samorządu, była jak wykazuje doświadczenie minionych lat **jedynie słuszną** i przynoszącą pozytywne efekty. Okazała się bowiem zgodna z zasadą niezależności zawodu radcy prawnego i należyście rozumianą zasadą bezstronności politycznej radcowskich ekspertów. Potwierdziła profesjonalizm naszych opinii, niezależnych od osobistych, poglądów politycznych i sympatii. Jedynym kryterium prawidłowości oceny rozwiązań proponowanych projektach aktów prawnych, będących przedmiotem opinii prawnej sporządzanych przez radców, było zgodnie z ślubowaniem radcowskim „ochrona i umacnianie porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej i kierowanie się zasadami etyki radcy prawnego i sprawiedliwości”.

Taką też konstatację można wyprowadzić z niezwykle ciekawego archiwalnego, autorskiego dokumentu sporządzonego osobiście przez Przewodniczącą Komisji Legislacyjnej Mieczysława Huchlę **z dnia 27 lipca 1991 r.** – na zakończenie Jego kadencji. Jest to: **„Projekt też do uchwały IV Krajowego Zjazdu Radców Prawnych na temat Tworzenia i Funkcjonowania Prawa”**. Znamienny jest wstęp tego dokumentu:

Stworzenie spójnego i opartego na demokratycznych zasadach, na wiekowym

dobroku nauki i prawa systemu prawa oraz jego właściwe i skuteczne funkcjonowanie, stało się przedmiotem szczególnego zainteresowania KRRP od początku utworzenia w 1983 r. samorządu Radców Prawnych (...). Krytyczne i wykazujące konsekwentnie wady i niewłaściwości tworzenia i stosowania prawa opinie KRRP zyskały uznanie – mimo prób ich dyskredytowania (...).

Charakterystycznym przykładem była specjalna uchwała II Krajowego Zjazdu Radców Prawnych w 1987 r. zawierająca totalną krytykę funkcjonowania gospodarki narodowej wskutek złych, instrumentalnie traktowanych przepisach prawa gospodarczego – co zostało wówczas przyjęte z uznaniem przez ośrodki reformatorskie PRL, a przez ośrodki dogmatyczne komunizmu wręcz jako przejaw postaw kontrrewolucyjnych środowiska radców prawnych (...).

Stabilność prawa jest jednym z podstawowych wymogów jego skuteczności i społecznej aprobaty. Ostatnie rewolucyjne przemiany demokratyczne stworzyły potrzebę przygotowania i uchwalenia olbrzymiej ilości ustaw (...) Powstał na tym tle poważny dylemat hierarchii aktów ustawodawczych i przepisów wykonawczych oraz równoległe konflikt kompetencyjny między niezależnymi organami władzy ustawodawczej i władzy wykonawczej. Jest to w szczególności następstwem powrotu do klasycznego, demokratycznego trójpodziału władz po zniesieniu fałszywego, totalitarnego pojęcia jedności wszystkich władz państwowych.

Samorząd Radców Prawnych opowiada się zdecydowanie za konsekwentnym podziałem władz i ich kompetencji w procesie tworzenia prawa.

Od sporządzenia tego dokumentu minęło 26 lat. Jego Twórca nie żyje – zmarł w 2010 r., a mimo to tezy te są nadal trafne, aktualne i żywe. Bogaty jest także ostatni okres życia naszego Bohatera. Od 1989 r. należał do Światowego Związku

Generał Mieczysław Huchla; fot. P. Życieński; źródło: F. Musiał, *Generał Mieczysław Huchla*, „Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej” 2010, nr 11(120), s. 112

Żołnierzy Armii Krajowej i w latach 1990–1996 pełnił w jego centralnych organach różne funkcje. Był współzałożycielem i pierwszym Prezesem Zarządu Głównego Stowarzyszenia Społeczno-Kombatanckiego Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość, nawiązującego w działaniu do tradycji powojennego Zrzeszenia, a następnie jego Honorowym Prezesem. Olbrzymim nakładem pracy przeprowadził rewizję wszystkich procesów Zarządów Głównych Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość. Razem z żoną Józefą spędził wiele czasu w Londynie, kopiując dokumenty Delegatury Zagranicznej WiN (krypt. „Dardanele”). Był jednym z współtwórców „Zeszytów Historycznych WiN”, a w roku 2010 została wydana Jego książka: „Żołnierze i kombatancki Zrzeszenia WiN”, która stanowi znaczący wkład w przywrócenie prawdy historycznej o tej organizacji. Był laureatem Kustosza Pamięci Narodowej wraz z całym zespołem redakcyjnym wielotomowego wydawnictwa źródłowego Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość w dokumentach (Wrocław 1997–2000). Do końca swego życia aktywny popularyzator prawdy historycznej i wspaniały prawnik oraz kolega.

W uznaniu zasług z tytułu udziału w walce i działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego został awansowany na stopień pułkownika, a 31 października 2007 r. został nominowany przez Prezydenta Lecha Kaczyńskiego na stopień generała brygady w stanie spoczynku.

Zmarł 13 września 2010 we Wrocławiu.

Odnaczone: Krzyżem Kawalerskim, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem AK, Medalem Wojska, Medalem Walk o Niepodległość, Orderem „Polonia Mater Nostra Est”, Złotą Odznaką „Zasłużony dla Samorządu Radców Prawnych”. Żegnany przez rzesze przyjaciół, radców prawnych – licznych wychowanków – którzy byli Jego współpracownikami lub aplikantami. Pochowany na cmentarzu Grabiszyńskim.

Spśród licznych materiałów i publikacji, na podstawie których można odtworzyć koleje życia osobistego i działalności zawodowej Mieczysława Huchli, w tym opracowaniu wykorzystane zostały następujące publikacje:

1. *Małopolski Słownik Biograficzny Uczestników Działań Niepodległościowych 1939–1956*, t. 16, BARBARA – B. Gąsiorowska, Kraków 2012;
2. *Żołnierzowi Niepodległej. Księga dedykowana śp. gen. Mieczysławowi Huchli*, red. T. Balbus, M. Krzysztofiński, E. Leniart, Z. Nawrocki, IPN, Rzeszów 2012;
3. „Biuletyn informacyjny. Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Zarząd Okręgu Dolnośląskiego we Wrocławiu” 2010, nr 2(81);
4. Archiwalne opinie, pisma i plany pracy Komisji Legislacyjnej – teczka osobista śp. Mieczysława Huchli przekazana przez niego w 2007 r. do archiwum OIRP Wrocław. ●

TWORZENIE PRAWA I FUNKCJONOWANIE PRAWA

/projekt tes do uchwały IV Krajowego Zjazdu Radców Prawnych/

1. Stworzenie spójnego i opartego na demokratycznych zasadach, na wiskowym dorobku nauki prawa systemu prawa oraz jego właściwe i skuteczne funkcjonowanie, stało się przedmiotem szczególnego zainteresowania KRiP od początku utworzenia w 1983 r. Samorządu Radców Prawnych.

wyrazem tego było nie tylko utworzenie odrębnej Komisji Legislacyjnej KRiP, lecz także wypracowywanie stanowiska odnośnie do konkretnych projektów ustaw i ich stosowania w praktyce poprzez analizy Ośrodka Badawczego Radców Prawnych, dyskusje na posiedzeniach Prezydium a niekiedy również Plenum KRiP.

Opinie i opracowania projektów aktów prawnych były przedstawiane różnym organom państwowym, w szczególności Urzędowi Rady Ministrów i Komisji Ustawodawczej Sejmu.

2. Krytyczne i wykazujące konsekwentnie wady i niewłaściwości tworzenia i stosowania prawa opinie KRiP zyskały uznanie niezależnych organów Państwa - mimo prób ich dyskredytowania głównie ze strony dawnej Komisji Planowania przy Radzie Min. - ponieważ zawierały rzetelną ocenę nieprawidłowych podstaw i ujemnych skutków złych przepisów prawnych.

Charakterystycznym przykładem była specjalna uchwała II Krajowego Zjazdu RP w 1987 r. zawierająca totalną krytykę funkcjonowania gospodarki narodowej wskutek złych, instrumentalnie traktowanych przepisach prawa gospodarczego - co zostało wówczas przyjęte z uznaniem przez ośrodki reformatorskie PRL, a przez ośrodki dogmatycznego komunizmu wręcz jako przejaw postaw kontrrewolucyjnych środowiska radców prawnych.

3. Obalenie totalitarnego systemu komunistycznego i stworzenie podstaw ustroju demokratycznego przez społeczno-zawodowy ruch "Solidarności" wykazało m.in. konieczność gruntownej przebudowy całego systemu prawnego. Chodzi tutaj zarówno o należyte, rzetelne i kompetentne zasady tworzenia prawa - jak również o kształtowanie świadomości prawnej wszystkich grup społecznych, o przestrzeganie praworządności przede wszystkim przez organy państwa, organy administracji rządowej i samorządowej, o te wszystkie

stwowej a także gospodarki rynkowej i zmieniających się warunków własnościowych.

Następnie wszystkie formy aplikacji w podstawowych zawodach prawnych powinny zapewniać właściwą specjalizację w odpowiednio dostosowanych i aktualizowanych blokach tematycznych. Takie właśnie rozwiązania kształcenia aplikantów na trzyletnim kursie wprowadza Samorząd Radców Prawnych.

7. Odrębnego a zarazem szczególnie wnikliwego przygotowania wymagają służby prawne, obsługujące jednostki gospodarcze z udziałem kapitału zagranicznego oraz świadczące pomoc prawną dla wchodzących w stosunki prawne /zobowiązaniowe/ krajowych i zagranicznych organizacji gospodarczych.

Samorząd Radców Prawnych podejmuje odpowiednie szkolenia specjalistyczne w kraju z udziałem wykładców zagranicznych, uzupełniając je w miarę możliwości krótkimi stażami zagranicznymi. Bieżalność ta powinna być rozwijana i przekształcana w ciągły, racjonalny system podnoszenia zawodowych kwalifikacji prawniczych.

8. Rozsł działalność na rzecz samego środowiska radców prawnych Samorząd Radców Prawnych powinien kontynuować - a w miarę potrzeb i możliwości oddziaływać na podnoszenie kultury prawnej całego społeczeństwa poprzez różne formy popularyzacji prawa, poradnictwa prawnego dla różnych grup społecznych, dla samorządów pracowniczych. Jest to bowiem jedna z istotnych metod pogłębiania i ugruntowania znajomości prawa, poszanowania prawa, dając gwarancje rozumienia prawa i należytej realizacji praw obywatelskich - a w rezultacie perspektywiczne podnoszenie kultury świadomości prawnej społeczeństwa jak i organów administracji.

**PRZYKŁADOWE STRONY
Z ORYGINALNEGO DOKUMENTU
"TWORZENIE PRAWA
I FUNKCJONOWANIE PRAWA"**

Przegląd Radcowski OIRP we Wrocławiu

Rada Naukowa

- » r. pr. prof. nadzw. UWr dr hab. Mirosław Sadowski – Uniwersytet Wrocławski – przewodniczący
- » Prof. zw. dr hab. Bogusław Banaszak – Uniwersytet Zielonogórski
- » Prof. nadzw. UWr dr hab. Jerzy Jacyszyn – Uniwersytet Wrocławski
- » Prof. nadzw. UŁ dr hab. Maciej Chmieliński – Uniwersytet Łódzki
- » Prof. nadzw. UWr dr hab. Artur Kozłowski – Uniwersytet Wrocławski
- » Prof. nadzw. UWr dr hab. Tomasz Kalisz – Uniwersytet Wrocławski
- » dr hab. Małgorzata Łuszczynska UMCS – Lublin
- » r. pr. prof. nadzw. UG – Anna Machnikowska – Uniwersytet Gdański
- » Prof. nadzw. UWr dr hab. Rafał Wojciechowski – Uniwersytet Wrocławski
- » r. pr. Leszek Korczak – Dziekan OIRP we Wrocławiu
- » r. pr. dr Radosław Antonów – Uniwersytet Wrocławski
- » dr Jacek Przygodzki – Uniwersytet Wrocławski
- » r. pr. dr Tomasz Scheffler – Uniwersytet Wrocławski

Umowne uprzywilejowanie wspólnika w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. Rozważania na tle wyroku Sądu Najwyższego w sprawie o sygn. akt V CSK 657/14 z dnia 2 lipca 2015 r.

Monika Szczotkowska, doktorant w Zakładzie Prawa Gospodarczego i Handlowego UW, aplikant radcowski

Wprowadzenie

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (dalej jako „**spółka z o.o.**” lub „**spółka**”) jest jedną z najczęściej wybieranych form prowadzenia działalności gospodarczej. Ze względu na brak odpowiedzialności wspólników za zobowiązania spółki stanowi atrakcyjną alternatywę dla spółek osobowych. Jednocześnie niska wartość minimalnego kapitału zakładowego (pięć tysięcy złotych), który dodatkowo może być pokryty wkładem niepieniężnym bez konieczności sporządzenia kosztownej opinii biegłego rewidenta sprawia, że inne formy spółek kapitałowych (spółka akcyjna, czy spółka europejska) nie stanowią konkurencji dla formy działalności gospodarczej jaką jest spółka z o.o.

Z drugiej jednak strony ceną ograniczenia odpowiedzialności wspólników w spółce z o.o. jest ograniczenie praw wspólników, w porównaniu do spółek osobowych, w szczególności praw związanych z prowadzeniem bieżącej działalności spółki, w tym podejmowania czynności decyzyjnych. Umową spółki poszczególnym wspólnikom mogą zostać przyznane dodatkowe prawa, które będą dawały wspólnikowi spółki z o.o. większy wpływ na funkcjonowanie spółki, niż to wynika z zakresu uprawnień przyznanych na mocy postanowień Kodeksu spółek handlowych („**K.S.H.**”).

Podstawowy zakres praw, jakie nabywa wspólnik spółki z o.o. został określony w K.S.H. Wśród takich podstawowych praw można wyróżnić m.in.: prawo uczestnictwa w zgromadzeniu wspólników, prawo głosu, prawo do udziału w zyskach, prawo do nadzoru nad działalnością spółki, prawo do żądania wyłączenia wspólnika (przysługujące wspólnikowi lub grupie wspólników posiadających udziały przekraczające połowę

wysokości kapitału zakładowego spółki), prawo rozporządzania udziałami, prawo wglądu do ksiąg i dokumentów spółki, z tym zastrzeżeniem, że w przypadku ustanowienia w spółce rady nadzorczej, czy komisji rewizyjnej prawo indywidualnej kontroli wspólnika może być wyłączone lub ograniczone.

Zasada równego traktowania wspólników

Art. 20 K.S.H. wprowadza tzw. regułę równouprawnienia wspólników¹. Zgodnie z tym przepisem *wspólnicy albo akcjonariusze spółki kapitałowej powinni być traktowani jednakowo w takich samych okolicznościach*. Nakaz równego traktowania nie ma charakteru bezwzględneho i możliwe jest nierówne traktowanie wspólników w takich samych okolicznościach, w przypadku gdy, m.in.: (i) jest to obiektywnie uzasadnione z punktu widzenia interesów spółki²; (ii) istnieje wyrażona wprost zgoda wspólnika na jego nierówne traktowanie, rozumiane jako zmniejszenie uprawnień lub zwiększenie obciążeń (co może, ale nie musi się wiązać np. z przyznaniem innych praw)³.

Zasadę równego traktowania wspólników przewiduje także art. 174 § 1 K.S.H. Zgodnie z tym przepisem – jeżeli ustawa lub umowa spółki nie stanowi inaczej, wspólnicy mają równe prawa i obowiązki w spółce. Przepis przewiduje dodatkowe przesłanki pozwalające na odstępstwa od zasady równego traktowania: (iii) ustawa⁴; (iv) postanowienia umowy spółki.

Zarówno art. 20 jak i art. 174 § 1 K.S.H. jest nieostry i budzi wątpliwości w zakresie możliwości ustalenia czy konkretny przywilej mieści się w ramach zasady równego traktowania czy nie. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego⁵, zasada jednakowego traktowania odnosi się do relacji wewnątrzcorporacyjnych i nie ma charakteru absolutnego. Zgodnie z ww. orzeczeniem od zasady równego traktowania wspólników dopuszcza się odstępstwa, gdy jest to obiektywnie uzasadnione, przy czym, jak podkreśla się w doktrynie, okoliczności, które usprawiedliwiają nierówne traktowanie wspólników, należy oceniać przede wszystkim z punktu widzenia interesów spółki. Poza tym użyte w art. 20 K.S.H. sformułowanie „w takich samych okolicznościach” wskazuje, że wspólnicy, o zróżnicowanym stopniu zaangażowania w kapitale spółki i o innej roli odgrywanej w spółce, w stosunku do których owe okoliczności nie będą takie same mogą być traktowani w sposób odmienny – przywilejowany lub dyskryminujący. Ponadto, szczególnie uprawnienia przyznane w umowie spółki nie mogą pozostawać w sprzeczności z naturą (istotą) stosunku spółki oraz z zasadami współżycia społecznego (art. 353¹ k.c.)⁶.

1 A. Kidyba, *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 Kodeksu spółek handlowych*, komentarz do art. 20 K.S.H., Lex/el. 2017.

2 S. Sołtysiński [w:] S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja, *Kodeks spółek handlowych*, t. I, Warszawa 2006, s. 306; zob. również A. Opalski, *Zasada jednakowego traktowania wspólników i akcjonariuszy*, PPH 2012, nr 6, s. 5 i n.

3 A. Opalski, *Zasada...*, op. cit., s. 13.

4 Warto zwrócić uwagę, że ustawodawca jednocześnie określił rangę aktu prawnego, którym można ingerować w zasadę równości praw i obowiązków wspólników spółki z o.o.

5 Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2004 r., w sprawie o sygn. V CK 452/03.

6 Przepisy Kodesu cywilnego mają tutaj, zgodnie z art. 2 K.S.H. odpowiednie zastosowanie.

Uprzywilejowanie wspólnika a uprzywilejowanie udziału

K.S.H. w odniesieniu do spółki z o.o. przewiduje zarówno możliwość uprzywilejowania udziałów jak i możliwość przyznania szczególnych uprawnień konkretnemu wspólnikowi.

Zgodnie z art. 159 K.S.H., jeżeli wspólnikowi mają być przyznane szczególne korzyści lub jeżeli na wspólników mają być nałożone, oprócz wniesienia wkładów na pokrycie udziałów, inne obowiązki wobec spółki, należy to pod rygorem bezskuteczności wobec spółki dokładnie określić w umowie spółki.

Zgodnie natomiast art. 174, jeżeli umowa spółki przewiduje udziały o szczególnych uprawnieniach, uprawnienia te powinny być w umowie określone (udziały uprzywilejowane).

Podstawową różnicą między uprzywilejowaniem udziału, a uprzywilejowaniem wspólnika jest to, że w pierwszym przypadku szczególne prawa są związane z udziałem przechodzą na każdorazowego wspólnika uprawnionego z tych szczególnych, uprzywilejowanych udziałów, bez względu na to, w jaki sposób taki wspólnik nabędzie udziały (także w przypadku dziedziczenia).

Konsekwencją związania szczególnych uprawnień z osobą konkretnego wspólnika jest ich wygaśnięcie w przypadku zbycia udziałów – szczególne uprawnienie może przysługiwać danej osobie jedynie tak długo, jak długo posiada ona status wspólnika. Zbycie części udziałów przez uprzywilejowanego wspólnika nie będzie, co do zasady, powodowało pozbawienia go szczególnych uprawnień z pozostałych udziałów, z których jest on uprawniony wobec spółki. Uprawnienia te są niezbywalnym prawem wspólnika, któremu zostały one przyznane⁷.

Kwestię różnicy pomiędzy uprzywilejowaniem udziałów i konkretnych wspólników rozważył Sąd Najwyższy⁸, który wskazał, że uprzywilejowanie dotyczące określonego wspólnika, jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, nie przechodzi na nabywcę udziału. Natomiast uprzywilejowanie udziałów, jeżeli nie wygaśnie z przyczyn wskazanych w umowie spółki, rozciąga się także na nabywcę tych udziałów. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym prawa przyznane osobie wspólnikowi to te, które związane są z osobą wspólnika – przyznane bezpośrednio określonej osobie i stanowiące jego niezbywalne prawa podmiotowe.⁹ Wygasają w związku z tym najpóźniej w chwili, gdy szczególnie uprawniony wspólnik przestaje być wspólnikiem.¹⁰

⁷ Zob. M. Rodzynekiewicz, *Komentarz do art. 159 k.s.h.*, [w:] *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, wyd. VI, red. J. Strzępka, CH Beck, Warszawa 2013, s. 245.

⁸ Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 18 września 1995 r., sygn. akt III CZP 106/96

⁹ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2002 r. w sprawie o sygn. akt: V CKN 846/2000, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2002 r. w sprawie o sygn. akt: V CKN 625/2000, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2003 w sprawie o sygn. akt: III CK 93/2002.

¹⁰ Tak np. A. Kidyba, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, t. I, Warszawa 2016, s. 1082; R. Pabis, *Spółka z o.o. Komentarz*, Warszawa 2004, s. 56; R. Potrzeuszcz, [w:] R. Potrzeuszcz, T. Siemiątkowski, *Kodeks spółek*

W zakresie szczególnych uprawnień w spółce z o.o. zarówno szczególne korzyści wspólnika, o których mowa w art. 159 K.S.H., jak i uprzywilejowania udziałów, o których mowa w art. 174 § 2–5 K.S.H., nie są w sposób wyczerpujący wyliczone i zdefiniowane. O ile jednak w przypadku udziałów uprzywilejowanych ustawa podaje pewne typy uprzywilejowania w art. 174 § 3, o tyle szczególne korzyści wzmiankowane w art. 159 są w ogóle niedookreślone¹¹.

Obie instytucje stanowią wyjątek od zasady równości praw i obowiązków wspólników. Mimo pozornego podobieństwa znacznie różnią się między sobą. Różnice w szczególności mają znaczenie dla prawa wspólnika do rozporządzenia udziałem. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z 6 marca 2002 r., stwierdził, że prawa przyznane osobiście (w przeciwieństwie do praw udziałowych) to prawa przyznane bezpośrednio określonej osobie, stanowiące niezbywalne prawa podmiotowe, związane z osobą wspólnika, a nie z jego udziałami. Prawa te nie wchodzą w skład masy spadkowej i nie przechodzą na spadkobierców wspólnika. Nie jest również możliwe obciążenie osobistych uprawnień prawami na rzecz osób trzecich.

Uprzywilejowanie udziału w spółce z o.o.

Jak wcześniej wskazano K.S.H. wskazuje przykładowy katalog przykład dotyczących uprzywilejowania udziału w spółce z o.o. Zgodnie z art. 174 § 3 *uprzywilejowanie może dotyczyć w szczególności prawa głosu, prawa do dywidendy lub sposobu uczestniczenia w podziale majątku w przypadku likwidacji spółki. Uprzywilejowanie w zakresie prawa głosu może dotyczyć tylko udziałów o równej wartości nominalnej*. Kolejny przepis stanowi, że uprzywilejowanie dotyczące prawa głosu nie może przyznawać uprawnionemu więcej niż trzy głosy na jeden udział. W przypadku uprzywilejowania w zakresie dywidendy – można przyznać uprawnionemu dywidendę, która przewyższa o nie więcej niż połowę dywidendę przysługującą udziałom, które nie są uprzywilejowane, jednak nie korzystają one z pierwszeństwa zaspokojenia przed pozostałymi udziałami chyba, że zastrzeżono to w umowie spółki. Umowa spółki może przyznawać prawo do dywidendy uprzywilejowanej niewypłaconej w poprzednich latach, jednak w takim przypadku powinna określać najwyższą liczbę lat (nie większą niż 5 lat) za które dywidenda może być wypłacona z zysku w następnych latach. Ponadto w umowie spółki można uzależnić przyznanie szczególnych uprawnień od spełnienia dodatkowych świadczeń na rzecz spółki, upływu terminu lub ziszczenia się warunku.

Szczególne uprawnienia wspólnika spółki z o.o.

Przepisy K.S.H. w odniesieniu do spółki z o.o., nie określają nawet przykładowego katalogu osobistych uprawnień, które mogą zostać przyznane wspólnikowi. Taki katalog

handlowych. Komentarz, t. II, Warszawa 2011, s. 165; A. Szajkowski, [w:] S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja, *Kodeks spółek handlowych*, t. II, Warszawa 2014, s. 102.

¹¹ Zob. M. Rodzynekiewicz, *Komentarz do art. 159...*, *op. cit.*, s. 246.

zawiera natomiast art. 354 K.S.H.¹² dotyczący spółki akcyjnej. Zgodnie z art. 354 § 1 K.S.H.:

Statut (spółki akcyjnej) może przyznać indywidualnie oznaczonemu akcjonariuszowi osobiste uprawnienia. W szczególności mogą one dotyczyć prawa powoływania lub odwoływania członków zarządu, rady nadzorczej lub prawa do otrzymywania oznaczonych świadczeń od spółki.

Użyte przez ustawodawcę w tym artykule zwrotu w szczególności wskazuje na otwarty katalog takich uprawnień. Powszechnie akceptowany w doktrynie i orzecznictwie jest pogląd o możliwości odpowiedniego stosowania katalogu uprawnień z art. 354 K.S.H. do uprawnień przyznanych wspólnikom spółki z o.o.

Uprzywilejowanie osobiste polega na nadawaniu poszczególnym wspólnikom z pominięciem innych (np. imiennie) określonych w treści umowy spółki uprawnień.

Wśród możliwych do zastosowania przywilejów osobistych można zatem wskazać na: prawo do powoływania członków zarządu, rady nadzorczej i komisji rewizyjnej, pierwszeństwo otrzymania zwracanych dopłat, prawo otrzymywania od spółki pożyczek na preferencyjnych warunkach, prawo uzyskiwania od rady nadzorczej kwartalnych raportów z wynikami nadzoru, prawo korzystania z lokalu spółki, prawo korzystania z samochodu służbowego spółki, prawo otrzymywania gratisowej liczby określonych wyrobów spółki, prawo pierwszeństwa zaspokojenia z majątku likwidowanej spółki, prawo do podwyższonego udziału w kwocie pozostającej po spłacie wszelkich zobowiązań likwidowanej spółki, wymóg zgody wspólnika na określone czynności spółki oraz prawo weta. Wspólnicy mogą swobodnie określić zakres uprawnień, o ile ustanowione na rzecz wspólnika osobiste uprawnienia nie stoją w sprzeczności z ustawą, dobrymi obyczajami oraz naturą stosunku prawnego spółki.

Przyznanie przywilejów jednym wspólnikom z pominięciem innych wiąże się z uszczupleniem ich praw, wymaga więc ich zgody – o której mowa w art. 246 § 3 K.S.H. – dzięki niej pozostali wspólnicy zachowują wpływ na kształt nadawanego przywileju.

Sąd Najwyższy w wyroku z 10 lipca 1991 r. wskazał, że jeżeli umowa spółki przyznaje prawo do zysku w jednakowym rozmiarze wszystkim wspólnikom, nie różnicując ich sytuacji, to zmiana tej umowy, polegająca na uzależnieniu prawa do części zysku od

¹² Zgodnie z art. 354 K.S.H.:

- § 1. Statut może przyznać indywidualnie oznaczonemu akcjonariuszowi osobiste uprawnienia. W szczególności mogą one dotyczyć prawa powoływania lub odwoływania członków zarządu, rady nadzorczej lub prawa do otrzymywania oznaczonych świadczeń od spółki.
- § 2. Statut może uzależnić przyznanie osobistego uprawnienia akcjonariuszowi od dokonania oznaczonych świadczeń, upływu terminu lub ziszczenia się warunku.
- § 3. Ograniczenia dotyczące zakresu i wykonywania uprawnień wynikających z akcji uprzywilejowanych stosuje się odpowiednio do uprawnień przyznanych akcjonariuszowi osobiście.
- § 4. Uprawnienia osobiste przyznane indywidualnie oznaczonemu akcjonariuszowi wygasają najpóźniej z dniem, w którym uprawniony przestaje być akcjonariuszem spółki.

spełnienia określonego warunku, sprawia, że uchwała „uszczuła prawa przeznaczone osobście poszczególnym wspólnikom” i wymaga zgody wszystkich wspólników.

Konieczność precyzyjnego określenia szczególnych uprawnień

Przyznanie wspólnikowi spółki z o.o. w umowie spółki szczególnej korzyści lub uprawnienia powoduje jednocześnie ingerencję lub uszczerpiecie praw innych wspólników. Z tego powodu niezwykle istotne jest precyzyjne określenie danego uprawnienia, tak aby dokładnie odpowiadało intencji stron. Takie stanowisko potwierdza wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie o sygnaturze akt V CSK 657/14.

Zgodnie z tezą ww. orzeczenia, przyznanie określonemu wspólnikowi szczególnego uprawnienia w postaci prawa do wskazywania kandydata na członka zarządu nie może ograniczać swobody zgromadzenia wspólników w realizacji jego ustawowego uprawnienia do powoływania członka zarządu, a więc nie oznacza, że osoba wskazana przez wspólnika zostanie do zarządu powołana.

W przedmiotowej sprawie umowa spółki z o.o. przyznawała jednemu ze wspólników osobiste uprawnienie do „wskazywania jednego kandydata na członka zarządu”. W momencie jednak, gdy uprzywilejowany wspólnik z uprawnienia tego skorzystał, zgromadzenie wspólników podjęło uchwałę o odmowie powołania na członka zarządu wskazanego kandydata. Uprawniony wspólnik zaskarżył tę uchwałę twierdząc, że jest ona sprzeczna z umową spółki, ponieważ wskazanie przez niego kandydata było wiążące dla pozostałych wspólników i powinno skutkować jego powołaniem na członka zarządu. Sąd pierwszej instancji uwzględnił powództwo i uchylił uchwałę, a apelacja wniesiona przez pozwaną spółkę została oddalona. Sąd Najwyższy zgodził się jednak ze spółką wskazując, że zgodnie z art. 159 (K.S.H.) „jeżeli wspólnikowi mają być przyznane szczególne korzyści (...), należy to pod rygorem bezskuteczności wobec spółki dokładnie określić w umowie spółki”. Skoro więc art. 201 § 4 K.S.H. przewiduje, że „członek zarządu jest powoływany i odwoływany uchwałą wspólników, chyba że umowa spółki stanowi inaczej”, to zasada ta może zostać zmodyfikowana wyłącznie w przypadku wyraźnego wskazania w umowie spółki, że uprawnienie do powoływania członka zarządu zostaje powierzone w całości lub w części innemu podmiotowi. Z wyrokiem Sądu Najwyższego należy się zgodzić.

Dla stanu faktycznego sprawy takie rozstrzygnięcie oznaczało, że zgodnie z umową spółki wspólnik był uprawniony wyłącznie do wskazania kandydata na członka zarządu, natomiast decyzja co do jego powołania dalej leżała zgodnie z K.S.H. po stronie zgromadzenia wspólników, które wskazaniem uprawnionego wspólnika nie było związane. W konsekwencji Sąd Najwyższy orzekł, że uchwała odmawiająca powołania na członka zarządu kandydata wskazanego przez uprawnionego do tego wspólnika nie jest sprzeczna z umową spółki.

Co więcej, w powyższym stanie faktycznym należy się zastanowić, czy w rzeczywistości postanowienie „uprawniające” do „wskazywania jednego kandydata na członka

zarządu” nie stanowi *de facto* ograniczenia praw danego wspólnika w ten sposób, że może on wskazać wyłącznie jednego kandydata na członka zarządu.

Z orzeczenia tego płynie niezwykle istotny dla praktyki wniosek dotyczący szczególnej wagi staranności przy konstruowaniu postanowień umowy spółki dotyczących przyznania wspólnikom szczególnych korzyści – tak by konkretne skutki, jakie dany zapis ma wywoływać, zostały precyzyjnie wyrażone. Nieprecyzyjnie opisane uprawnienie może prowadzić do patowej sytuacji, w której *de facto* będzie spełniało funkcję ograniczenia praw wspólnika, a nie jego uprzywilejowanie. K.S.H. bowiem dopuszcza nie tylko możliwość uprzywilejowania wspólnika, ale także ograniczenie jego praw względem pozostałych.

Podsumowanie

Możliwość uprzywilejowania konkretnego wspólnika spółki z o.o. poprzez nadanie mu szczególnych uprawnień może zbliżać jego sytuację do wspólników spółek osobowych. Dla skuteczności takich praw konieczne jest nie tylko uwzględnienie konkretnych postanowień w umowie spółki, ale także jasne i precyzyjne sformułowanie tych postanowień. Nieoceniona jest przy tym dbałość i staranność o szczegóły, tak aby postanowienie mające na celu uprzywilejowanie wspólnika, nie stało się w rzeczywistości jego problemy powodującym, że nie tylko nie ma on swego szczególnego uprawnienia, ale ponadto zakres uprawnień kodeksowych jakie przysługiwały danemu wspólnikowi przed modyfikacją jest umniejszony. ●

Cicha rewolucja w służebności przesyłu

Radosław Kapułka, radca prawny

Instytucja służebności przesyłu w polskim systemie prawnym funkcjonuje już niemal 9 lat, mimo to większość przedsiębiorstw przesyłowych nadal nie może pochwalić się uregulowaniem stanu prawnego wszystkich swoich urządzeń. Owszem, służebność sprawdza się w przypadku nowych inwestycji, które praktycznie nie są rozpoczynane, jeżeli przed uzyskaniem zgody na korzystanie z nieruchomości na cele budowlane nie uzgodni się warunków finansowych przyszłej służebności, jednakże przy tzw. „zaszłościach” wciąż kluczowe pozostaje orzecznictwo Sądu Najwyższego i wyniki z niego konstrukcje prawne. Nie zapominajmy, że sama służebność przesyłu jest implementacją dorobku orzeczniczego Sądu Najwyższego z lat dziewięćdziesiątych dwudziestego wieku w zakresie tzw. służebności gruntowej o treści służebności przesyłu.

Aktualnie, ciekawa i warta obserwacji jest planowana uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego w sprawie o sygnaturze III CZP 50/17, w której Sąd Najwyższy zajmie stanowisko w przedmiocie pytania prawnego postawionego przez Sąd Okręgowy w Toruniu w sprawie III CZP 100/16, o następującej treści:

1) Czy uzyskanie na własność przez przedsiębiorstwo państwowe urządzeń przesyłowych, posadowionych na nieruchomościach należących wówczas do Skarbu Państwa, na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 1991 r., Nr 2, poz. 6) spowodowało uzyskanie przez to przedsiębiorstwo z mocy prawa – jako prawa związanego z własnością urządzeń, – służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu obciążającego te nieruchomości? 2) w przypadku udzielenia odpowiedzi negatywnej na powyższe pytanie, czy przedsiębiorstwo przesyłowe jako posiadacz służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, pozostawało w dobrej czy w złej wierze oraz w jakiej dacie rozpoczął się bieg terminu zasiedzenia tej służebności, na rzecz tego przedsiębiorstwa?

Udzielenie przez Sąd Najwyższy pozytywnej odpowiedzi na pierwszą część pytania może okazać się rewolucyjne i słowo „rewolucja” jest tutaj chyba najbardziej adekwatne, bowiem bez jakiegokolwiek ingerencji ustawodawcy, jednego dnia, przedsiębiorstwa przesyłowe uregulują sytuację prawną znacznej części swojego majątku, a nadto, nastąpi to bez konieczności zapłaty wynagrodzenia aktualnym właścicielom nieruchomości.

Dla przypomnienia, w poprzednim ustroju społeczno-gospodarczym istniała zasada jednolitej własności państwowej, w związku z którą przedsiębiorstwa państwowe nie były

właścicielami a jedynie dzierżycielami posiadanego mienia. Inwestycje realizowały one co prawda w imieniu własnym, ale na rzecz Skarbu Państwa. Jest to istotne, zwłaszcza w przypadku nieruchomości, które w chwili budowy infrastruktury przesyłowej stanowiły własność Skarbu Państwa, w takiej bowiem sytuacji właściciel niejako sam budował infrastrukturę na własnej nieruchomości i chociaż formalnie uczestnikami procesu budowlanego były dwa podmioty, to rzadko zdarzało się, aby inwestor nadmiernie dbał o sferę formalną inwestycji i uzyskał chociażby pisemną zgodę Skarbu Państwa na jej realizację.

Sytuacja ta została zauważona przez Sąd Najwyższy, który w uzasadnieniu przekazania sprawy III CZP 100/16 powiększonemu składowi Sądu Najwyższego wskazał, że do czasu uchylecia zasady jednolitej własności państwowej nie było potrzeby, a nawet możliwości przyznania przedsiębiorstwu przesyłowemu odrębnego uprawnienia do korzystania w odpowiednim zakresie z gruntu znajdującego się w zarządzie przedsiębiorstwa państwowego, na którym zainstalowano urządzenia przesyłowe. W tym okresie wyłączone było zatem zasiedzenie przez państwowe przedsiębiorstwo przesyłowe służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu (Sąd Najwyższy powołał się tutaj między innymi na postanowienia Sadu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2008 r., II CSK 314/08, nie publ.; z dnia 3 lutego 2010 r., II CSK 465/09, nie publ. oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2015 r., IV CSK 514/14, nie publ.).

Sąd Najwyższy zauważył ponadto, że w orzecznictwie dopuszczono możliwość zasiedzenie służebności dopiero, gdy doszło do „rozejścia się” praw właścicielskich Skarbu Państwa do nieruchomości oraz posadowionych na niej urządzeń przesyłowych (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 czerwca 2009 r., I CSK 495/08, nie publ.; z dnia 5 lipca 2012 r., IV CSK 606/11, nie publ.; z dnia 4 czerwca 2014 r., II CSK 520/13, nie publ.; z dnia 16 grudnia 2015 r., IV CSK 132/15, nie publ. I z dnia 4 lipca 2014 r., II CSK 551/13 (OSNC 2015, nr 6, poz. 72 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2007 r. III CZP 23/07, OSNC 2008, nr 5, poz. 450).

Jak widać, urządzenia przesyłowej posadowione przez ówczesne przedsiębiorstwa państwowe na nieruchomościach Skarbu Państwa miały gorszą sytuację prawną niż urządzenia posadowione na nieruchomościach osób trzecich, gdzie nawet w przypadku złej wiary możliwe było zasiedzenie po upływie 30 lat.

Dalej, Sąd Najwyższy zauważa, że jeżeli w skład przedsiębiorstwa państwowej osoby prawnej wchodziły urządzenia przesyłowe posadowione na nieruchomościach Skarbu Państwa, to przedsiębiorstwo to musiało dysponować tytułem prawnym do korzystania z tych nieruchomości w zakresie niezbędnym do eksploatacji urządzeń. W następstwie uwłaszczenia państwowych osób prawnych następowało ich majątkowe usamodzielnienie; proces ten prowadził zatem nie tylko do przekształcenia prawa zarządu urządzeń przesyłowych w prawo własności, ale również do przekształcenia owego tytułu prawnego we właściwe prawo podmiotowe, uprawniające do korzystania z nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa, na których umiejscowione zostały urządzenia przesyłowe.

W ocenie Sądu Najwyższego, byłoby niezrozumiałe i nieuzasadnione, gdyby jakiś fragment władztwa państwowej osoby prawnej będącej przedsiębiorstwem państwowym

nad gruntem państwowym, długotrwanie wykonywany pod rządem zasady jednolitego funduszu własności państwowej, aprobowany przez Skarb Państwa oraz niezbędny do wypełniania zadań tego przedsiębiorstwa, lecz niemający charakteru cywilnego prawa podmiotowego ze względu na obowiązywanie tej zasady, nie został objęty uwłaszczeniem.

Wyrażony powyżej pogląd Sądu Najwyższego pozostaje w sprzeczności ze stanowiskiem tegoż Sądu wyrażonym w licznych wcześniejszych orzeczeniach, wskazujących na możliwość powstania – w analogicznych sytuacjach – służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu w drodze zasiedzenia, w związku z czym uzasadnione było przekazanie sprawy powiększonemu składowi Sądu Najwyższego.

Jak wspomniano, jeżeli w uchwale wydanej w sprawie III CZP 50/17 Sąd Najwyższy potwierdzi powstanie z mocy prawa służebności gruntowej o treści służebności przesyłu okaże się, że przedsiębiorstwa przesyłowe już od 1991 roku mają uregulowaną sytuację prawną swoich urządzeń, które wybudowane były na gruntach skarbu Państwa. Spowoduje to, że roszczenia aktualnych właścicieli nieruchomości dotyczące ustanowienia służebności za wynagrodzeniem czy też wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości, będą oddalone.

Problemem może być wpisanie powstałej z mocy prawa służebności do księgi wieczystej, na razie jest to jednak problem czysto teoretyczny, uzależniony od decyzji Sądu Najwyższego w sprawie III CZP 50/17. ●

Orzecznictwo krajowe w sprawie niedozwolonych postanowień wzorca umownego – po wyroku TSUE z dnia 21 grudnia 2016 r.

Zygmunt Rajchemba

Wprowadzenie

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: Trybunał lub TSUE), rozpoznając wniosek złożony przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w zakresie wykładni art. 6 ust. 1 i art. 7 dyrektywy 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, w związku z art. 1 i 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/22/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów, stwierdził **w wyroku z dnia 21 grudnia 2016 r.**, że rozwiązanie prawa krajowego przewidujące, iż działanie polegające na stosowaniu postanowień wzorców umowy, które zostały wpisane do rejestru, **może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy, który nie brał udziału w postępowaniu zakończonym wpisem do rejestru, za działanie bezprawne**¹. Tym samym, Trybunał przesądził zgodność takiego rozwiązania z prawem europejskim.

Problem, którym zajmował się TSUE, dotyczył prawnej ochrony konsumentów przed stosowaniem przez przedsiębiorców postanowień niedozwolonych, będącej przedmiotem licznych postępowań sądowych w ostatnich latach. W rozpatrywanej przez Sąd Apelacyjny sprawie, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes UOKiK) w 2011 roku nałożył karę finansową na jedno z polskich biur podróży za stosowanie we wzorcach umów z konsumentami postanowień dotyczących m.in. odpowiedzialności za bagaż, kosztów rezygnacji z imprezy czy zasad rozpatrywania reklamacji. Prezes UOKiK stwierdził wówczas praktykę z art. 24 ust. 2 pkt 1) ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*² (tj. stosowanie postanowień umow-

¹ Wyrok TSUE (V Izba) z dnia 21 grudnia 2016 r., sprawa C-119/15 (Biuro Podróży PARTNER Sp. z o.o. w Dąbrowie Górniczej vs Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów).

² Tekst ustawy sprzed nowelizacji w kwietniu 2016 r. – t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 194 ze zm., aktualny: t.j. z 2017 r., poz. 229.

nych wpisanych do rejestru postanowień niedozwolonych, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.) i nałożył na przedsiębiorcę karę pieniężną. Zgodnie z obowiązującą wówczas wykładnią, stosowaną przez Prezesa UOKiK nawet jeśli wpis do rejestru dotyczył innego przedsiębiorcy, w razie stwierdzenia tożsamości z postanowieniem wpisanym do rejestru, można było stwierdzić w tym zakresie naruszenie przez tego przedsiębiorcę zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów i w związku z tym także nałożyć na niego karę pieniężną.

Wobec pojawiających się coraz częściej rozbieżności zarówno w orzecznictwie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Sądu Apelacyjnego, jak i odmiennych interpretacji w odniesieniu do zagadnienia prawomocności rozszerzonej, dokonywanych przez Sąd Najwyższy³, rozpatrujący przedmiotową sprawę Sąd Apelacyjny w Warszawie, zwrócił się do

Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o rozstrzygnięcie, czy w świetle prawa europejskiego dopuszczalne jest nałożenie kary na przedsiębiorcę za stosowanie postanowień niedozwolonych, **nawet jeśli przedsiębiorca ten nie brał udziału w konkretnym postępowaniu dotyczącym uznania takich postanowień za niedozwolone.**

Dokonując powyższej interpretacji, Trybunał miał na uwadze, iż w takich sprawach, jak ta zawiąta przed sądem odsyłającym, badanie dokonywane przez Prezesa UOKiK oraz sądy orzekające nie ograniczało się wyłącznie do zwykłego formalnego porównania kwestionowanych postanowień z tymi widniejącymi w rejestrze. Przeciwnie, polegało ono „na ocenie treści spornych postanowień w celu ustalenia, czy – przy uwzględnieniu wszystkich istotnych okoliczności właściwych danej sprawie – owe postanowienia są materialnie identyczne, zwłaszcza pod względem skutków, jakie wywołują, z tymi wpisanymi do rejestru”⁴. Trybunał uznał, iż takie rozwiązanie w pełni respektuje prawo przedsiębiorcy do bycia wysłuchanym przed sądem, co gwarantuje mu możliwość obrony swoich interesów.

Powyższe oznacza, że krajowy system ochrony konsumentów, w którym praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest stosowanie we wzorcach umów, w obrocie konsumenckim, postanowień wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, niezależnie od tego, że postanowienia te uznano za niedozwolone wobec innego przedsiębiorcy, jest zgodny z przepisami prawa unijnego. Jednocześnie z orzeczenia Trybunału wynika, że innym przedsiębiorcom przysługiwać musi skuteczny środek prawny, zarówno przeciwko decyzji uznającej tożsamość porównywanych postanowień, jak i przeciwko decyzji ustalającej kwotę kary pieniężnej. Natomiast ustalenie tych okoliczności należy do sądu krajowego.

Pomimo późniejszej zmiany przepisów, zagadnienie to pozostaje aktualne, ponieważ od pewnego czasu wszystkie sprawy dotyczące decyzji Prezesa UOKiK wydanych

³ Więcej na ten temat: Z. Rajchemba, *Zakres skutków uznania postanowienia wzorca umownego za niedozwolone – rozbieżności w orzecznictwie*, „Przegląd Radcowski” 2014, Nr 4, s. 106 i nast.

⁴ Pkt 42 wyroku TSUE z dnia 21 grudnia 2016 r., C-119/15.

w oparciu o art. 24 ust. 2 pkt 1) ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej: uokk) **były przez sądy zawieszane** do czasu wydania orzeczenia przez Trybunał w sprawie C-119/15. Wyrok ten rozstrzygnął w końcu podnoszone w orzecznictwie i doktrynie wątpliwości dotyczące zgodności z prawem unijnym art. 24 ust. 2 pkt 1) ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów obowiązującego do dnia 16 kwietnia 2016 r.⁵ Co należy podkreślić, wyrok TSUE potwierdził prawidłowość podejścia, co do interpretacji tych przepisów, dokonywanej przez Prezesa UOKiK pod rządami obowiązującego do niedawna modelu ochrony konsumentów sprzed nowelizacji, polegającego na kontroli **tożsamości treści normatywnej postanowień** stosowanych przez przedsiębiorcę **oraz tych wpisanych do rejestru**.

A zatem oczywistym wydawał się wpływ tezy ww. wyroku TSUE na praktykę stosowania przedmiotowych przepisów w dotychczas zawieszanych sprawach rozpatrywanych na gruncie jeszcze poprzedniego systemu ochrony konsumentów przed nieuczciwymi klauzulami umownymi. Jak jednak pokazuje aktualne orzecznictwo Sądu Apelacyjnego, tak się jednak nie stało.

Modele kontroli postanowień wzorców umów przed i po wejściu w życie nowelizacji ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w kwietniu 2016 r.

W tym miejscu należy krótko przypomnieć, że orzeczenie TSUE dotyczyło modelu kontroli postanowień wzorców umów, który obowiązywał do 17 kwietnia 2016 r. i w ramach którego Prezes UOKiK w trybie administracyjnym stwierdzał praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, poprzez stosowanie postanowień wzorców umów uznanych wcześniej przez SOKiK za niedozwolone i wpisane do rejestru postanowień uznanych za niedozwolone. Kontrowersje wywoływała przede wszystkim wykładnia art. 479⁴³ k.p.c., zgodnie z którym prawomocny wyrok SOKiK miał skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do ww. rejestru prowadzonego przez Prezesa UOKiK. Założeniem prowadzenia tego rejestru było wyeliminowanie z obrotu niedozwolonych postanowień umownych, które zostały przez SOKiK uznane za niedozwolone i których treść przytaczano w rejestrze. Obowiązująca w tym zakresie tzw. formalna jawność rejestru, oznaczała, iż od chwili wpisania do niego postanowienia niedozwolonego, nikt nie mógł zastrzekać się nieznaną jako dokonanych w nim wpisów. A zatem dalsze stosowanie postanowień wzorca uznanego za niedozwolone stanowiło bezprawne działanie przedsiębiorcy, godzące w zbiorowe interesy konsumentów, czyli praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 2 pkt 1) uokk, zgodnie z którym: „Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. (...)”. Oznaczało to, iż Prezes UOKiK – w trybie decyzji administracyjnej – miał

⁵ Aktualnie: t.j. ukk: Dz.U. z 2017 r., poz. 229.

podstawy do stwierdzenia stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, również w odniesieniu do przedsiębiorcy, który nie był stroną postępowania sądowego zakończonego wpisaniem danej klauzuli do rejestru niedozwolonych postanowień umownych. Od decyzji w tym zakresie przysługiwało wniesienie odwołania do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, rozpatrywane w oparciu o przepisy kodeksu postępowania cywilnego (art. 479²⁸ i nast.).

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw⁶ wprowadziła, w miejsce dotychczas obowiązującego, zupełnie nowy system kontroli wzorców umów sprawowany w trybie administracyjnym przez Prezesa UOKiK, który od 17 kwietnia br. jest uprawniony do wszczynania postępowań i wydawania decyzji w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone (na podstawie Działu IIIa ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów). Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż bez zmian pozostaje możliwość indywidualnego dochodzenia praw przez konsumenta w związku ze stosowaniem klauzuli abuzywnej, czyli tzw. kontrola incydentalna, która będzie nadal sprawowana przez sądy cywilne. Nowy system wprowadza jeden organ odpowiedzialny za całość procedury, którym jest Prezes UOKiK. Zgodnie z wprowadzonym do ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów [dalej uokk] **art. 23a**: „Zakazane jest stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny”. Należy podkreślić, iż jest to odrębna praktyka od praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, określonych w art. 24 ust. 1 i 2 uokk, w odróżnieniu od ww. dotychczasowej praktyki określonej w art. 24 ust. 2 pkt 1) uokk (przepis ten został uchylony). Oczywiście udział sądu w postępowaniach w sprawie niedozwolonych klauzul umownych nie został wyeliminowany, bo choć organem orzekającym jest Prezes UOKiK, to kontrola jego decyzji pozostaje w gestii Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, do którego przysługuje odwołanie od decyzji w sprawie naruszenia zakazu stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych

Wcześniejsze stanowisko krajowego orzecznictwa sądowego a wyrok TSUE

Zagadnienie prawomocności rozszerzonej (w poprzednio obowiązującym modelu kontroli) wydawało się rozstrzygnięte w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 listopada 2015 roku (III CZP 17/15), wydanej w odpowiedzi na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Sąd Najwyższy stwierdził wówczas, że skutki wyroku uznającego postanowienia wzorca umownego za niedozwolone działają na rzecz wszystkich konsumentów, **ale przeciw tylko temu przedsiębiorcy, którego dotyczył wyrok**. Zdaniem Sądu Najwyższego, negatywne skutki wyroku nie mogą obejmować innych przedsiębiorców, gdyż prowadziłoby to do **ograniczenia ich prawa do wysłuchania**. Stanowisko wyrażone w tej uchwale potwierdziło pogląd, iż nie jest dopuszczalne karanie przedsiębiorców za stosowanie postanowień umownych tożsamy

⁶ Dz.U. z 2015 r., poz. 1634.

z postanowieniami innych przedsiębiorców, wpisanymi do rejestru klauzul niedozwolonych, co bywało już wcześniej podstawą szeregu rozstrzygnięć sądów uchylających decyzje Prezesa UOKiK wydawane w związku ze stwierdzeniem praktyki z art. 24 ust. 2 pkt 1) uokk nakładających kary finansowe.

W omawianym wyroku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zajął odmienne stanowisko od Sądu Najwyższego, stwierdzając, że – po spełnieniu określonych w omawianym wyroku warunków – nałożenie kary za stosowanie postanowień tożsamy z wpisanymi do rejestru klauzul niedozwolonych nie narusza zagwarantowanego w przepisach europejskich prawa do wysłuchania przed sądem. Co więcej, uznać należałoby za zdezaktualizowane kluczowe argumenty, podniesione przez Sąd Najwyższy w ww. uchwale wydanej w sprawie III CZP 17/15, w której przedstawiono tezę, że przewidziana w art. 479⁴³ k.p.c. rozszerzona skuteczność prawomocnego wyroku w aspekcie podmiotowym nie obejmuje przedsiębiorców, niebędących stroną postępowania w sprawie uznania postanowienia wzorców umów za niedozwolone.

Przed wszystkim, uzasadniając przyjęcie zawężonego zakresu rozszerzonej prawomocności w aspekcie podmiotowym, Sąd Najwyższy zwrócił szczególną uwagę na wynikające z Konstytucji oraz prawa europejskiego prawo do bycia wysłuchanym (art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i art. 47 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej), będące zasadniczym elementem prawa do rzetelnego procesu oraz fundamentem demokratycznego państwa prawnego. W ocenie Sądu, prawo krajowe nie przewiduje rozwiązań normatywnych wystarczających do zapewnienia przedsiębiorcy, niebędącemu stroną pozwaną w sprawie o uznanie postanowienia za niedozwolone, **właściwego zabezpieczenia realizacji przysługującego mu prawa do wysłuchania**. Dokonując takiej oceny Sąd miał na uwadze istnienie w procedurze cywilnej instytucji interwencji ubocznej, którą uznał za niewystarczającą dla zapewnienia przedsiębiorcy realizacji prawa do obrony jego interesów w postępowaniu sądowym. W rezultacie Sąd Najwyższy odrzucił koncepcję rozszerzonej prawomocności, która rozciąga się także na przedsiębiorcę stosującego tożsame postanowienie, który nie był stroną postępowania o wpis do rejestru, jako sprzecznej zarówno z krajowym porządkiem prawnym, w tym z normami konstytucyjnymi, jak i prawem europejskim.

Trybunał rozstrzygając sprawę C-119/15 nie podzielił jednak powyższych wątpliwości Sądu Najwyższego, oceniając zgodność z prawem europejskim rozwiązania przepisów prawa krajowego, uznającego za działanie bezprawne stosowanie postanowień wpisanych do rejestru przez przedsiębiorcę niebędącego stroną postępowania o wpis do rejestru, Trybunał zwrócił uwagę na kwestię, która została pominięta przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu przywołanego wyroku. Otóż w ocenie TSUE, **realizacja wyrażonego w art. 47 Karty praw podstawowych prawa do bycia wysłuchanym nie musi koniecznie odbywać się na etapie postępowania** w sprawie wpisu postanowienia do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, lecz może mieć miejsce już po uznaniu spornego postanowienia umownego za tożsame z wpisanym do wspomnianego rejestru, a więc w toku postępowania toczącego się wskutek złożonego przez przedsiębiorcę odwołania od decyzji Prezesa Urzędu.

Realizacja tego prawa, zgodnie z wytycznymi Trybunału, powinna obejmować dwa następujące elementy:

- 1) możliwość weryfikacji przez niezawisły sąd tożsamości porównywanych postanowień, obejmującej kwestię, czy – przy uwzględnieniu wszystkich istotnych okoliczności właściwych danej sprawie – owe postanowienia są materialnie identyczne, zwłaszcza pod względem wywoływanych przez nie szkodliwych dla konsumentów skutków, oraz
- 2) weryfikacji rozstrzygnięcia w przedmiocie nałożonej kary pieniężnej.

Tym samym TSUE potwierdził prawidłowość podejścia co do interpretacji art. 24 ust 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, dokonywanej przez Prezesa UOKiK pod rządami poprzedniego modelu ochrony konsumentów obowiązującego przed wspomnianą nowelizacją przepisów tej ustawy.

Należy podkreślić, że przedsiębiorca, wobec którego Prezes UOKiK orzekł o stosowaniu praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów mógł w pełnym zakresie zaskarżyć tę decyzję do SOKiK. Nie budzi wątpliwości, że postępowanie przed SOKiK, choć formalnie jest postępowaniem odwoławczym, w rzeczywistości jest jednak pierwszoinstancyjnym postępowaniem rozpoznawczym, w którym SOKiK ma możliwość dokonania pełnej kontroli merytorycznej rozstrzygnięcia Prezesa UOKiK. Dokonując oceny tożsamości klauzul stosowanych przez przedsiębiorcę i wpisanych do rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone zakres kontroli sądowej jest zatem znacznie szerszy, niż tylko porównanie warstwy językowej postanowień, nie istnieją bowiem żadne przepisy ograniczające autonomię sądu w tym obszarze.

Stanowisko krajowego orzecznictwa sądowego po wyroku TSUE

Orzeczenie TSUE formalnie oczywiście jest wiążące wyłącznie w sprawie, w której zostało wydane. Niemniej jednak, omawiane rozstrzygnięcie wydaje się, powinno rozwiewać wszelkie wątpliwości i być istotną wskazówką dla oceny dokonywanej przez sądy (SOKiK i Sąd Apelacyjny) w innych postępowaniach, w których Prezes UOKiK wydał decyzję w oparciu o przytaczany art. 24 ust. 2 pkt 1) uokk. A jednak stało się inaczej, czego przykładem jest ostatnie orzecznictwo Sądu Apelacyjnego, który w kolejnym z serii orzeczeń wydawanych na skutek apelacji przedsiębiorców (przykładowo, wyrok z dnia 2 marca 2017 r. w sprawie TD S.A.⁷, wydany na skutek apelacji wniesionej przez Prezesa UOKiK od wyroku SOKiK, uchylającego decyzję Prezesa UOKiK), utrzymał w mocy wyrok SOKiK, odwołując się do wspomnianej uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r. sygn. akt III CZP 17/15 i wskazując jednocześnie, że „**sprzeczność stanowisk Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Najwyższego jest jednak pozorna**”.

Zasadniczą podstawą rozstrzygnięcia w powyższych orzeczeniach było zatem uznanie, iż objęte zarzutem niedozwolone postanowienie umowne wpisane do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, nie zostało wydane w sprawie

⁷ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 2 marca 2017 r., sygn. akt VI ACa 561/14.

prowadzonej z udziałem tego przedsiębiorcy. Sąd Apelacyjny kolejny raz w pełni podzielił tezę ww. uchwały Sądu Najwyższego uznając, iż „nie jest możliwe uznanie za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania, polegającego na postugiwaniu się przez danego przedsiębiorcę postanowieniem wzorca umowy, uznanym uprzednio za niedozwolone i wpisanym do rejestru, o którym była mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., na podstawie prawomocnego wyroku, zapadłego w odniesieniu do innego przedsiębiorcy, wyłącznie na podstawie porównania badanych postanowień z tymi widniejącymi w rejestrze w stosunku do innych przedsiębiorców”⁸.

Sąd Apelacyjny poddał również analizie przedmiotowe uzasadnienie TSUE z dnia 21 grudnia 2016 r. stwierdzając, że jego treść „nie daje podstaw do przyjęcia, że zasada efektywności prawa unijnego nakazuje akceptację wariantu interpretacyjnego odmiennego od tego, który za właściwy uznał Sąd Najwyższy. Wywody Trybunału Sprawiedliwości odnoszą się do tego, czy relewantne unijne ujednolichanie, cyt: „stoją na przeszkodzie temu, by stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem sądu i wpisanych do krajowego rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, mogło zostać uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy, który nie brał udziału w postępowaniu zakończonym wpisem owych postanowień do wspomnianego rejestru, za działanie bezprawne, stanowiące podstawę nałożenia kary pieniężnej z tego tytułu”. Nie wynika z nich w żaden sposób, by wprowadzenie do krajowych systemów prawnych takich rozwiązań było obowiązkiem państw członkowskich”⁹. Jak stwierdził dalej Sąd Apelacyjny: „**prawo polskie nie przewiduje rozwiązań analogicznych do tych, które opisano w cytowanym fragmencie uzasadnienia wyroku Trybunału Sprawiedliwości.** Fakt, że w orzeczeniu tym przesądzono, iż ich ewentualne wprowadzenie do krajowego porządku prawnego nie naruszałoby prawa unijnego – **nie ma znaczenia dla rozpatrywanej sprawy**”¹⁰.

W dalszej części uzasadnienia Sąd wskazał, że wydając uchwałę z dnia 20 listopada 2015 r., Sąd Najwyższy uzasadniał swoje stanowisko potrzebą zapewnienia prawa do wysłuchania i wskazał, że „gwarantowane jest ono na poziomie konstytucyjnym (art. 45 ust.1), w art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 47 ust. 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej”. Niemniej – w ocenie Sądu – po pierwsze, sprzeczność stanowisk TSUE i Sądu Najwyższego jest jednak pozorna, gdyż **przyjęcie, że kierunek wykładni odrzucony przez Sąd Najwyższy nie pozostaje w sprzeczności z prawem unijnym, nie może prowadzić do wniosku, że jest on zgodny z prawem polskim.** Po drugie, Sąd podkreślił, że TSUE nie badał bezpośrednio zgodności prawa polskiego z prawem unijnym, lecz dokonywał wykładni prawa Unii Europejskiej., stąd jego ustalenia należy uznać za mające charakter pomocniczy i nie wiążący dla sądów krajowych.

A zatem, reasumując, Sąd Apelacyjny podtrzymał obowiązującą przed wyrokiem TSUE linię orzecniczą, iż „nie jest możliwe uznanie za praktykę naruszającą zbiorowe interesy

⁸ *Ibidem.*

⁹ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 2 marca 2017 r., sygn. akt VI ACa 561/14.

¹⁰ *Ibidem.*

konsumentów działania polegającego na posługiwaniu się przez danego przedsiębiorcę postanowieniem wzorca umowy, uznanym uprzednio za niedozwolone i wpisanym do rejestru, o którym była mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c., na podstawie prawomocnego wyroku, zapadłego w odniesieniu do innego przedsiębiorcy, wyłącznie na podstawie porównania badanych postanowień z tymi widniejącymi w rejestrze w stosunku do innych przedsiębiorców”¹¹.

Prezes UOKiK nie podzielił powyższej linii orzeczniczej i od powyższych wyroków (w tym także w sprawie dotyczącej TD S.A.), kolejno wniósł skargi kasacyjne (na chwilę obecną, żadna z tych spraw nie została jeszcze rozpatrzona). We wnoszonych skargach kasacyjnych, (również w sprawie TD S.A.) Prezes UOKiK wskazał w szczególności na następujące elementy:

- 1) praktykowana przez Prezesa UOKiK interpretacja przepisów uokk jest już ugruntowana w orzecznictwie sądów krajowych. Przykładowo w szeregu wcześniejszych wyroków Sądu Apelacyjnego stwierdzono, że **o tożsamości klauzul można mówić tylko wówczas, kiedy ich porównanie i szczegółowa analiza wskazuje, że istota postanowień i wynikające z nich negatywne skutki prawne dla konsumentów są identyczne**¹². Dokonując ich oceny trzeba mieć przede wszystkim na uwadze cel regulacji oraz okoliczność, czy jest on zbieżny z celem postanowień ujętych w rejestrze;
- 2) wyrok TSUE potwierdził, że praktyka orzecznicza Prezesa Urzędu była prawidłowa, opierała się bowiem na szerokim, wieloaspektowym porównywaniu treści normatywnej postanowień stosowanych przez danego przedsiębiorcę i postanowień wpisanych do rejestru, na porównaniu skutków owych postanowień w sferze praw i obowiązków konsumenta. Istotą tej kontroli było stwierdzenie, czy postanowienie stosowane przez danego przedsiębiorcę narusza te same dobre obyczaje i te same interesy konsumenta przez takie samo ukształtowanie praw lub obowiązków konsumenta, jak miało to miejsce w postanowieniu wpisanym do rejestru;
- 3) art. 24 ust. 2 pkt 1) uokik statuuje delikt administracyjny polegający na stosowaniu postanowień wzorców umów wpisanych do rejestru. Ten delikt ma samoistny charakter względem orzeczeń SOKiK wydawanych w ramach abstrakcyjnej kontroli wzorców umów, także przy uwzględnieniu ich rozszerzonej prawomocności. Bezprawność działania przedsiębiorcy polega wyłącznie na stosowaniu postanowienia wpisanego do rejestru, **nie polega zaś na niewykonaniu wyroku SOKiK orzekającego zakaz wykorzystywania danego postanowienia umownego uznanego za niedozwolone**.

Reasumując, Prezes UOKiK w składanych skargach kasacyjnych wyraził stanowisko, że treść uchwały Sądu Najwyższego pozostaje obojętna dla oceny działań przedsiębiorcy wypełniających znamiona praktyki określonej w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1) uokik. W jego ocenie, uchwałę tę należy odnieść przede wszystkim do zagadnień procesowych (w zakresie negatywnego aspektu prawomocności materialnej), pojawiających

¹¹ *Ibidem*.

¹² Np. wyroki Sądu Apelacyjnego w Warszawie: z dnia 25 kwietnia 2012 r., sygn. VI ACa 1473/11 oraz z dnia 16 grudnia 2010 r., sygn. VI ACa 529/10

się na tle powództw o uznanie postanowień wzorców umów za niedozwolone wnoszonych do SOKiK przed dniem 17 kwietnia 2016 r. Oczywiście we wszystkich skargach kasacyjnych podniesiono zarzut naruszenia przez Sąd Apelacyjny normy art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1) uokk, (także w odniesieniu do przytoczonego powyżej wyroku w sprawie przedsiębiorcy TD S.A.).

Podsumowanie

Dokonując podsumowania powyższych rozważań należy skonstatować, że obecnie mamy do czynienia z sytuacją, w której pomimo orzeczenia TSUE uznającego dopuszczalność postawienia przedsiębiorcy zarzutu dopuszczenia się praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na stosowaniu postanowień wpisanych do rejestru (tożsamy z nimi), chociaż wobec danego przedsiębiorcy nie toczyło się wcześniej postępowanie sądowe dotyczące niedozwolonego charakteru danego postanowienia – orzecznictwo krajowe (tj. SOKiK i Sąd Apelacyjny) stanęło na stanowisku, że jednak orzeczenie Trybunału nie dotyczy wprost oceny obowiązującego do kwietnia 2016 r. krajowego modelu kontroli wzorców umów i w dalszym ciągu uznają za obowiązującą w tym zakresie wspomnianą uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r.

W ocenie autora, nie sposób zgodzić się z przedstawionym punktem widzenia na przedmiotowe zagadnienie w najnowszym orzecznictwie Sądu Apelacyjnego (w tym w wyroku w sprawie TD S.A.), który niweluje autonomiczny charakter rejestru, jako zbioru skonkretyzowanych postanowień wzorców umów, których wykorzystywanie jest zakazane, choć TSUE w omawianym wyroku zezwala na takie właśnie ukształtowanie systemu ochrony przed szkodliwymi praktykami polegającymi na stosowaniu niedozwolonych postanowień wzorców umów. Jak się wydaje, proponowana przez Sąd wykładnia przepisów uokk i k.p.c., mogłaby prowadzić, do nieusprawiedliwionego udaremnienia realizacji zasady efektywności prawa ochrony konsumentów, zarówno krajowego jak i unijnego.

Należy w tym miejscu zwrócić uwagę na jeszcze jeden aspekt: gdyby intencją ustawodawcy było ukształtowanie źródeł bezprawności deliktu dotyczącego stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów tylko w odniesieniu do przedsiębiorcy wskazanego w rejestrze (tj. w sprawie przeciwko któremu SOKiK rozpatrywał przedmiotowy pozew), to w treści art. 24 ust. 2 pkt 1) ustawodawca wskazałby wprost na naruszenie zakazu stosowania postanowień wzorca wynikającego z wyroku SOKiK a nie odwoływałby się do zakazu stosowania postanowień wpisanych do rejestru. Innymi słowy, przepis ten skonstruowany zostałby na wzór art. 138b ustawy z dnia 20 maja 1971 r. *Kodeks wykroczeń*¹³, odwołującego się do naruszenia obowiązku wynikającego z orzeczenia sądowego. Intencją ustawodawcy było jednak wprowadzenie jak najskuteczniejszych instrumentów przeciwdziałających szerokiemu stosowaniu w obrocie konsumenckim niedozwolonych postanowień umownych. Instrumentem takim

¹³ T.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 1094 ze zm.

niewątpliwie jest ustanowienie zakazu stosowania niedozwolonych postanowień umownych wpisanych do jawnego, powszechnie dostępnego rejestru, którego treść kształtowana jest orzecznictwem wyspecjalizowanego sądu, uprawnionego do dokonywania abstrakcyjnej kontroli postanowień wzorców umów. Tym samym, uzasadniona jest teza o autonomicznym charakterze rejestru, jako zbioru skonkretyzowanych postanowień wzorców umów, których wykorzystywanie jest zakazane a co istotne – TSUE w omawianym wyroku uznał za dopuszczalne, takie właśnie ukształtowanie systemu ochrony przed szkodliwymi praktykami polegającymi na stosowaniu niedozwolonych postanowień wzorców umów.

Niemniej jednak, należy pamiętać, że poruszany problem nie dotyczy funkcjonującego od ponad roku nowego modelu kontroli postanowień wzorców umów, a jedynie spraw (choć ciągle licznych) zawisłych przed SOKiK i Sądem Apelacyjnym. Trudno również przewidzieć, jakie stanowisko zajmie w tej sprawie Sąd Najwyższy, który jak dotąd nie wypowiedział się jeszcze w omawianej materii, tj. w odniesieniu do orzeczeń Sądu Apelacyjnego, wydanych po wyroku TSUE (jak wspomniano, wnoszone przez Prezesa UOKiK skargi kasacyjne, nie zostały jeszcze rozpoznane). ●

Na okładce

U góry: Goście przybili na wystawie z okazji 35-lecia istnienia samorządu radców prawnych we Wrocławiu; fot. Łuksza Giza

U dołu: Dziekan WPAiE prof. Karol Kiczka z Dziekanem OIRP Leszkiem Korczakiem po podpisaniu umowy o współpracy

Kolegium Redakcyjne

Redaktor Naczelny – r. pr. prof. nadzw. UW r. dr hab. Mirosław Sadowski
Zastępca Redaktora Naczelnego – r. pr. dr Gabriela Bar
II Zastępca Redaktora Naczelnego – Krystian Mularczyk
Sekretarz Redakcji – Małgorzata Nierzewska

Członkowie

r. pr. Marta Kruk
r. pr. Danuta Ławniczak
r. pr. Jan Darowski
r. pr. Paulina Sosnowicz

Redaktorzy Tematyczni

r. pr. dr Magdalena Wasylkowska-Michór – prawo cywilne
r. pr. dr Julian Jezioro – prawo własności intelektualnej
r. pr. dr Natalia Kłączyńska – prawo karne
r. pr. dr Bogusław Sołtys – prawo handlowe

ISSN 2391-9159

Okręgowa Izba Radców Prawnych we Wrocławiu

ul. Włodkowica 8, 50-072 Wrocław

Telefony:

tel./fax (71) 793-70-94

tel./fax (71) 793-70-95

tel./fax (71) 793-70-96

E-mail: sekretariat@oirp.wroclaw.pl

msadowski@oirp.wroclaw.pl

g.bar@bar-rojowska.pl

biuro.rady@oirp.wroclaw.pl

strona internetowa: www.oirp.wroclaw.pl